

JEGYZETEK

I. könyv

1. Szalatnai Rezső: A csehszlovákiai magyarok 1938–1945 között. In: Régio 1990. 129.
2. Janics Kálmán: A hontalanság évei. Pozsony 1992.
Molnár Imre–Varga Kálmán: Hazahúzott a szülőföld. Budapest 1992.
Molnár Imre–Tóth László: Mint fészkeből kizavart madár. Budapest 1992.
Kaplan, Karel: Csehszlovákia igazi arca 1945–1948. Pozsony 1993.
Újváry Zoltán: Szülőföldön-hontalanul. Pozsony 1991.
Vadkerty Katalin: A reszlovakizáció. Pozsony 1993.
Zalabai Zsigmond: Magyar jeremiád. Pozsony 1995.
Šutaj, Štefan: Maďarská menšina na Slovensku v rokoch 1945–1948. Bratislava 1993.
Šutaj, Štefan: „Akcia Juh”. Odsun Maďarov zo Slovenska do Čiech v roku 1949. Praha 1993.
Zvara, Juraj: Maďarská menšina na Slovensku po roku 1945. Bratislava 1969.
Dejiny Slovenska. VI. kötet. Red. Samuel Cambel. Bratislava 1986.
3. Šutaj, Št.: Maďarská menšina, 63.
4. Státní ústřední archiv – Praha (Állami Központi Levéltár – Prága, a továbbiakban: ÁKL-Pr.), Ústředný výbor Kommunistické strany Československa (Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága, a továbbiakban: CSKP KB), Kormányülés jegyzőkönyve 1945. május 4–7.
ÁKL-Pr, Ministerstvo vnútra (Belügyminisztérium, a továbbiakban: BM), A-3040, 553-as karton, A-3040-10/9-45-I/1.
5. ÁKL-Pr, Ministerstvo zemědělství (Földművelésügyi Minisztériuma, a továbbiakban: FM), Titkárság, 38: szignatúra nélkül (a továbbiakban: szign. nélk.)
6. Zbírka zákonů a nařízení p. Československé, částka 32. (A Csehszlovák Köztársaság törvényeinek és rendeleteinek tára, 32. rész.)
Slovenský národný archív – Bratislava (Szlovák Nemzeti Levéltár – Pozsony, a továbbiakban: SZNL-P), Slovenský osídlovací úrad (Szlovák Telepítési Hivatal, a továbbiakban: SZTH), V/4-1945.

A dekrétumhoz a Belügyminisztérium és a Szociálisügyi Minisztérium végrehajtási irányelveket adott ki (III-1620-3/11-45-V/4). Ebben szerepel többek között a közmunkások napirendje. Ébresztő nyáron reggel öt órakor, télen egy órával később. Az esti takaródó a jelzett évszakokban 10, ill. 9 óra. A munkaszolgálatosok 8 órás munkanapját minden indoklás nélkül 10 órára lehetett növelni.

A kihágásokat büntették. A kisebbekért 20–100 koronás büntetést róhattak ki, a jelentősebbekért egy hónaptól egy évig terjedő börtön járt. Kollektív vádemelés nincs, minden személyt külön vontak felelősségre. A közmunka nem odázta el az érintettek kitelepítését Csehországba.

Az irányelvek felsorolták a táborba behozható tárgyakat (ruhanemű, cipő, élelmiszer, toalettszerek stb.).

A kényszerközmunkásokat a munkaadó élmezse. Bérüket a helyi szokások szerint állapítják meg, de ebből levonják az adó és a biztosítás összegét.

A munka alól mentesülnek a betegek és a rokkantak. Az egyes munkahelyeken feleslegessé vált közmunkásokat más munkahelyekre irányítják. Mentessítő ok még a család kitelepítése, mert a közmunkás csatlakozhat a családjához.

A táborban elhalálozottakat a legközelebbi temetőben temetik el, értéktárgyait átadják a családjának.

7. SZNL-P, Poverenictvo vnútra (Belügyi Megbízotti Hivatal, a továbbiakban: BMH), Bezpečnostný odbor (Államvédelmi Osztály, a továbbiakban: ÁO), 4433:8600/1945.

8. SZNL-P, ÚV KSS (Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága, a továbbiakban: SZLKP KB), Generálny tajomník (Főtitkár, a továbbiakban: FT), 2195:519/4.

9. SZNL-P, Úrad Predsedníctva Zboru povereníkov (Megbízottak Testülete Elnöki Hivatala, a továbbiakban: MTEH), 3:1945, a november 2-i, 5-i és 27-i jegyzőkönyvek.

SZNL-P, BMH-ÁO 2:214 bizalmas (a továbbiakban: biz.) – 1945, 215 biz. – 1945-ös számú iratban 48-4/bz.-1945 és 6637 biz./1945.

SZNL-P, SZLKP, FT., 2195:518/11, 519/4.

ÁTL-Vágsellye, Okresný národný výbor (Járási Nemzeti Bizottság, a továbbiakban: JNB), Dunaszerdahely: 1553/45-eln.

A Dunaszerdahelyi járásban érintett falvak: Dunaszerdahely, Pódatejed, Ollétejed, Kis- és Nagyabony, Kis- és Nagyudvamok, valamint a „Karcszak”.

A pozsonyi ligetfalui magyar táborban is ezzel a módszerrel igyekeztek önkéntes kitelepülésre kényszeríteni néhány családot. Lásd: Robinson Imre emlékezései. Teleki László Intézet Budapest, Levéltár, a továbbiakban: TLI-Bp.

10. SZNL-P, SZLKP KB, FT, 2195: 518/11, 1945. nov. 22-i jelentés.

ÁTL-Vágsellye (a továbbiakban V), JNB Galánta:8572/45-ben 110 biz./1945.

11. TLI-Bp, Szabó Károly hagyatéka, 256, 5. Šutaj, Št. Maďarská menšina, 65.

12. ÁKL-Pr, Ministerství sociálné péče (Szociálisügyi Minisztérium, a továbbiakban: SZÜM) 382: II-2129: 2575-2580/1945, 55519/1-46, és 14/2. SZNL-P, SZTH-I:831/I-1945-895/I-1945.

A Csehország területén elfogott hazatérő magyar közmunkásokat internálták. A

Zselízi járásból gyorsan egymás után 18-an, a dunaszerdahelyi deportáltak közül 51-en szöktek haza. A Hradec Králové-i járás egyik gőzfűrészére kirendelt magyarok közül 1945. december 18-án 7 alsópéli, méhi és alsópéteri munkás szökött meg, míg a járás egy másik munkahelyét ugyanekkor 9 csifári férfi hagyta el.

13. ÁTL-V, Területi Telepítési Hivatal Léva, a továbbiakban TTH-L, 1:37/1945 SZNL-P, Slovenský osídľovací úrad (Szlovák Telepítési Hivatal a továbbiakban SZTH) 381/I-1945 és 877/I-1945.

14. SZNL-P, MTEH, 1945. december 3-i jegyzőkönyv és 959/el. – 1945-szig. titk. Az akció nem valósult meg.

15. SZNL-P, Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy (Földművelésügyi Megbízotti Hivatal, továbbiakban: FMH) A,492: A 5343/45-el. SZNL-P, MTEH, 3: 1945. november 5-i jegyzőkönyv
ÁTL-V, TTH-L, 1:35/45-el.

Az 1945. novemberében tervezett 30-40 ezer magyar család kiszállítási költségét a Megbízottak Testülete 1 milliárd koronára becsülte.

16. ÁKL-Pr, SZÜM 382: II-2129-11/1-1946. január 9.

„Ha a zlíni gyárnak munkásokra van szüksége, forduljon a zselízi rendőrparancsnoksághoz, örömmel küld nekik akár három tucat ellenséges elemet” – írta a kommunista párt zselízi járási titkára.

17. ÁKL-Pr, FM-Titkárság, 38:1945. november 30-i jelentés.

SZNL-P, SZLKP- KB, FT. 2195:518/9, 518/11.

SZNL-P, BMH-Titkárság, 19:657/46-titk.

Janics K.: A hontalanság éve, 160.

18. SZNL-P, BMH-Titkárság, 18:522/46-7.

Kis-, Nagy- és Csukárpaka magyar közmunkásainak a házaiba szlovák kolonistákat költöztettek, s így „egy fedél alatt éltek magyarok és szlovákok”. A kolonisták nem dolgoztak, a földet a magyarok művelték, a közmunkás férfiak családtagjai. A kolonisták a magyar közmunkások hazatérésének hírére el akarták hagyni a falut, de a termés felét követelték. A magyarok szerint „nem dolgoztak, semmihez sincs joguk, még lakbért sem fizettek.” Az egyezkedés 1946 januárjáig húzódott, a kolonisták végül elmentek, „mert a hivatalok nem támogatták őket”.

19. ÁKL-Pr, Úrad predsedníctva vlády (Kormányhivatal, a továbbiakban: KH), 760:773/48.

A csehszlovák kormány 1946. október elsején a következő számú munkást kérte Szlovákiából:

	Férfi	Nő	Összesen
Mezőgazdaság	/	/	/
Erdészet	4 000	1 000	5 000
Ipar	33 500	10 500	44 000
Építőipar	12 800	200	13 000

Feltételezhetően mezőgazdaság azért nem kért munkásokat, mert számolt a szlovákiai magyarok közmunkájával, s esetleges állandó letelepedésével.

A kétéves terv keretében az 1947. május 9-i 87., a munkaerő nemzeti mozgósításá-

ról szóló törvény értelmében Szlovákia a cseh országrészekbe a munkaerőhiány megszüntetésére 524 000 munkást biztosít, ebből 338 700 férfit és 185 300 nőt.

20. ÁKL-Pr, CSKP KB 100/24 kormányülés jegyzőkönyve.
ÁKL-Pr, BM-Új regisztrátúra (a továbbiakban: ÚR), Á-1143/277.
A magyarok szabad mozgását az 52/1935. sz. idegenrendészeti törvény alapján korlátozták.
21. ÁKL-Pr, KH, 754: 773-15/3-III-1946-biz.
SZNL-P, FMH-Á 506: 5863/46-prez-szig. titk.
A Nemzetgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága memorandummal fordult a Csehszlovák Nemzetgyűléshez, s kérte a munkaerőhiány rendezését. A németek által lakott területre 120 ezer cseh család, kb. 300-350 ezer személy telepedett le, a munkaerőhiány mégis eléri a 450 ezret, s érezhető az intenzív mezőgazdasági termelés csökkenése (kevesebb a cukorrépa, az olajosnövény, a burgonya és a zöldség), de veszélybe került az állattenyésztés is. A munkaerőhiány jellemzi a kis- és a középbirtokokat is, ezért a kényszerített közmunka bevezetését kéri. 60 ezer német munkaerő visszatartását javasolja úgy, hogy ezek a jóvátétel keretében Közép-Csehszlovákia területén dolgozzanak és csak az utolsó német transzporttal hagynak el a köztársaság területét. A tervet a Nemzetgyűlés jóváhagyta.
22. ÁKL-Pr, FM-Jednotní svaz českých rolníků (A Cseh Földművesek Egységes Szövetsége, a továbbiakban: CSFESZ) 15:164-es fasc.
ÁKL-Pr, CSKP KB, Ďuriš állaga, 17: jegyzőkönyv.
ÁTL-V, TTH-Vágsellye (a továbbiakban TTH-V), 19:476/46.
23. Archiv Ministerstva zahraničních vecí, Prága (Külgügyminisztérium Levéltára Prága, a továbbiakban: KML-Pr), Államtitkárság, Kabinetiroda (a továbbiakban: ÁT-Ki) 166:fasc. Pracovná mobilizace (Munkaerő-mozgósítás), 185945/GS/46.
24. ÁKL-Pr, SZÜM, 380: fasc. Á-I-2120-ban az 1949-I/2-4293/29-1949.
25. ÁKL-Pr, BM, B-1383, 1716, Fasc.3: B-1383-5/3-1946.
26. ÁKL-Pr, CSKP KB 100/24: 141/1494, 1946. július 16-i jegyzőkönyv.
ÁKL-Pr, SZÜM 328:II-2129-23/8.
Kaplan, K.: Csehszlovákia igazi arca. 136.
27. SZNL-P. FMH-B, 456:691/46-ban SZTH-eln., 342/1946 eln.
28. ÁKL-Pr, SZÜM, 60: fasc. Jegyzetek, értekezletek IV, 1212-eln/1947.
29. ÁKL-Pr, CSKP KB, Ďuriš állaga, 17 jegyzőkönyv, 1946. október 19.
A propaganda a szlovákok felé a testvéri barátságot, a magasabb szintű szakképzés lehetőségét hangsúlyozta. A földművelésügyi miniszter aláírásával terjesztett szórólapban ez áll: „A fiatal szlovák mezőgazdasági munkások többhónapos csehszlovák munkája közelebb hozza egymáshoz a két baráti nemzetet. Barátságok szövődnek, megerősödik a két nemzet közötti társadalmi kapcsolat. A szlovák falu mezőgazdaságát ismerő emberek megismerhetik a cseh falu életét, megismerik a csehszlovák helyzetet, míg a csehek megismerik a szlovák mentalitást, a szlovák nép gondolkodásmódját. A szlovákok fejlett termelési körülmények közé kerülnek, elsajátíthatják a korszerű mezőgazdasági és állattartási módszereket.” Munkahelyükön a gyakorlattal, az esti tanfolyamokon a korszerű elmélettel

találkoznak. Mindehhez még a szlovákiai kereseti viszonyokat többszörösen felülmúló bérezés társul.

30. ÁKL-Pr, SZÜM, 328:II-2129-25/3 és 3189/1-1946
ÁTL-V, TTH-L, 2:169/46-eln.
A csehországi üzemek – engedély alapján – 1945 ősztől szinte szünet nélkül toboroztak Szlovákiában. Toborzásaikat a versengés jellemezte, s megtörtént, hogy egymás megelőzésére engedély nélkül vittek ki Szlovákiából magyar munkásokat is. Így szerződtetett pl. 1946 márciusában a falknovi üvegyár 120 magyar munkásnőt a Komáromi járásban, akik a helyi és a csehországi munkavédelmi hivatalok megkerülésével több csoportban indultak el a komáromi vasútállomásra Csehországba. 31. SZNL-P, SZLKP KB, FT, 2194:512/4.
31. A csehországi Tábor városának kataszterében gazdálkodó Hegyi Legelőtársulat pl. 20 szlovák családot kért, akiknek a béren és a kommención kívül házat és földet, valamint egy-két tehén, egy sertés és meghatározatlan számú szárnyas tartását ígérte, s végleges letelepedésük esetén családonként két hektárnyi szántót. „Az áttelepülést vállalók csak ágyneműt és edényeket hozzanak, mert teljesen berendezett német birtokokba kerülnek” – szölt az utasítás.
32. ÁKL-Pr, SZÜM, 382:IV-2129-21/8-46
ÁJK-V, JNB-Galánta: 16511/46.
33. ÁKL-Pr, SZÜM, 382:11-2129-23/5
ÁJK-V, JNB-Galánta, 16511/1946.
34. SZNL-P, BMH Nemzeti Bizottságok Osztálya, 62, 1946. július 25-i jegyzőkönyv. A kommenció cselédek kommenciójának szerves része a lakás, a fűtés és a világítás. A munka minősége szerint a férfiak bére 850-1075, a nőké 870-965 korona. A nőten cselédek szállást, teljes ellátást és havonta 490-910 korona bért kapnak, a nők kommenció cselédek sertéstartást. A húst és zsírt a munkaidőük letelte után hazavihetik Szlovákiába, akárcsak a bérükből vásárolt egy tehenet. Ennek szállítási költségét a járási munkavédelmi hivatal fedezi. A jövedelmüknek megfelelő mennyiségű ruhaneműt és cipőt is vásárolhatnak.
35. ÁKL-Pr, SZÜM 387:IV-2130-8A/1946
Több szlovák család sem érezte az egyenjogúságot. A Dobrošice melletti uradalomban dolgozó 140 munkás a cseh munkásoknál kevesebb bért és kevesebb tejet kapott. Nem kaptak sem cipőt, sem textiláru. Ezért a morva–cseh határhoz vezetben dolgozó több mint 11 ezer szlovák mezőgazdasági munkás zöme nem hosszabbította meg a szerződését, s hazatért Szlovákiába.
36. ÁKL-Pr, CSK KB, 100/24, 141/1494 a kormányülés jegyzőkönyve.
37. ÁKL-Pr, BM-ÚR, 277:A 1143,
SZNL-P, MTEH 31:bizalmas jelentés az 1948. március 15-i ülésről.
SZNL-P, FMH-A, Titkárság, 144:182/47-es.
SZNL-P, FMH-B, 446:7052/1946
Šutaj, Št.: Maďarská menšina... 100.
Kaplan, K.: Csehszlovákia igazi arca, 137.
38. ÁKL-Pr, SZÜM 384: Kimutatás, szign. nélkül.

ÁTL-Vágsellye, TTH-Komárom 68:262/1947

ÁJK-Kassa, TTH-Kassa: 1141/1948

Janics K.: A hontalanság... 233–234.

Az önkéntesek vagyontalan, zömmel régi kommunista párttagok, mezőgazdasági munkások voltak. A gútai helyi kommunista pártszervezet 25 család (ebből 3 cigány származású), összesen 52 személy jelentkezését jelezte. A Párkányi járásból 30 önkéntes család kérte az áttelepítést.

ÁKL-Pr, SZÜM 384:szign. nélk., az 1947. május 16-i jegyzőkönyv.

39. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/1, 49/38, 23.

40. ÁTL-V, TTH-Komárom, 1:624/1946

ÁJL-Rozsnyó, JNB-Rozsnyó 13:293/1947 eln.

A rozsnyói helyi nemzeti bizottság 1947. február 17–19-e között betiltotta a vetítést a Partizán filmszínházban. A rendelet megszegését büntették.

41. SZNL-P, MTEH, 16:1946. november 29-i jegyzőkönyv és 700/1946-biz.

42. SZNL-P, SZLKP KB, FT, 2195:GT-515/II-3

43. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/1, 49/38.

Az ülésen részt vettek Zd. Nejedlý, J. Ďuriš, J. Hajdú, E. Šoltész, Polák, Bránik, Fišera, Pergl, Domorázek, Nezval és Levčík.

SZNL-Pr, FMH-Á Titkárság 144:182/1947-os.

44. SZNL-P, MTEH, 18:1947. február 7-i ülés

SZNL-P, Zpráva majetkov pozemkovej reformy (Földreformbirtokok Kezelősege, a továbbiakban: FRK), 141 jegyzőkönyvek.

45. SZNL-P, FMH-Á, Titkárság 144:182/47.

A „sértettek” közé tartozott a Szlovák Nemzeti Tanács mellett létesített, a magyarlakta vidékek szlovák kolonizálását irányító Betelepítési Bizottság elnöke, Anton Granatier, aki azt állította, hogy a bizottság „hivatalosan” még 1947 januárjában sem tudott semmit a dél-szlovákiai magyarok csehországi széttelepítéséről, melyet „teljesen a csehek irányítanak, Okáli, Čech és Vašečka támogatásával, akik ignorálják a Betelepítési Bizottság munkáját, s értekezleteikre – bár rendszeresen meghívják őket – nem jönnek el, de még képviselőket sem küldenek.

ÁTL-V, TTH-Vágsellye, 3/1947 biz., 11/1947 eln., 100/1947 eln.

ÁTL-V, TTH-Komárom 4:160/1947-eln. szig. titk.

46. ÁKL-Pr, CSKP KB 100/24, 142/1494, 1946. november 29-i kormányülés.

ÁKL-Pr, SZÜM, 382:II-2129-23/5.

ÁKL-Pr, KML-sajtószolgálat, 417. Doverná informačná služba ČTK (Csehszlovák Sajtószolgálat bizalmas jelentése).

KML-Pr, FT-Kabinetiroda 163:D/III, kormányjavaslat.

SZNL-P, FMH-A, Titkárs. 182/47-os.

SZNL-P, MTEH, 46:1949. szeptember 12-i anyag.

TLI-Bp. Wágner Ferenc hagyatéka 256/1986.

47. Zvara, J.: Maďarská menšina na Slovensku.

Kaplan, K.: Csehszlovákia..., 133., 138.

Janics K.: A hontalanság... 232., 248.

48. SNL-P, MTH-31:biz.jel. 1948. március 15, 6090/1948.eln.
49. ÁTL-V, TTH-Vágsellye, 3/1947-biz-eln.
ÁKL-Pr, CSKP KB 100/24, 142/1494, a kormány 1946. november 29-i ülésének jegyzőkönyve.
50. ÁKL-Pr, CSKP KB, Ďuriš iratai, 53:1946. december 30.
SZNL-P, MTĚH, 953: jegyzőkönyv.
ÁTL-V, TTH-Vágsellye, Ia/30-1947.eln.
ÁTL-Kassa, TTH-Királyhelmece, 2:9/47, 202/47.
51. Fábry Z.: Űresjárati. Pozsony 1992. 76.
Janics K.: A hontalanság..., 158., 2411.
Kaplan, K.: Csehszlovákia..., 133., 1136.
Šutaj, Š: Maďarská menšina, 155–156.
52. A Magyarországról áttelepítést kérő szlovákok száma
95 421 volt, ebből az áttelepülést 73 273 fő választotta. A földvagyonuk 38 372 katasztrális hold, valamint a földreform keretében kapott 376 katasztrális hold volt. Csehszlovákiából összesen 89 660 magyart telepítettek ki, földvagyonuk 109 294 katasztrális hold volt.
Vadkertý K.: A csehszlovák–magyar lakosságcsere hivatalos szlovák értékelése. In: Régió, 1993. 3. sz. 119–139.
53. KNL-Pr, FT Kabinetiroda, 168:7 fasc. Jegyzőkönyvek.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/1, 49/38, 22-23.
MTA Kézirattár, Szalatinai-hagyaték, Ms 4261, Vozári naplója.
1946 február elején a rövid prágai tarózkodás után Pozsonyba érkező Vozári Dezső naplójában megörökítette a találkozását Zdeněk Fierlingerrel és Vladimír Clementisszel. Véleménye szerint Fierlinger a magyarkérdésben eléggé határozatlan, Clementis annál határozottabb, s állandóan kijelentő mondatokban fogalmaz, és Szlovákiából legalább negyedmillió magyar távozásával számol. Mivel a lakosságcserében – szerinte – csak 150 ezer főt lehet kicserélni, keresik a Szlovákiában maradó kitelepítésének más lehetőségeit. Határozottan állította, hogy a szlovákiai magyarok közül 150-200 ezer szláv eredetű, s mivel zömmel a premvidékeken élnek, asszimilációjuk biztosított. De ezen felül még meg kell oldani 150 ezer magyar sorsát, és „ha a magyar kormányban van egy csekélyke jóindulat – jelentette ki Clementis –, ezeket is átveszi, és a kitelepítendő svábok vagyonába helyezi”. Clementis maradásra kérte Vozárit, s arra, „legyen jó csehszlovák nemzetiségű csehszlovák állampolgár”. Az új Csehszlovákiának, s kiemelten Clementisnek olyan munkatársakra van szüksége, akik ismerik a cseh és a szlovák kultúrát. Vozári a meghívást határozottan visszautasította, s kijelentette, hogy ő magyar költő, s az adott helyzetben nem maradhat Csehszlovákiában.
54. KNL-Pr, FT, Kabinetiroda, 168:7, fasc. szign. nélk.
ÁKL-Pr, CSKP-KB, 100/1, 48/380, titk.
SZNL-P, Slovenská liga (Szlovák Liga, a továbbiakban SZL) 71:szign. nélk.
Janics K.: A hontalanság... 242., 252.
Kaplan, K.: Csehszlovákia... 115.

55. SZNL-P, SZLKP KB, Elnökség, 788:szign. nélk., az 1947. február 23-i ülés jegyzőkönyve.
56. ÁKL-Pr, BM-T, 4:T-1028-28/3-47-V-1 és T-1028-14/3-47.
Janics K.: A hontalanság... 256.
57. MTA-Bp. Kézirattár, Szalatnai-hagyaték, Ms 4261.
58. SZNL-P, SZLKP KB, FT, 2195:GT 518/2.
59. ÁKL-Pr, SZÜM, 382:TV-2129-13/12.
KML-Pr, FT, Kabinetiroda, 68:fasc. Pracovná mobilizácia.
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 61:232/47, 87:3503/48, 619-eln./1946-ban 40 biz./1947.
ÁTL-V, TTH-Ipolyság: Ia/30/47-eln.-biz.
ÁJL-V, JNB-Somorja, 3:7/1947-eln.
60. ÁKL-Pr, SZÜM 382:IV-2129-13/12.
ÁJL-V, JNB-Somorja 3:7/1947-eln.
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 61:232/47, 87:3503/48.
61. SZNL-P, FRK, 60:12586/47-S.
A 33 hidegkúti család 8 lovat, 200 juhot, 100 kocsi szénát és más takarmányt, 10 köteg szalmát, 100 kocsi almozószalmát, 60 köbméter tűzifát, 100 szekérnyi burgonyát és marharépát, egy komplett cséplőgarnitúrát, sőt a házak ajtóit és ablakait is elvitte, szól a hivatalos jelentés, de lehet, hogy így akarták igazolni a faluból széthordott értékeket.
62. ÁTL-V, TTH-Léva, 6:801/eln.1947, TTH-V, 23/1947-eln.-biz., 619-eln./1946-ban 40 biz./25, 33 és 47.
TLI-Bp, Szabó Károly hagyatéka, 256, jegyzőkönyv.
63. SZNL-P, BMH-ÁO, „Z”, 2: helyzetjelentések, szign. nélk.
64. Magyar Nemzet 1946. december 3.
65. ÁJL-Kassa, JNB-Kassa 42:1368/48 eln.
66. SZNL-P, BMH, Titk., 476/50 sekret.
67. ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 8:231/1947 eln.
68. KML-Pr, FT-Kabinetiroda, 169:fasc. 635, 380/I-47.
69. ÁTL-V, TTH-Komárom, 663/eln.-1947
A visszatoloncolási költségek zömét a kísérő karhatalmisták két-három napiapidíjára költötték. A visszatoloncolandó magyar közmunkások „saját kosztjukon” utaztak vissza a csehországi munkahelyükre.
70. ÁKL-Pr, SZÜM 382:11 2129-4/3, 384:D-18559/48-I/1.
71. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 45/856.
72. ÁKL-Pr, SZÜM, 384:A-I-2129-2/1-48, A-I/2-2129-26/3-1948, A-I/2-2129-25/6-1948
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár: 1933/1947 eln.
A jelentések szerint 1947-ben pl. Tábor környékéről március és június között 203-an, ugyanekkor a Žateci járásból 714-en távoztak el. Benešov és Prága körzetéből az év augusztusában 54, a Mladá Boleslav-i járásból 52 család tért vissza Szlovákiába. A Havlíčkův Brod-i járásból 72, a Teplice-Šanoviból 24 személy távozott önkényesen. Októberben 13-an tértek haza az Ógyallai járásba, a Duna-

szerdahelyibe 7, a Feledibe 3, a Tornaljaiba 4, a Zselízi járásba 10 család tért haza.

73. ÁTL-Kassa, TTH-Kassa, II:149/1948.
ÁKL-Pr, SZÜM, 386:I a-2129-19/5-49.
SZNL-P, BMH-ÁO 4:282-2 biz./1947-V/1.
74. ÁKL-Pr, SZÜM, 384:A-1-2129-1/4-1 1949.
75. ÁKL-Pr, BM Új regiszt., 4600:622.
SZNL-P, SZTH-III:5742/III-48.
1947. július elején O. J. (lakóhelye nincs megadva) hazaszökött a 15 éves lányával és a várandós feleségével, alkalmi munkából éltek. 1948. február 12-én feljelentették, és vissza akarták toloncolni Csehországba. A család egyetlen közmunkaköteles tagja, a családfő elbűjt, a rendőrség nem találta, s mivel a közvetlenül szülés előtt álló feleségét nem vihették el, elvitték a 15 éves – még a 88/1945. sz. elnöki rendelet alapján – sem munkaköteles leányukat, akit Csehországból 3 hét múlva visszaküldték Szlovákiába.
SZNL-P, BMH-Titk., bizalmas iratok: 170/1948-sekret. biz.
ÁJK-V, JNB-Somorja: 1/48-eln., 579/48-eln.
76. ÁKL-Pr, SZÜM, 380:IV-2120-12/12
SZNL-P, BM-eln., P-XXI-4/667-eln.-1947.
77. ÁTL-V, TTH-Érsekújvár 61:1262/47, 69:343/47, 89:III 1947. január 26-i jegyzőkönyv és 127/1947-eln.
ÁTL-V, TTH-Léva, 38:3/47.
ÁTL-V, TTH-Komárom, 109:2826/48.
78. SZNL-P, Úrad predsedníctva Slovenskej národnej rady (Szlovák Nemzeti Tanács Elnöki Hivatala, tovább: SZNT EH) 1947. február 18-i jegyzőkönyv és 633/1839/47.
79. ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 52/47-eln. és 127/47-eln.
ÁTH-V, TTH-Ipolyság, 12:12/1947.
MTA-Bp., Kézirattár, Szalantai-hagyaték, Ms 4261/120.
80. KML-Pr, FT, Kabinetiroda, 65:21663 A-47, titkos
81. ÁKL-Pr, BM-eln., 12054:E 5476, 5476-21/3-4-Na/1.
82. ÁTL-V, TTH-Érsekújvár 9:619/46-eln.
ÁTL-V, TTH-Léva, 6:801/eln. 1947.
A Léván állomásozó 4623-as katonai alakulat 1946. decemberében 12 800 korona „jutalmat” számlázott ki, majd 1947. február 12-én hasonló célra 10 000 korona előleg átutalását kérte.
83. SZNL-P, IMH, 43:11837/1947.
SZNL-P, IMH-A, Titk., 144:182/1947-os.
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 619 eln./1946-ban 40 biz./1947
ÁTL-V, TTH-Léva, 6:801/eln.-1949.
84. SZNL-P, SzTH-III, 16773/III-47.
85. ÁKL-Pr, BM, eln., 12054:E 5476-ban, 5476-21/3-47-1-Va/1 és I-439 biz.-1947-Va/3.
86. ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 9:619/46-eln.

- ÁTL-V, TTH-Komárom 68:2746/1947, pl. a Dunaszerdahelyi járás több községében.
87. ÁKL-Pr, BM-el., 12054:E 5476-ban 5476-21/3-47-1 -Va/1.
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár 8:52/1947-el.-jelentés
TLI-Bp, Szabó Károly hagyatéka 256/1986.
88. ÁTL-V, TTH-Érsekújvár 52/47 eln.-biz.
89. KML-Pr, FT, Kabinetiroda, 169:fasc. 635-ben A-I-2129-4/5-49.
A nagymenyéri vasútállomásról 1947. január 25-én indított szerelvény célállomása Rakovník és Libochovice. Az utasok az indulás előtt délután három óraker kaptak meleg ételt, akárcsak ugyanezen a napon Kolozsnéma és Lakszakállas Turnovba, ill. Mníchovské Hradištěbe irányított közmunkásai. A Gútárról 1947. január 30-án este indított szerelvény utasai 18-22 óra között kaptak meleg ételt.
90. ÁJL-V, TTH-Komárom, 109:571/1948.
91. ÁTL-V, TTH-V: 12/1947-el.-biz.
A Csehszlovák Államvasutak Autóközlekedési Igazgatósága komáromi üzeme pl. 1947. január 17–18-án Vágsellyére irányította két egységét. Ezek január 17-én Vágsellye-Telep és a helyi vasútállomás, valamint Zsigárd és Vágsellye között fuvaroztak. Munkaidejük napi 12 óra volt, vagyis reggel hattól este hatig tartott.
92. ÁTL-V, TTH-Komárom 4:11/1947 elnöki.
Parancs 1947. január 21–január 27-ére Kolozsnéma, Szilas, Lakszakállas és a környező tanyák, Ekecs és Apácaszakállas környékéről való kitelepítésre:
Az egységek 1947. január 21-én reggel 6.00 óraker indulnak Komáromból Kolozsnémára. A település körülrzása után haladéktalanul megkezdik a közmunkáról szóló végzések kézbesítését, s azt még az adott napon befejezik. Január 22-én Ekecsen kézbesítenek, amit estére befejeznek. Január 22-én Kolozsnémán, Szilason, Lakszakállason és Ekecsen egészségügyi ellenörzés. Január 23-án az egészségügyi ellenörzés folytatás, befejezése legkésőbb 15.00 óraker. Elindítják a 123 gazdasági egységből álló 510 személyt szállító első szerelvényt. Január 24–25-én Ekecsről két szerelvényt indítanak, amelyek összesen 211 gazdasági egységet, 855 személyt szállítanak. Ebéd január 23–25-ére Nagymenyeren, mindig 13.00 óraker.
A katonai zárlatot csak az utolsó közmunkás távoztása után lehet feloldani.
A bevagonírozást legalább 40 katona végezze. Egy teherautó viszi a Szlovák Területi Hivatal munkatársait, s két ugyancsak fedett teherautó a katonaságot. A három teherkocsi Nagymenyeren marad. A bepakoláshoz 40 teherautót rendelnek ki.”
A nagymenyéri magyarok elszállításhoz 1947. január 11-ére a Komáromi Területi Telepítési Hivatal vezetője rendelt három fedett és a munkaszolgálatosok elszállításhoz – Nagymenyerről, Gellérről és Izsapról – 40 nyitott teherautót.
93. SZNL-P, IMH, 49:1312/49-titkos.
ÁJL-V, JNB-Galánta, 3:63/1947, 12 biz./1947
ÁJL-V, JNB-Dunaszerdahely, 144/47 eln.
ÁTL-V, TTH-Komárom, 4:141/el.-47
ÁJL-Rozsnyó, JNB-Rozsnyó, 13:293/47-el.
A Rozsnyói járás érintett településein a következő szövegű nyomtatványon rendelték el a kijárási tilalmat:

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

„Rozsnyói Járási Nemzeti Bizottság a 190/1939. sz. törvény paragrafusának 3. bekezdése értelmében közérdekből... dátum 00 óra és 24.00 óra között lezárja ... községet.

Az érintett településre bemenni, ill. innen eltávozni csak a kirendelt rendőri, ill. a település zárlatát irányító katonai, közbiztonsági szervek engedélyével lehet.

Az előírások megszegését, ill. bármilyen megkerülését a 190/1939. sz. törvény értelmében a rendőri büntetőtörvény szerint büntetik. A pénzbírság elérheti az 5000 koronát.

A rendelet... (dátum)... órától... (dátum) reggel 4.00 óráig érvényes.”

Az elrendelt körülzárások: 1947. február 15-én 00 órától 1947. február 18-án 24.00 óráig Krasznahorkaváralja, Hárskút, Szilice, Kuntapolca;

1947. február 16-án 00 órától 1947. február 19-én 24.00 óráig Pelsóc, Páskaháza;

1947. február 19-én 6.00 órától február 22-én 24.00 óráig Lúcska, Szalóc, Dernő, Várhosszúrét, Barka, Körös, Jólész, Berzéte.

Végrehajtási tervek:

1947. január 22. Felsőszeli, zárlat reggel 4-5 óra között, az akció január 25-én 22.00 órakor ér véget.

1947. február 11. Vezekény és Tallós lezárása, reggel 6.00 órától, a végzések kézbesítése.

február 12. A kézbesítések folytatása.

február 13. A vezekényiek elszállítása.

február 15. A tallósiak elszállítása.

1947. február 14. Feketenyék, zárlat reggel 6.00 órától, a végzések kézbesítése.

február 15. Szállítás, bevagonírozás, vacsora, indulás.

1947. február 17. Nádszeg és Királyrév, zárlat reggel 7.00 órától.

február 19 és 20. Szállítás, indulás előtt vacsora.

1947. február 18. Nagymegyér, Tany, Bogyá, Nemesócsa, a végzések kézbesítése. Végrehajtó Jurik hadnagy harminc fős egysége Nagymegyerről.

február 19. A végzések kézbesítésének folytatása, orvosi ellenőrzés, az adminisztráció befejezése.

február 20. 50 tehervagon beállítása a nagymegyéri vasútállomásra, 50 teherautó hozza a „toborzottakat”. 13.00 – ebéd 300 személy részére.

1947. február 19. Lakszakállas és a környező tanyák; Ekecs, Szilas, Apácaszakállas – a végzések kézbesítése.

A végzések kézbesítésének a folytatása a többi településeken, ezek Ekel, Kolozsnéma, Füss, Nagykeszi

február 21. 50 tehervagon beáll a nagymegyéri állomásra, ahová 40 teherautó hozza a „toborzottakat”. Orvosi vizsgálat, 19.00 órakor meleg vacsora, a 300 közmunkás elszállítása.

február 22. A következő transzport Hodzsafalváról indul, 13.00 órakor ebéd 300 személy számára.

A végzés kézbesítésekor a közmunkára kijelölteknek átadták a következő szlovák–magyar nyelvű utasítást:

„1. Dobre sa obliecť.

2. Všetko zbalíť (aj nábytok) do batohov a balíkov, na každý kus meno majiteľa a bydlisko na Slovensku.

3. Pripraviť príbor (tanier, lyžice a pod.) tak, aby boli poruke.

4. Pre hydinu a drobné zvieratá vziať potravu.

5. Každý musí mať so sebou:

a/ Výmer úradu,

b/ Odbernú knižku s odhlásením,

c/ Evidenčný preukaz,

d/ Osobné a iné doklady.

6. Z potravných článkov môže si vziať: na jednu osobu 5 kg múky, ostatné zásoby je povinný odpredať oprávnenému komisionárovi (Slovenskej obylnej spoločnosti).

7. Na rodinu môže si vziať:

a/ 6 ks sliepok

b/ 2 ks husi, alebo 4 kačice

c/ 1 ošípanú do 60 kg na každých dvoch členov rodiny,

d/ všetky ovce a kozy si môžu vziať.

8. Telce a prasnice nesmú so sebou brať.

9. Iný majetok môže speňažiť alebo dať do ochrany príbuzným alebo známym.”

„1. Melegen kell felöltözni.

2. Mindent becsomagolni (a bútort is) batyuba és csomagokba. Minden csomagra rá kell írni az átszortosított nevét és szlovákiai lakhelyét egy dróttal felerősített fatáblácskára.

3. Evőeszközt (tányért, kanalat stb.) előkészíteni úgy, hogy mindig kéznél legyen.

4. Baromfi és apróállatok részére eleséget vinni.

5. Mindenki vigye magával:

a/ a hivatalos végzést,

b/ a vásárlási könyvet a kijelentőlappal,

c/ nyilvántartási igazolványt (zöld vagy sárga),

d/ személyi és egyéb okmányait.

6. Az élelmiszerekből magával vihet: személyenként 5 kg lisztet; a többi készletet köteles eladni a Szlovákiai Gabonatársaság erre jogosult bizományosának.

7. Minden család vihet magával:

a/ 6 db tyúkot,

b/ 2 db libát vagy 4 db kacsát,

c/ egy sertést 60 kg súlyig minden két családtag részére,

d/ összes birkáit és kacsáit magával viheti.

8. Borjúkat és anyasertést nem szabad elvinni.

9. Egyéb vagyonát eladhatja vagy őrizetbe adhatja rokonának vagy ismerősének”. SZNL-P, FRKE, 143:2283/48-S.

94. AJL-Kassa, TTH, 5:458/el.-47-biz.
95. ÁKL-Pr, SZÜM, 380:IV-2120-12/12.
TLI-Bp, 256/1986, Szabó Kálmán hagyatéka.
A köbölküti 200 családot 50 katona és 150 csendőr deportálta.
96. SZNL-P, IMH, 49:1312/47-titkos.
MTA-Bp, Kézirattár, Szalatnai-hagyaték, Ms 4261/47.
97. ÁKL-Pr, BM Elnökség, 12054:E 5476-ban, 5476-21/3-47-1-Va/1.
SZNL-P, BMH, ÁO, 3:98/1-V/1 biz./47-ben 67 biz./47.
KML-Pr, FT, Kabinetiroda, 168:fasc. Prac. mob. „az ellenállást a legbrutálisabb módon büntették”.
98. ÁKL-Pr, CSKP-KB, Ďuriš állaga, 53:szign. nélk.
ÁKL-Pr, SZÜM, 384:szign. nélk.
ÁJL-V, JNB, Galánta, 3:12 biz./1947, 63/1947-el.
ÁJL-V, TTH-Érsekújvár: 38:1947.
Janics K.: A hontalanság... 230.
99. ÁKL-Pr, CSKP KB, Ďuriš állaga, 53:szign. nélk. biz. jelentés 1947. február 3.
SZNL-P, IMH, 49:1312/47-titkos.
ÁTL-V, TTH-Komárom, 68:2082/47.
ÁJL-V, JNB-Galánta 3:7/1947-el.
ÁJL-Kassa, TTH-Kelet-Szlovákia, 3:3134/47
MTA-Bp. Kézirattár, Szalatnai-hagyaték: Ms 4261/77.
- 99a. ÁKL-Pr, SZÜM, 382: fasc. II. – 2129-ált. A Nemzetvédelmi Minisztérium 7. osztályának jelentése (29884-HI. st.)
100. ÁKL-Pr, BM-Új regisztráció, Á-1143:277os.
101. SZNL-P, FMH-B, 304, 310:szign. nélk.
Šutaj, Št.: Maďarská menšina... 196.
Janics K.: A hontalanság... 227.
Kaplan, K.: Csehszlovákia... 137.
1948. január 23-i összesítés szerint a Csehországba közmunkára telepített magyarok száma 44 129.
102. ÁKL-Pr, SZÜM 382: II-2129-21/1-ben 5780-16/1-46 Št'o.
SZNL-P, FMH-Á, Titkárság 144:182/47-es.
SZNL-P, SZTH-III, 21993/III-1947.
SZNL-P, Poverenictvo informácií a osvety (Információs és Népművelési Megbízotti Hivatal, a továbbiakban: IMH), 43:11837/1947.
103. ÁTL-V, TTH-Érsekújvár 9:619/46 eln.-ben, 337/1946 biz., 40/1947 biz.
ÁTL-V, TTH-V, 3:3/1947-biz. eln.
ÁJL-V, JNB-Galánta 3:63/1947.
Léváról egészségügyi okokból 150 gazdasági egységből csak 80-at indítottak el. A köbölküti 120 család 30 százaléka maradt otthon. Az Izsárról behívott 180 családból csak 54-en voltak munkaképesek, ezért a transzportot nem indíthatták el. A Komáromi járásból a transzportlistán feltüntetett családoknak csak 60 százaléka érkezett meg. Hasonló volt a helyzet a Kajalról, Tósnyárasdról, Ud-

- vardról és Martosról indított szerelvények esetében is. Nem volt jobb a helyzet más járásokban sem. Sajószárnyáról a 90 kijelöltből 27-en, Rimaszécsen a 70-ből 60-an voltak munkaképtelenek.
104. ÁJL-V, JNB-Vágsellye, 310/47-eln.
105. ÁTL-V, TTH-Érsekújvár: 247/47-eln.
106. SZNL-P, SZKP KB, FT, 2194:512/2
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 8:231/1947-eln.
MTÁ-Bp. Kézirattár Szalatnai-hagyaték, Ms 4261/120-magánlevél.
107. ÁJL-Kassa, JNB-Kassa 27:530/47-eln.-ben a 261-8739/1947-es számú utasítás.
108. ÁTL-V, TTH-V:3/1947 biz.-eln.
109. ÁKL-Pr, SZÜM, 382:IV-2129-13/12
SZNL-P. MTEH, 19:1947. július 12-i ülés jegyzőkönyve.
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár:90 biz./1947
TLI-Bp, 256/1985 jegyzőkönyv.
110. SZNL-P, SZTH-III, 21990, III/1947 és 5715-III/1948.
ÁTH-V, TTH-Érsekújvár, 89:1006/48-ban 3635/III-48.
Z. J. tardoskeddi lakos a csehországi Velké Opatovicében megbetegedett, a gyomrát megoperálták, ezért 1947. november 30-a és 1948. január 6-a között munkaképtelen volt. Kérvényét, amelyet a csehországi járási munkavédelmi hivatalon keresztül küldött Pozsonyba, 1948. május 8-án elutasították. Hasonló kérvények egész sora található az SZTH 3. osztályának eddig csak részben rendezett anyagában.
111. ÁKL-Pr, SZÜM 384:fasc. Madaři, Ia-2129-8/4-biz.
SZNL-Poverenictvo financii (Pénzügyi Megbízotti Hivatal, továbbiakban: PMH) 1405:fasc. B 9192/51 és 10370/1952, 1408:53/1751/1953 és 13559/52, likv., 1112:fasc. Šamorín, 1408:10637/1952-likv, 1409:11390/1952.
ÁKL-Pr, SZÜM, 385:ÁI-2129-4/10-1948, 386:Ia-2129-9/6.
MTÁ-Bp, Kézirattár, Szalatnai-hagyaték, Ms 4261/73 és 4261/77.
Több adat bizonyítja, hogy a magyar közmunkások egy része a beteg családtagok számára saját pénzén vásárolt gyógyszereket és fizette a gyógykezelés költségeit. K. F. várgedei lakos több mint háromezer koronát költött orvosságokra, hogy meggyógyítsa az utazás alatt megbetegedett gyereket, akit a hosszú gyógykezelés sem mentett meg, meghalt. B. I. dunamocsi lakos beteg feleségét saját költségén hozta haza, s kilenc hétig kezelték a komáromi kórházban. A taksonyi M. I. két kislánya a fűtetlen vagonban súlyosan megbetegedett, s az életüket csak a megérkezés utáni gondos kezelés mentette meg.
A csehországi munkavédelmi hivatalok és a munkaadók „megkérdőjelezték” az orvosok diagnózisát. Cs. K.-t 1947. november 29-én komoly szívelégtelenséggel bevitték a benešovi kórházba, ahol tartósan munkaképtelennek minősítették, s a felmentését javasolták. Hazatérési kérelmét a szlovák fél elutasította, s azt javasolta, hogy kérjen szociális segítyt a csehországi munkaadójától. Hasonlóan nehéz helyzetben voltak a Karlsbad környékén az erdőgazdaságban dolgozó tüdő- és szívbeteg közmunkások. A szokatlan éghajlati viszonyok között is dolgoztak.

- Sz. J. súlyos vesebajjal került Csehországba, s állapota a téli szállítás után rosszabbodott, munkaképtelenné vált. Hazatérési engedélyét a Minisztériuma mégis elutasította.
- B-né, K. M. a téli szállítás következtében 75 százalékos rokkant lett. A Komáromi Járási Nemzeti Bizottság igazolása szerint „rokkantságának oka a Csehországban végzett közmunka”.
- I. J. kiskoszmályi lakos Csehországban megbetegedett, hosszabb ideig kórházban gyógykezelték, de hazatérése után 1951-ben meghalt.
- F. J. kürti lakos tízéves fia Csehországban megbetegedett, s meg is halt.
- S. K. bajtai lakos felesége Csehországban megbetegedett, hazatérésük után rövidesen meghalt.
- A. K. gömöri lakos Csehországban halt meg.
- T. K. pozsonypüspöki lakos kislányának a bőrbetegsége a szállítás körülményeinek következtében átterjedt a belső szerveire, s február első hetében meghalt (Hriňová, Mladá Boleslav-i járás).
112. ÁKL-Pr, CSKP KB, F 100/1, 49/38,23.
113. ÁKL-Pr, SZÜM, 380: 2120-283 és több jelzet nélküli irat.
114. Havasy Gy.: A magyar katolikusok szenvedései 1944–1989. Bp. 1990. 40.
Molnár I.-Tóth L.: Mint fészkből...
Molnár I.-Varga K.: Hazahúzott...
115. ÁKL-Pr, SZÜM, 380: IV-2120-28/1. Többek között pl. Vodňany helyett Strakonice, Prága helyett Pardubice stb.
116. TLI-BPm Szabó K. hagyatéka, 544/3-1987, 25.
117. ÁKL-Pr, SZÜM, 380: II-3216-12/12-1946.
118. ÁKL-Pr, SZÜM, 380: III-2120-61/-1947.
119. Havasy Gy.: A magyar katolikusok... 46.
Janics K.: A hontalanság... 241.
120. Remény, 1990. június 24–1990. december, 1995. február 19.
A csehországi pasztorációban a következő magyar papok vettek részt:
Havasy Gyula – öt hét
Burián László – több mint hat hónap
Lénár Lajos – két hónap
Vida Tivadar – egy hónap
Molnár József – egy hónap
Fehér Damár – két hónap
Szepessy Walter – egy hét
Horváth Károly – több hét
Cseri István – két hét
Mészáros Gyula – két hét (eljutott Karlové Vary környékére is)
Drózdy Gyula – egy hét
Győri Maximilián – több hét
Cigány Imre – több hét
Szóts Béla – több hét

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

121. TLI-Bp. 1007/1990

ÁKL-Pr, SZÜM, 380: II-3216-13/12-1946, IV-2120-10/1-1947

A kényszerközmunkások elosztása:

Indító- állomás	Cél	Érkezés napja	Szétosztás	Csehországi települések
Fülek	Havl. Brod	1947. jan. 10. 19.00 ó.	1947. jan. 11.	Havl. Brod Humpolec Chotěboř Ledeč n/Sázavou Přibyslav
Tornalja	Benešov u Prahy	1946. dec. 23 19.00 ó.	1946 dec. 24.	Benešov Sedlčany Vlašim
Pered	Havl. Brod	1947. febr. 2. 20.00 ó.	1947. febr. 3.	Havl. Brod Humpolec Chotěboř Ledeč n/Sázavou Přibyslav
Léva	České Bud.	1947. febr. 3. 21.00 ó.	1947. febr. 4	Týn n/Vltavou České Bud.
Család	Férfi	Nő száma	Gyermek	Összesen
21	27	23	25	75
9	15	14	8	37
12	14	17	12	43
13	27	21	39	87
9	14	13	7	34
/	13	11	7	31
	6	3	/	9
35	44	35	1	14
16	15	13	20	48
10	17	14	21	52
21	24	22	25	71
12	17	16	19	52
8	9	8	1	26
7	/	/	/	/
29	/	/	/	/
47	/	/	/	/

ÁKL-Pr, SZÜM 380: II-3216-13/12-1946

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

A transzportok csehországi fogadóállomás szerinti elosztását szemlélteti az alábbi táblázat:

Járás Csehország	Transzportok	Családok száma	Személyek
Benešov	6	291	1082
Beroun	5	247	945
Ml. Boleslav	16	1058	3868
Havl. Brod	3	182	760
Č. Budějovice	4	224	746
Děčín	/	/	/
Jindř. Hradec	3	124	579
Hradec Králové	7	403	1595
Cheb	/	/	/
Chomutov	1	15	35
Jičín	5	432	1637
Kladno	14	727	2952
Klatovy	3	162	715
Kolín	19	990	3611
Mar. Lázně	2	142	592
Liberec	1	17	52
Česká Lípa	3	147	542
Náchod	5	187	610
Pardubice	9	492	2146
Plzeň	12	558	1829
Praha	13	746	2832
Rumburk	/	/	/
Strakonice	10	416	1627
Tábor	8	465	1728
Teplice-Šanov	5	303	1193
Trutnov	/	/	/
Karl. Vary	4	206	959
Žatec	19	1331	4690
Összesen	179	9957	37639
<u>Morvaország</u>			
Brno	5	199	780
Jeseník	/	/	/
Hodonín	/	/	/
Jihlava	4	192	678
Krnov	/	/	/
Olomouc	12	468	1718
Opava	/	/	/

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Ostrava	6	175	739
Šumperk	2	158	637
Č. Těšín	/	/	/
Zlín	4	169	582
Znojmo	7	342	1127
Összesen:	40	1685	6261
Csehország és Morvaország 43900		219	11642

122. Balogh S.: A népi demokratikus Magyarország külpolitikája 1945–1947. Bp. 1982. 129.
123. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24:142/1494 a kormányülés jegyzőkönyve: Ďuriš állaga:53. ÁTL-Pr,SZÜM 120:3611-1947/eln.
124. New York Times, 1947. március 12.; Dily Yeros 1947. december 3.
125. A Šumperki járás hirdménye, amelyről a helyi szervek azt állították, „aratási akció, s a kötelező munkaszolgálat ilyen mértékben a hűséges németeket nem érinti, csupán a háborús bűnösökre vonatkozik”.
126. Janics K.: A hontalanság... 226., 247., 248.
Kaplan, K.: Csehszlovákia... 138.
127. SZNL-P, IMH 43:11837/1947 és 49:1312/1947.
128. ÁKL-Pr, CSKP KB 100/24 1946. november 29-i jegyzőkönyv.
129. KML-Pr, FT, Kabinetiroda 168:3069/A-47-ben VII-1585/47.
A Belügyminisztérium Clementisnek küldött titkos jelentése szerint 1947. január 25-ére az ózdi és a salgótarjáni vasgyári munkások tüntetésen akarnak tiltakozni a szlovákiai magyarok csehországi kényszerközmunkája ellen. „Ezzel akarják bizonyítani, hogy mellettük állnak, és segítik őket az embertelen kitelepítés elleni harcban.” Az akcióba állítólag bekapcsolódik a helyi katonai helyőrség is. A jelentés ismerteti az akció feltételezett tervét, amely szerint a fegyvertelen tüntetők és a katonák átlépik a közös határt, s mivel fegyvertelenek, feltételezik, hogy a csehszlovákok nem nyitnak tüzet. A tüntetők között újságírók is lesznek. Az előkészítés stádiumában levő akció szervezője Gaál F. alezredes falragaszokon közli a tüntetés időpontját.
130. ÁKL-Pr, SZÜM 382:II-2129/3216-10/12.
131. Archív Úradu prezidenta republiky – Prága (Köztársasági Elnöki Hivatal Levéltára, Prága a továbbiakban: KEL-Pr.), T 1237/45-ben szign. nélkül.
132. Janics K.: A hontalanság... 246., 247.
A brit külügyminisztérium 1947 februárjában mégis úgy vélekedett, hogy „a csehszlovák állampolgárok áttelepítése a határokon belül nem ellentétes a Magyarországgal kötött békeszerződés megfelelő cikkelyével”.
133. Magyar Nemzet 1946. november 28., december 18.
134. KML-Pr, FT, Kabinetiroda 168: 7. fasc. 345/B-47.
135. KEL-Pr, KEH 1799:D11639/46 a londoni The Times 1946. május 13-i cikkének az ismertetése.

136. KEL-Pr, KEH T, 1237/45

E. Beneš tudott a magyarok kényszerközmunkájáról. A Szlovák Telepítési Hivatal elnöke 1946. november 14-én „tisztelgő látogatást tett az elnöknél”. Megemlítette az akciót, s kifejtette, hogy „a magyarkérdés megoldására minden eszközt felhasználnak”. A következő napon a földművelésügyi miniszter bejelentését is ismertették az elnökkel.

137. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24 142/149, az ülés jegyzőkönyve.

138. KEL-Pr, KEH, T 2792/46.

139. KML-Pr, FT-Kabinetiroda 168:233842/46.

A levél magyarországi ismertetése: Népszava 1946. december 28., Magyar Nemzet 1946. december 29.

140. KEL-Pr, KEH-248000/II-9/46 és 1799:D 292/1946.

Magyar Nemzet 1946. november 30.

Károlyi Mihály külföldi újságírók előtt értékelte a csehszlovák kormány magyarellenes nacionalizmusát, s kijelentette, hogy Magyarország már demokratikus állam, s így már teljesült Jan Masaryk csehszlovák külügyminiszter feltétele a két állam közeledésére. Károlyi Mihályt a csehszlovák külügyminisztérium politikai hírszerző osztálya figyeltette, a levelezését még akkor is ellenőriztette, amikor „hivatalosan már nem politizált”, s feloszlatta a londoni Neu Demokratie Hungary nevű csoportját. A hírszerzők szerint Károlyi magánbeszélgetés során kijelentette, hogy Csehszlovákia magyarellenes politikája, a szlovákiai magyarok üldözése éles ellentétben áll az emigráns csehszlovák kormány Londonban megfogalmazott nemzetiségi politikájával.

Károlyi Mihály nem fogadta el Beneš válaszát, s tovább kereste a két állam közötti közeledés lehetőségeit, ezért 1948 februárjában Prágába jött. Élményeiről a következőképpen vall: „1948 februárjában Prágában meglátogattam Beneš, Masarykot és Ripkát, hogy megpróbáljak valamilyen megállapodásra jutni velük a szlovákiai magyar kisebbség ügyében. Beneš nem sokkal korábban szélütés érte, így nem volt tárgyalóképes állapotban. Minden reményemet Masarykba vetettem. Nem sejtettem, hogy már csak két hétig fog élni. Karját felkötve hordta, valami seb volt a tenyerén, amit már kétszer megoperáltak, és láthatóan fájdalmai voltak. Az orvosok megnyugtatták, hogy nincs rákja. – A legrosszabb az – mondta sóhajtva, hogy nem tudok zongorázni, és valószínűleg már nem is fogok soha. Beszélgetésünket Clementis hivatlanul többször is félbeszakította. Masarykot szemmel láthatóan idegesítette Clementis jelenléte, az volt a benyomásom, hogy fél tőle. Gondterhelten nézett rá, amikor belépett a szobába és szokásától eltérő, hivatalos udvariassággal beszélt vele. Jól tudtam, hogy Clementis hajlíthatatlan, kezelhetetlen ember, akit hiába próbálok meggyőzni. Csakis Masaryk személyes tekintélyétől és befolyásától reméltem a kérdés rendezését. – Ez az ember ellenőrzés alatt tart engem – mondta Masaryk, amikor Clementis kiment a szobából.” Károly Mihály: Hit, illúziók nélkül. Bp., 1982. 372.

141. KEL-Pr, KEH, 15/4, fasc. B, D-16494/46.

ÁKL-Pr, CSKP KB 100/24, 142/1494 jegyzőkönyv.

- 141a. Magyar Nemzet 1946. november 30.
Havasy Gy.: A magyar katolikusok... 39–41.
KML-Pr, FT Kabinetiroda, 168:7 fasc. 345/B-47
142. KML-Pr, Žourek állaga 7:112/1947.
143. SZNL-P, MTEH 19:az 1947. június 13-i ülés. 144.
144. Haladás 1945. december 15.
145. Magyar Nemzet 1946. november 30.
146. Kostnické jiskry 1947. június 5., október 9.
147. Kálvinské hlasy 1947. június 15.
148. Politika 1947. november 8.
149. KEL-Pr, KEH-1409:D 17321/46-ban 10 272/45.
150. ÁJL-V, JNB-Galánta, 698/1946-eln., 55:1947 szign. nélk.
151. MTA-Bp. Kézirattár, Szalattai-hagyaték, Ms 4261/115.
152. ÁJL-V, JNB-Galánta: 698/1946-eln., 55:1947, szign. nélk.
- 152a. ÁKL-Pr, CSK KB Eln. 100/24, 142/1494, jegyzőkönyv.
153. ÁTL-V, TTH-Vágsellye:3/1947-biz, eln. TTH-Komárom, 68:2833/47.
H. E. gútai gazda a deportálása előtt eladta a nős, otthon maradó fiának az állatállományát, egy lovat, egy csikót, egy üszőt 114 500 koronáért. A Komáromi Járási Munkavédelmi Hivatal az „eladást érvénytelenítette”, s kijelentette, hogy a deportált gazda vagyonát „a fia törvénytelenül használja...”
Egy bajcsi gazda csehországi deportálása előtt 26 kaptáros méhészetét a fiára bízta. Az Érsekújvári Területi Telepítési Hivatal mégis kiutalta az érsekújvári P. A.-nak. A bajcsi gazda megkapta a magyarországi kitelepítésről rendelkező „fehér cédulát”, s ennek alapján 1948. április 14-én visszakérte a kaptárakat. Csak hosszú huzavona után, a pozsonyi magyar képviselőt közbenjárására kapta vissza.
154. ÁTL-Kassa, TTH-Kassa, 1:10/1946.
SZNL-P, BMH, Titk. 82:1835/47-sekret.
SZNL-P, FRBK, 162:1927/47.
A jegyzőkönyvek egy részét a központi és a járási leltárakban őrzik, ezekben szerepelnek az új tulajdonosok nevei, s így követhető a vagyontárgyak sorsa.
155. SZNL-P, BMH-eln.:P-XX-4/667-eln-1947.
SZNL-P, FRBK, 62:29233/47-S 143:29235/47-S, 29327/47-S.
156. SZNL-P, FRBK, 64:1695/47-S-prez.
SZNL-P, FMH-A, Titk. 182/1947 os.,
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 9:313/47-prez.
157. SZNL-P, PMH, 1040:213/6973/51/IV, 1-456-4-51/1-11 és még sok további irat.
158. SZNL-P, FRBK, 60:7509/47-S (Buzita).
159. SZNL-P, FRBK, 41:637/46-S-eln, 47:29565/46.
141:jegyzőkönyvek, 143:29235/47-S, 148:körlevelek, 155:4593/3-1947, 162:1927/47, 184:29. számú körlevél.
A Galántai járásban az 1947. július 29-i jelentés szerint 60 lovat és 486 szarvasmarhát, valamint 145 sertést összpontosítottak. Ebből a Földreformbirtokok Kezelősege eladott 46 lovat, 433 szarvasmarhát (ebből 248 fejőstehenet), 73 sertést.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

67 szarvasmarhát ellenérték nélkül átadott az Állami Birtokok Kezelőségének, 22 szarvasmarha és 17 sertés a vágóhídra került. Bizalmiaknak „elismervény ellenében” 45 szarvasmarhát adtak át. A Kassai járásban 1947. február 24-ig 43 szarvasmarhát adtak el 66 521 koronáért.

160. SZNL-P, PMH, 1040:B-IV/1-133/1-biz-1950.

161. SZNL-P, PMH, 1042: szign. nélk.

162. SZNL-P, FRBK, 141 jegyzőkönyvek.

SZNL-P, PMH, 1040:C-IV/2-456-5-51/1.

Példaként ismertetjük a Bogyá községben felvett jegyzőkönyvekhez mellékelt táblázatot, amelyben jelzik a közmunkásoktól elvett vagyont.

A deportált neve	Házszám	ló (db)	ökör (db)	tehén (db)	üsző (db)
Zsoldos Károly	5	/	/	2	/
Puzsér Vince	18	/	/	1	2
Cseh Sándor	4	/	/	1	1
Kürthi Vince	115	/	/	2	/
Kulcsár Vince	126	/	/	1	1
Szabó Ferenc	41	/	/	2	1
Kürthi Gyula	85	/	/	1	3
Mészáros Antal	79	1	/	1	11
Udvaros Károly	55	/	/	1	1
Várady János	129	/	/	1	
Cserepes Béla	132	/	/	1	3
Cserepes Dávid	132	1	/	1	2
Kubák Gyula	132	/	/	1	1
Boros József	202	2	/	1	11
Molnár Katalin özv.	202	/	/	1	/
Matus József	204	/	/	1	/
Balog Kálmán	200	1	/	/	/
Antal Mihály	187	1	/	/	3
Klátis Ferenc	193	/	/	1	3
Sztankovics Vilmos	185	/	/	1	11
Vermes András	183	/	2	1	1
Szabó M. Lajos	176	/	/	1	1
Matus István	174	/	/	/	2
Molnár László	166	/	/	2	1
Sztankovics Vince	167	/	/	1	3
Sztankovics Erazmusz	168	/	/	/	1
Velsic Mihály	163	/	/	1	2
Lakatos Lajos	159	/	/	/	3
Menyhárt Margit özv.	152	/	2	1	1
Sztankovics László	144	/	/	1	5
Takács Simon	161	/	/	/	2

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Bokor Géza	161	1	/	1	1
Matus Károly	174	/	/	/	2
Kovács Vince	171	/	/	1	2
Vermes Vince	170	/	2	1	/
Összesen:		7	6	32	52

A 35 család földvagyonra 77 katasztrális hold.

SZNL-P, FMBK, 143:29236/47-S, 29238/47-S, 60:12098/47-S,12099/47-S.
ÁTL-V, TTH-Komárom 68:712/1947, 791/1947, 2455/47.

A területi telepítési hivatalok szabadon válogattak a magyar deportáltak állataiból. A Somorjai járásban a deportálások által érintett 49 községből az állomány 80 százalékát vették át. A Vágsellyei Területi Telepítési Hivatal 63 lovat, 187 szarvasmarhát és 5 sertést vett át, de csak 15 állatért fizetett.

163. ÁKL-Pr, BM, Nosek hagyatéka, 255: fasc.Z-5 és 1287:1583/2-VI.

ÁKL Pr, SZÜM, 394:A-I-2129/2/1-45.

ÁTL-P, Fond národnej obnovy (Nemzeti Újjáépítési Alap, a továbbiakban: NÚA), 43:3400/49.

164. SZNL-P, FMH-B, 304:szign. nélk.

165. SZNL-P, FMH-A, Titkárság, 144:18247-os

SZNL-P, FRBK 62:29240/47-S és 60:7509/47-S.

ÁTL-V, BMH-ÁO, 4:2822 biz./1947-V-I.

ÁTL-Vágsellye, TTH-Léva 6:223/47 eln. jegyzőkönyv 1947. február 14. Kőbölkúton a Fő utca 82., 73., 78., 79., 256. és a 257. számú házakról volt szó. A kérdésre vonatkozó levéltári anyag még rendezetlen, a rendezés után több hasonló tartalmú jegyzőkönyv is előkerülhet. Ugyancsak Kőbölkúton N. J. birtokából 12 hektárt utaltak ki A. F. kolonistának, aki a helybeli K. A. kényszerköz-munkás házáat választotta, meg is kapta teljes berendezésével, élő és holt gazdasági felszerelésével együtt.

166. SZNL-P, SZTH-III:2836/III-47.

167. ÁJL-V, JNB-Galánta:22/1947 eln., 128/1947 eln., 8/1948 eln., 15/1948 eln.

1947. március 11-én készült a következő kimutatás:

Település	Bizalmiak	
	hazaiak	külföldiek
Dunaradvány	4	/
Martos	1	/
Udvard	11	4
Für	3	2
Kürt	11	/
Ímely	6	/
Marcellháza	3	17
Hetény	2	8
Perbete	4	/
Szentpéter	2	6
Izsa	17	/

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Ógyalla	1	/
Naszvad	1	/
Összesen:	66	37=103

168. SZNL-P, SZLKP KB, FT, 2195:115/6, 518/2.
SZNL-P, SZTH-III:12 949-III/46, 14115/46-ban, 3390/III-47.
SZNL-P, FRBK, 60:7509/47-S, 64:29239/47-S, 142:3 füzet, 9:1792/48-S/el. eln.
ÁTL-P, Krajský národný výbor Bratislava-Pozemková reforma (Kerületi Nemzeti Bizottság Pozsony – Földreform, a továbbiakban KNBP-FR), 3:Földreform munkacsoportja (a továbbiakban FMCS.), Galánta. Névsorok települések szerint.
ÁTL-V, TTH-Vágsellye:Ia-33/47-el. eln.-biz.
ÁTL-V, TTH-Komárom, 4:/268/el. eln.-1947.

Betelepítések:

Település	Családok száma
Sajószentkirály	35
Runya	12
Csíz	18
Hanva	22
Baraca	10
Füge	12
Alsó- és Felsővály	34
Oldalfalva	4
Abafalva	42
Napragy	2
Sajókeszi	5

169. ÁTL-V, TTH-Vágsellye, Ia-33/1947-el. eln. biz.
ÁTL-V, TTH-Komárom, 4:268/el. eln.-1947.
170. SZNL-P, SZLKP KB, FT, 2194:515/5, 515/6.
SZNL-P, SZTH-III:22613/III-47.
SZNL-P, FRMK, 143:29235/47-S.
ÁTL-V, TTH-Érsekújvár, 127-1947-el. eln. biz.
ÁJL-V, JNB-Somorja, 3:7/1947-el. eln.
171. SZNL-P, FMH-B, 467:7229/1946.
SZNL-P, IMH, 63:7273/1947.
SZNL-P, SzTH-III, 21993/III-1947.
ÁJK-V, JNB-Somorja, 14:761947, Fél, 26/el. eln.-1947.
A bizottság tagja volt a Szlovák Statisztikai Hivatal elnöke, dr. P. Horváth. Jelentése szerint „a romániai szlovákokról nem valami szép hírek keringenek”. Nem dolgoznak, isznak, szakképzetlenek, és zömmel analfabéták. A csallóközi romániai szlovákok anyagi helyzetét „gyűjtéssel” akarja rendezni. Gyűjtsenek ruhaneműt, élelmiszert és pénzt, s a Szakszervezetek Országos Központja biz-

tosítson munkát családonként legalább egy személynek. Az Ógyallai járásba engedély nélkül érkezett családokat telepítsék át Körmöcbánya környékére.

172. SZNL-P, BMH-ÁO, 453:20613/1947, 20643/1947.

SZNL-P, BMH-Titkárság, 2345/1949-Sekret.

173.SZNL-P, BMH-ÁO 522:2 biz.-1947-V/1.

174.SZNL-P, FMH-B 307:szign. nélk.

ÁTH-P, KNBP-FR 3:Galánta fasc. AJ-1949-1950.

ÁJH-V, JNB-Somorja:579/48-eln.

ÁJL-Rozsnyó, JNB-Rozsnyó 136:2799248.

A bizalmiak távozása

Honnan	Hányan	Hová
Déménd	11	Csehország
Negyed	17	ismeretlen
Farkasd	2	ismeretlen
Zsigárd	3	ismeretlen
Deáki	14	szülőföldjére
Vajka	11	Csehország
Vágkirályfa	3	ismeretlen
Pered	6	ismeretlen
Vágfarkasd	12	ismeretlen
Jólész	2	ismeretlen
Berzéte	2	ismeretlen
Krasznahorkaváralja	4	ismeretlen
Várhosszúrét	1	ismeretlen
Dernő	1	ismeretlen

175. SZNL-P, SZLKP KB, Elnökség, 788:1948. október 18-i ülés

SZNL-P, PF 1402:7850/1951-K.

Krasznahorkaváralján több bizalmi fizetett bérleti díjat. A P. J. 14 katasztrális hold szántójából és 2 katasztrális holdnyi rétjéből álló birtokába beköltözött S. J. 1947. május 15-ig bérleti díj címén 1120 kg búza árát fizette be a községi pénztárba. A fizetés nem volt általános. Felsőszecsén pl. a magyar kényszerköz-munkások hazatérése után a bérlők nem fizettek.

176. SZNL-P, BMH Titkárság, 105:80/1948.

SZNL-P, SZLKP KB Titkárság 2:jegyzőkönyv, 1948. márc. 24. SZNL-P, SZTH-III:23066/3-1947.

Šutaj, Št.: Maďarská menšina... 52.

177. ÁKL-Pr, SZÜM, 384:Á I/2-2129-2/1-48.

SZNL-P, MTEH, 31 1948. március 15-i ülés jegyzőkönyve.

SZNL-P, Štátny plánovací a štatistický úrad (Állami Terv- és Statisztikai Hivatal, továbbiakban: ÁTSH). 40: XVIII/1-Č-III/300-1505/1-1947.

178. ÁJK-V, JNB-Vágsellye, 1/48 elnöki.

ÁJK-Kassa, TTH Kelet-Szlovákia, 3:Bérleti szerződések

A Vágsellyei járásban pl. nem trágyáztak, s a jelentések szerint „teljesen kiszige-
relték” a talajt, s az alacsony termésátlag mellett veszélyeztették a következő évek
termését is. A lukanényei határ közel fele maradt parlagon, de nem volt sokkal
jobb a helyzet a Losonci járás déli részén, a Rozsnyói – Borzova, Berzété, Jólész,
Krasznahorkaváralja –, de még a Somorjai járásban sem, ahol a leggyakrabban
említett község Éberhard, Naszvad, Nagymagyar és Nagymegyer volt.

179. ÁKL-Pr, Kormányhivatal, 2229:10/N 337/57, 11/844, 758:III-773/4-1948.
ÁKL-Pr, BM, A 4600, 622: Körlevél.
180. SZNL-P, PMH, 1405:13770/52 likv., 1408: 13559/52-likv.,
1409:10703/52-likv. és 9129/51.
ÁTL-P, NUA, 43:3355/48.
ÁJL-Rozsnyó, JNB-Rozsnyó, 136:27992/48.
A Pénzügyi Megbízotti Hivatal likvidációs iratai pontosan dokumentálják a hazaté-
rést. Pl. Bogyá községben az 1946. december 16–18-a között deportáltak közül 16-an
a 1949. február 5-i, ill. 7-i transzporttal érkeztek haza, s így 26 hónapot töltöttek
kényszermunkán. Több dercsikai és éberhardi lakos is két évet, ill. 25 hónapot töl-
tött közmunkán.
181. ÁKL-Pr, SZÜM, 384:2/29-8/47 fasc.: Maďari
182. KML-FT, Kabinetiroda, 168: fasc. 7. szign. nélk.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 25/836 1947. március 14-i kormányülés és 100/
24, 96/1126
Slobodné slovo 1946. november 28.
Kaplan, K.: Csehszlovákia... 145.
183. ÁKL-Pr, BM-Tajné spisy (Titkos iratok, a továbbiakban: TI), 2:I-1023/3-26/1-48.
184. ÁKL-Pr, BM-TI 2:T-1023/3-26/1/48-ban 478/1948, T1028-1/9-48.
ÁKL-Pr, SZÜM 384:2129-20/4-KM-ben 71382/2-8/48.
185. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 96/1126-2.
186. ÁKL-Pr, SZÜM, 386:91-2129-9/5.
187. ÁKL-Pr, BM-ÚR, 17:1143, 276, jegyzőkönyv.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 147/1494 jegyzőkönyv és határozat.
ÁKL-Pr, SZÜM, 384:A-I-2129-5/16-47, értekezlet 1947. május 5-én.
188. SZNL-P, FMH-B, 305, szign. nélk., jelentés.
ÁTL-V, TTH-Vágsellye, 19 biz./1948-eln.
189. ÁKL-Pr, BM, ÚR, A-4600, 622-jegyzőkönyv. KML-Pr, FT, Kabinetiroda,
169:fasc. A-I-2129-4/5-49.
ÁKL-Pr, BM-ÚR, A-4600:622, jegyzőkönyv szign. nélk.
190. ÁKL-Pr, BM-ÚR, A 4600, 622:szign. nélk.
A jelentkezők egy részének megoszlása:

Járás	Család	Személy	Járás	Család	Személy
Rakovník	2	/	Kutn. Hora	1	/
Třeboň	1	/	Jilemnice	1	6
Šumperk	/	30	Milevsko	1	/
Brno-vidék	3	/	Pardubice	6	/

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkertý Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Č. Brod	1	6	Poděbrady	3	/
Uh. Brod	3	/	Prachatice	2	/
Čáslav	1	/	Tachov	1	/
Frydlant	8	6	Znojmo	1	/

191. ÁKL-Pr, BM-T, 2:T-1023/3-26/1-48.

SZNL-P, BMH titk., 80/192/48-sekret. int.

192. ÁKL-Pr, BM-T:T-1028-2/9-48.

193. Jó Barát 1948. július 28., szeptember 15., december 1., december 15., 1949. január ill. az olvasói levelek.

194. ÁKL-Pr, BM, A 4600, biz.-jegyzőkönyv.

ÁKL-Pr, SZÜM, 386:A-I-2129-11/3-49.

ÁKL-Pr, CSKP KB, Ďuriš állaga, 53:szign-nélk.

KML-Pr, FT-Kabinetiroda 169:fasc. 635, A-I-2129-4/5-49.

Kapan, K.: Csehszlovákia... 137. J. Zvara adatait ismerteti.

A magyarok csehországi végleges letelepítését a Földművelésügyi Minisztérium kiadásában 1948. július 28-tól megjelenő magyar nyelvű hetilapban, a Jó Barátban propagálták. A lap felelős szerkesztője a tárca munkatársa, dr. Sily (Szily) Imre az akció meggyőződéses híve volt. A lap gátlástalanul hirdette a letelepedés előnyeit, és nagy igyekezettel ködösítette a magyarok közmunkájának valós célját. Azt bizonygatta, hogy nemcsak magyarokat, hanem cseheket és szlovákokat is „rendeltek közmunkára, s a magyarok magukra vessenek, hogy a zsidók deportálásához hasonló módszerekkel kellett őket kényszeríteni. Önkéntes jelentkezéssel mindezt elkerülhették volna. A cseh mezőgazdaságban dolgozni tisztesség”, egész sor lengyel és olasz mezőgazdasági munkás, de sok szlovák is „jött tanulni” Csehországba. Szemérmesen elhallgaták, hogy morva, cseh, de még szlovák gazda sem vállalt Csehországban családostul cselédmunkát. A „toborzók” közé állt a népjóléti miniszter, Evžen Erban is, s a magyarokat az életszínvonaluk növelésével akarta megnyerni. A kényszermunkások „lelküismeretére” hivatkozott, s ígért nekik mindent, az otthoni földbirtokaikat meghaladó földtulajdont, házat, segélyt s általában minden földi jót, csak maradjanak. Ígéretett, de fenyegetett. „A meggondolatlan hazatérést... szigorú büntetés követi” – jelentette ki akkor, amikor a kényszerközmunkások zömének már lejárt, ill. a végéhez közeledett a meghosszabbított kirendelése is.

A lap tartalmának jellemzője egy kis ígéretés, egy kis fenyegetés, s úgy vélik, ez elegendő a magyar deportáltak megnyeréséhez. 1949. szeptember 6-án megelégedéssel közölték, hogy a Postaügyi Minisztérium már az állampolgárság megítélése előtt engedélyezte, hogy a magyar mezőgazdasági munkásoknak is lehessen rádiójuk. A lap másik módszere az egyedi esetek általánosítása volt. Az 1948. december 15-i számban beszámol arról a „bensőséges ünnepegről”, amelynek keretében a Mosti járás Jiřetín községében „gazdák lettek a magyar mezőgazdasági munkások”. Az új gazdákról mindig többes számban ír, de a birtoknál csak egyes számot használ, mert 6 magyar családnak adtak át egy birtokot. „Takaros épületek, kiváló gyümölcsös, sok régi gazdának díszére való élő és holt felszerelés” tartozott a

13 kat. holdas (német) gazdasághoz. „Öröm nézni a ficánkoló lovakat, a jól tartott teheneket.” Igen, jó nézni a jól tartott állatokat, de az, aki a saját otthon hagyott állataira gondolt, annak mindez fájdalom. Hasonló birtokátadásról a továbbiakban a lap nem tudósít. A valóságot az olvasói levelek tükrözik. De a rájuk adott szerkesztőségi válaszokat a propaganda jellemzi, s állandóan visszatérő motívum a letelepedés gazdasági előnyeinek az ecsetelése, a csehországi munkaerő-kereslet adta lehetőségek. A nőket a textilgyárak, a férfiakat a nehézipar „magas munkabéréivel”, a mezőgazdasági munkásokat szép lakásokkal és magas termelési színvonalal csábították. Ám ők nem maradtak, inkább hazajöttek.

195. ÁKL-Pr, SZÜM 382:IV-2129-22/11, 384:A-I 1 2129-17/12, 386. A-I-2129-18/3-49.
196. KML-Pr, FT, Kabinetiroda 169:fasc. 635-ben 380/I-47.
ÁKL-Pr, SZÜM, 382:II-2129/2/5-ben 1406/I-1946-OÚ.
ÁKL-Pr, BM-I, 4:I-1028-28/3-47-V/1.
197. ÁTL-V, TTH-Vágsellye:9:33-1947-biz.-eln.
SZNL-P, BMH-eln.:P-XX-4/390/47-eln.
SZNL-P, IMH 49:1312/47.

A Vágsellyéről indított transzportok szállítási költsége a következő:

Honnan	Hová	Koronában
Deáki	Ml. Boleslav	185 437
Zsigárd	Mělník	183 457
Negyed	Mělník	209 392
Farkasd	Mělník	228 890
Negyed-Farkasd	Prostějov	85 124
Pered	Chrudim	156 706
Pered	Havl. Brod	102 076
Szeli	Ml. Boleslav	165 839
Vágkirályfa	Ml. Boleslav	127 965
Deáki	Olomouc	37 122

Az 1947. január 18–február 14-e között indított 11 transzportra 1 482 008 korona előleget utaltak ki, vagyis transzportonként 134 728 koronát. Egy család szállítási költsége átlagban 1796 korona.

A kiadások között szerepel a „baráti segítség” akciót propagáló „csehországi magyarok helyzetét ismertető, optimista kicsengésű”, 300 filmkockából álló filmhíradó, melyért 27 750 koronát fizettek ki.

198. ÁTL-V, TTH-Komárom, 109:1386/48
ÁTL-V, TTH-Léva, 9:91/47-eln.

A szlovák fél telefonköltségek, postaköltségek, tüzelőanyag költségei (a vagonok fűtésére), a katonai szállások takarítása, a használhatatlanná vált hivatali berendezések pótlása stb. címén pl. a gútai körzetből a következő összeget számlázta ki:

Telefon	2 210 korona
Tüzelő	10 547 korona

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Takarítás	1 840 korona
Bútorok	1 835 korona
Egyéb kiadások	217 korona
Összesen	16 558 korona

A Komáromi járásban az adminisztrációs dolgozók útszámlája 108 441 korona volt, más kiszállási számlák értéke 153 942 korona. A Lévai járásban hasonló címen 150 000 koronát számláztak ki.

199. ÁKL-Pr, SZÜM, 386:Ia-2129-1/8-1949 és Ia-2129-20/5.

Pl. Český Krumlov-Dunaszerdahely 250 000 korona, Podhořany–Dunaszerdahely 307 000 korona.

200. ÁKL-Pr, SZÜM 386:Ia-2129-17/10.

ÁKL-Pr, FM, NÚA, 106 774/49-I-6.

201. SZNL- MTÉH, 20:1947. március 11-i jegyzőkönyv.

SZNL-FRBK, 141:szign. nélk.

A somorjai részleg a központi számvevőségnek 1 546 991 koronát, a tornaljai részleg 839 007 koronát számlázott ki.

A tornaljai körzet a következő számlát nyújtotta be:

Járási kirendeltség	15 765
Majorok:	
Keresztúr	87 359
Síd	40 170
Lesenice	10 924
Tornalja	108 007
Kövecses	163 802
Rašice	121 936
Gömör	102 790
Fülek	149 9247=839 007 korona

Ógyallai körzet:

Ógyalla I	37 163
Apáczakállás	163 374
Bagota	8 328
Csicsó	19 330
Für	53 931
Gúta	69 036
Izsap	67 970
Kamocsa	55 587
Komárom	155 600
Lakszakállás	9 928
Marcelháza	218 655
Megyercs	193 673
Őrsújfalú	13 476
Szemeréd	34 371
Ógyalla II	10 195

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Nemesócsa	526 510
Csallóközarányos	77 654=1 714 790 korona
Betegsegélyző és más kiadások	604 164 korona
Összesen:	2 318 954 korona

A karcsai részleg:	Tárgyi kiadások	Személyi
Damaskarcsa	574 553	71 3611
Dióspatony	401 808	44 487
Jóka	79 556	19 524
Nagyszarva	81 117	17 569
Csákányháza	71 600	19 338
Amadékarcsa	52 669	16 044
Gomba	43 867	12 612
Baka	30 988	9 893
Összesen:	1 336 160	210 830

A filléreket nem jelöltük.

202. ÁKL-Pr, SZÜM, 384: Dr. Čech 1947. november 15-én a tömegesen hazatérő magyarok és a bizalmiak közötti nézeteltérések gyors rendezését kéri.

A deportáltak hazatérésére elsőként a Földreformbirtokok Kezelősége reagált. Olyan szerződést kínált a Szlovák Telepítési Hivatal Elnökségének, amely értelmében „a hazatért magyar munkaerőt az uradalmiukban alkalmaznák”. Az Elnökség az ajánlatot elutasította.

203. SZNL-P, FRBK, 184: körlevelek.

ÁKL-Pr, SZÜM, 384: Sznign. nélk.

A magyar kormány 1948. június 2-án memorandumban kérte a csehszlovák kormányt, engedje haza a családjaikkal a cseh országrészekbe kényszerközmunkára rendelt magyarokat.

204. KML-Pr, FT, Kabinetiroda, 169: fasc. 635, A-1-2129-4/5-49

205. ÁKL-Pr, CSKP KB, 02/1, 1948. június 28-i jegyzőkönyv és 100/24, 96/1126, a kormányülés jegyzőkönyve.

Kaplan, K.: Csehszlovákia... 154.

ÁKL-Pr, SZÜM, 321: A-I-2129-ben: szign. nélk., az 1949. július 11-én dátumozott irat.

206. SZNL-P, MTÉH, Mikrof. II. 364/889.

ÁKL-Pr, SZÜM, 384: Maďaři, IA-2/24-8/4 és 386: Ia 2129-4/10

Kaplan, K.: Csehszlovákia... 155.

Šutaj, Št.: „Akcia Juh”. 22.

207. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 46/856, 1949. január 25-i jelentés és 45/856, 4564/49-

V/B-B.

208. ÁKL-Pr, SZÜM, 384: Maďaři, Ia-2/24-8/4, 386: Ia 2129-4ú10

Kaplan, K.: Csehszlovákia... 155.

209. KML-Pr, FT, Kabinetiroda, 169:635. fasc., A-I-2129-415/49.

210. ÁTL-Vágsellye, TTH-Komárom, 109:2073/48.

ÁTL-P, földreform, 43: jelentés, szign. nélk.

Az 1949. január 26-án MI. Boleslavból indított, Érsekújvárba és Nagymegyerre tartó szerelvény a következő célállomásokra indított kocsikból állt:

Célállomás	a kocsik száma
Tardoskedd	8
Komárom	4
Hodzsafalva	2
Nagymegyér	6
Köbölkút	10
Garamkövesd	1
Kőhidgyarmat	6
Csata	1
Komját	4

211. SZNL-P, BMH-Titk., 105:80/47-titk.

ÁTL-Vágsellye, TTH-Komárom, 109:791/48 és 2073/48.

212. SZNL-P, PMH, 1040:97227, 1941-es karton.

ÁTL-Vágsellye, TTH-Léva, 57:769/49.

MTA-Kézirattár, Szalattnai-hagyaték, Ms 4261/120.

213. SZNL-P, SZLKP KB, Titk. 2: Jegyzőkönyv.

SZNL-P, PMH, 1042:7850/1954-K.

Az előírások szerint a bizalmiak az „üzemeltetésre” kapott gazdaságok elhagyása előtt kötelesek voltak elszámolni, átadni a gazdaság ingó és ingatlan felszerelését. Ennek „kikerülése” érdekében a bizalmiak egy része bejelentés nélküli „ismeretlen” helyre távozott.

214. SZNL-P, SZLKP KB, eln. 791: jún. 3-i jegyzőkönyv.

A Magyar Bizottság tagjai: Major István, Ladislav Novomeský, Ondrej Pavlík, Lóricz Gyula, Fábry István, Kugler János, Rabay Ferenc, Daniel Okáli. A magyar kényszerközmunkások vagyoni jogi kérdéseit rendező háromtagú bizottság: Jozef Hudec, Kugler János, Rabay Ferenc.

215. AKL-Pr, CSKP KB, 100/1, 49/371, 1949. szeptember 1-jén keltezett irat.

A FMH-B bizottsága már 1948. október 12-én „szigorúan titkos” rendeletével elrendelte, hogy a magyarlakta járások komisszárijai írják össze a 20 hektárnál nagyobb birtokkal bíró magyarokat. Jelentéseik eredménye az alábbi kimutatás:

Járás	Községek száma	Birtokok	Birtokok hektárban
Dunaszerdahelyi	14	54	1446
Komáromi	12	44	1500
Somorjai	22	47	1206
Ógyallai	5	14	361
Érsekújvár-város	1	4	92

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Vágsellyei	5	11	283
Párkányi	11	29	798
Ipolysági	4	5	142
Kékkői	7	3	100
Szepsi	13	44	1229
Tornaljai	28	64	2054
Rozsnyói	5	27	1823 (315 erdő)
Nagykaposi	2	3	107
Töketerebes	3	3	101
Galántai	nincs adat		
Összesen:	132	352	11 242

216. SZNL-P, BMH-Titk. 478/48-titk.
217. KML-Pr, FT, Kabinetiroda, 169:635/1949
SZNL-P, BMH, AO, 462:7018/48
SZNL-P, Slovenská liga (Szlovák Liga), 70:fasc.: „Reslovakizácia”
218. ÁTL-Vágsellye, TTH-Komárom, 109:556/47.
219. SZNL-P, SZLKP KB-eln. 792, jegyzőkönyv.
Földművesbizottság: Gustáv Husák, Karol Bacílek, Daniel Okáli, M. Falfan, J. Rendek, A. Fišera, A. Buza, J. Dubovský, Kugler János, František Žbírka.
220. SZNL-P, MTEH, 46: jegyzőkönyv, határozat: 12003/1949-I.
Šutaj, Št.: „Akcja Juh”. 34.
221. SZNL-P, SZLKP KB, eln. 972, jegyzőkönyv.
SZNL-P, BMH, 667:11/1949.
Šutaj, Št.: „Akcja Juh”. 26.
A bizottság tagjai: J. Krajčí a belügy, Kugler János, A. Kriška a pártközpont, A. Buza a földművelési, I. Szende a szociális ügyek képviselője, valamint a SZTH munkatársa, J. Veselý. A bizottság tényleges vezetője J. Krajčí volt.
222. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/1, 49/371, jegyzőkönyv.
ÁKL-Pr, BM, Nosko iratai, 255: szign. nélk.
SZNL-P, FMH-B, 308: szign. nélk.
223. SZNL-P, SZLKP KB eln. 1949. július 3-i jegyzőkönyv.
SZNL-P, BMH-T, 80/192-1948-titk.
SZNL-P, FMH-B, 308: szign. nélk.
A szuperbizottság tagjai: Kugler János, Fábry István, Misák J., Zvác Št.
224. KÁL-Pr, BM-T, T-1023/7-19/6-1948-P/1
SZNL-P, BMH-T, 105: 80/50-1948-titk.
225. KÁL-Pr, BM-T, T-1023/7-19/6-1948-P/1.
SZNL-P, BMH-T, 207: 346/49.
226. ÁKL-Pr, SZÜM, 384: fasc. „Akce Jih”, 386: Ia-2129-3/10-49 és Ia-2129-23/9-49.
ÁTL-Vágsellye, JNB-Galánta, 4: szign. nélk.
A töredékeiben fennmaradt kimutatások szerint az első, 115 családot szállító transzport Prágába, a 127 családot vivő második Hradec Královéba megy. Egy

másik terv szerint az 1949. október 12-én az úszori állomásról induló szerelvény hét teher- s egy személyvagonból áll. „Útiköltsége” a tervezett 433 km-es távon meghaladja a 100 000 koronát, vagyis személyenként a 2600 koronát. A Galántai járás (Felsőszeli, Szenc, Diószeg, Fél, Nyárasd, Vága, Nagyfödemes, Dunaujfalu) 86 családja – 322 fő Ml. Boleslavba kerül. Útiköltségük megközelíti a fenti értéket.

227. TL-P, KNB-IX, 3: FR-MCs Galánta, 1949-1950, fasc. 199/1949.
Šutaj, Št.: „Akcia Juh”. 41.
Az elvihető tárgyak jegyzéke: Mindenféle élelmiszer, 200 kg gyümölcs, 500 kg burgonya. Bort csak a szőlősgazdák vihetnek, ha teljesítették a beadási kötelezettségüket. A termelők vihetnek még 200 kg rozsot, ill. árpát, 300 kg kukoricát, szárnyasokból fajtánként három-három darabot. Méheket nem szállíthatnak. Magukkal vihetik az összes ruhájukat, cipőket, fehérneműt és ágyneműt. Két szobába bútorot, konyhabútorot, „politikailag hibátlan” könyveket, más kulturális jellegű tárgyakat, amelyeknek nincs muzeális értéke. Elvihetik a szerzőszámaikat, de a gazdasági gépeket nem. Tüzelőből max. 1 m³ fát és 2 q szenet.
228. TLI-Bp., Szabó Károly hagyatéka, 256/39.
Kaplan, K.: Csehszlovákia... 161.
Šutaj, Št.: „Akcia Juh”. 53.
229. ÁKL-Pr, CSKP KB, 12/192, jegyzőkönyv.
SZNL-P, SZLKP KB, Titk. 4: jegyzőkönyvek.
Šutaj, Št.: „Akcia Juh”. 54-55.
230. SZNL-P, BMH-Titk. 133: 142/1950-sekr.
SZNL-P, FMH-B, 306 és 307: szign. nélk.
231. ÁKL-Pr, BM, 277:A 1143.
ÁKL-Pr, SZÜM, 384:A-I-2124-23/3.
SZN-P, FMH-B, Elnökség, 11030/1948-eln.
SZNL-P, PMH, 1412:C-VI/30-10/8-1950.
ÁTL-P, NÚA, 43:3345/48.
232. SZNL-P, MTEH, 46:1949. szeptember 12-i ülés határozata: 12003/1949-I.
233. SZNL-P, SZLKP KB, elnökség, 794-1950. február 3.
SZNL-P, PMH, 1043:B-IV/1-133/1-biz, 1048:7227/1950.
SZNL-P, SZKP-KB, eln.794:jegyzőkönyv.
Šutaj, Št.: Akcia Juh. 19.
234. SZNL-P, PMH, 1040:7297/1950.
235. SZNL-P, FMH, 1040:213/6973/1951.
236. SZNL-P, PMH, 1040:7230/1951, jegyzőkönyv 9-7227/1951, 1042:7850/1951-K.
Az 1945 óta befizetett összegek a következő bankszámlákra érkeztek: Kártérítési Hivatal, Szociális Bizottság, Rekreációs Központ, Áttelepítési Állomás, Operációs Bizottság, Járási Toborzási Bizottság stb.
SZNL-P, PMH, 1040:B-IV/1 -133/1 biz-1950, 1406:fasc. Dunaszerdahely.
SZNL-P, SZNTEH, 1946. április 12-i ülés jegyzőkönyve.
Janics, K.: A hontalanság... 228.
237. SZNL-P, MTÉH, 248/biz-1951.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

238.SZNL-P, FMH-B: 308 AJ.

SZNL-P, PMH, 1040-1045 és az 1408, 1460-as dobozok, a kérvények falvak szerint vannak letéve.

239.SZNL-P, PMH, 1044:G 10330/1952-likv.

SZNL-P, PMH, 1040:C-6-30-10/45-1950,9-213/7227/1951,1411:11772/1952-likv.

ÁKL-Pr, BM, 277:A 1143.

ÁTL-P. FRMCS, 43:4255/49,4231/49.

ÁKL-Pr, SZÜM, 384: A-I-2124-23/3.

SZNL-P, PMH, 1040:9-213/7227/1951.

ÁTL-Vágsellye, TTH-Léva 9:1642/48-prez.

A Párkányi járásból csehországi munkára rendelt magyarok kára 1946–47:

Település	A kár összege koronában
Bény	793 067
Bart	373 530
Búcs	707 040
Köbölkút	2 028 995
Garamkövesd	654 806
Kéménd	391 296
Kiskeszi	480 180
Karva	251 725
Kicsind	156 150
Dunamocs	532 654
Muzsla	869 607
Nána	966 626
Ebed	387 645
Garampáld	245 040
Ipolyszalka	311 240
Szőgyén	155 320
Párkány	4 062 022
Kisújfalu	107 990
Bátorkeszi	3 386 020
Összesen:	16 860 953

Kártérítési kérvény:

SZNL-P, PMH, 1040:213/7225/1951.

Magyar nyelven írott kártérítési kérvény. Keltezése 1951. augusztus 23., Bogyá, Nagymenyéri járás.

A. I.-t, kilencedmagával deportálták 1946. december 7-én a Hradec Králové-i járásba, ahonnan engedéllyel, saját költségén 1948. november 14-én érkezett haza. Kára a következő:

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkertý Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Egy pár ötéves ökör (12 métermázsa)	6600 korona
25 métermázsa széna	6000 korona
35 métermázsa szalma	5000 korona
1000 kéve kóró	2000 korona
1000 téglá	2000 korona
Egy ökrösszekér	36000 korona
Egy külső, egy belső ablak	1000 korona
Egy szobaajtó	1000 korona
Kilenc darab öt méter magas akácfa, melyet kivágtak	3000 korona
300 négyzetméter tűzifa és az eltűzelt kerítés	1000 korona
5 db 5 méter hosszú épületgerenda	2500 korona
istállóajtó és gerendák	500 korona
hazatérési költségek: vagon	3000 korona
9 személy útiköltsége	2037 korona

A kérelmező kijelentette, hogy megtéríti a bizalminak az általa bevetett egy katasztrális hold búza és egy katasztrális hold rozs vetési költségeit.

Tanúk: V. Z. és B. Gy., a helyi nemzeti bizottság elnökének saját kezű aláírása K. S. rimajánosi deportált 15 000 koronás kárpótlást kért a bizalmi által tönkretett házáért. A Besztercebányai Kerületi Nemzeti Bizottság 1952. március 29-i határozata szerint a bizalminak – átépítési költségek címén – 3000 koronát utalnak ki és egy új házat, melynek költségét a kényszerközmunkások kárpótlási számlájáról fedeznek.

Előfordult, hogy a magyar deportált házából kiköltöztetett bizalmi, kolonista vagy repatriáns egy másik helybeli magyar házába költözött.

Gyakori volt, hogy a kolonista még hivatalos felszólításra sem hagyta el a házat, a kilakoltatás ellen fellebbezett, míg végül a deportálásból hazatért magyar tulajdonos, „hogy ne éljen provizórikus körülmények között”, elfogadta a hivatalosan kiutalt olyan magyar tulajdonú házat, amelyből – jobb megoldást találva – a bizalmi kiköltözött.

240. Blumenwitz, D.: Benešové dekréty z hladiska práv medzinárodných. In: Střední Evropa 1992. 26. szám. 22.

Kaplan, K.: Csehszlovákia... 139.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Járás	Érintett községek	Bizalmiak		Perek	A birtokok száma			Birtokok hektárban			Elszállásolási lehetőség
		száma	száma		konfiskált	felvásárolt	más	konfiskált	felvásárolt	más	
Dunaszerdahelyi	19	65	73	73	23	175	153	491	2247	1158	-
Érsekújvári	2	39	90	90	-	9	2	-	1473,5	192,7	-
Galántai	9	116	116	116	2	24	1	53	260	18	1
Ipolyásági	6	?	?	?	?	?	?	36,6	59	46	4
Lévai	9	82	?	?	107	4	-	213,9	77,5	-	1
Losonci	49	-	-	-	192	79	-	2949,3	2013,9	-	-
Nagygyenyeri	17	33	54	54	49	135	132	1030	1650	3290	44
Ógyallai	15	112	48	48	-	20	-	-	1232	-	-
Párkányi	13	34	35	35	-	22	-	-	2405,7	-	-
Rimaszombati	8	2	7	7	40	1	-	530,7	37,4	-	-
Somorjai	19	138	144	144	?	?	?	476,6	1637,5	69	6
Szenci	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Tornaljai	38	156	7	7	136	35	-	2271,3	438,5	-	-
Vágsellyei	7	67	7	7	29	10	4 (ház)	425	505	-	19
Verebélyi	9	-	-	-	5	16	-	465	259,5	-	-
Zselízi	20	151	-	-	495	34	-	1384,7	895	-	-
Összesen:	241	996	561	561	1078	564	292	10327,1	15191,5	4773,7	75

? – nincs megadva

II. könyv

1. KEH-Pr, 207:771/5-741/617-ben; 1482/45.
ÁKL-Pr. CSKB KB Ďuriš személyi iratai 15:4. fasz. 1945. június 13.
ÁKL-Pr, Cseh Földművesek Egységes Szövetsége, 17:172. fasz. – A cseh országrészekben a konfiskáció 4205 községet érintett, kb. 3600 településre 130 000 családot telepítettek be. Szlovákiával ellentétben a betelepítéseket a középirtokokon kezdték el, s csak ezt követően került sor a nagybirtokokra, mert német nemzetiségi területeken a középirtokok voltak többségben.
2. SZNL-P, BMH-Titkárság, 251/50-titk.
SZNL-P, SZTH-Rendezetlen iratok, 1950. fasz. – 1950. április 15-ig a 108/ számú elnöki dekrétum alapján Pozsony városában összesen 3562 házat, 1660 kertet és telket koboztak el a következő elosztásban: Házak: Belváros 1850, Főrév 600, Ligetfalu 800, Récse 100, Dévény 190, Hidegkút 9, Lamacs 3, Károlyfalu 10. Elkoboztak 886 műhelyt és 9774 esetben ingóságokat. 600-an fellebbeztek, s kérték az ingóságok visszaadását.
ÁJL-VS, ONV-Galanta, 158:560/48, 5:236/48-eln.
SZNL-P, BMH-NB, JNB-Dunaszerdahely, 32:1946. augusztus 22-i jegyzőkönyv.
KML-Pr, Főtitkár-Kabinet, 95:12. fasz. II.
SZNL-P, MTEH, 10:1946. július 3-i ülés jegyzőkönyve.
SZNL-P, MTEH, 6:jegyzőkönyv 1946. március 19.
SZNL-P, FMH-B, 464:6935/46-eln.
SZNL-P, ÁBK, 107:faszc. Síd. Így kobozták el pl. a Belgiumban lakó Kis család sídi birtokait (591 kat. holdat).
SZNL-P, ,BMH-Titk., 1316/48-titk. Az SZNT a konfiskációs rendeletek által nem érintett, 50 hektárnál nagyobb birtokok megszerzése érdekében hozta meg az ún. földreform intenzitását növelő 46/1948. számú rendeletét, ennek azonban nem volt nemzetiségi vonatkozása, ezért a magyar gazdaságokat továbbra is az előző rendeletek alapján konfiskálták.
3. SZNL-P, BMH-Titk., 3399/49-titk.
SZNL-P, SZTH-n., 60. körlevél, a 696/1947-ben.
ÁKL-Pr, CSKP KB Ďuriš személyi iratai, 15. 1948. január 6.
SZNL-P, MTEH, 27, 1948. október 3-i ülés jegyzőkönyve, 37–48.

Az SZNT 1948. november 4-én hozott 26/1948. számú rendelete értelmében azok a magyar földművesek, akik visszakapják az állampolgárságukat, s az elkönfiskált földjeiket „megszakítás nélkül gondos földművesekként művelték”, visszakapják a földjeiket, vagyis hivatalosan is feloldják a konfiskációt. SZNL-P, BMH-Titk. int.: 80/192/48 eln-int. és 1363/48-titk. Az eredményeket csak helytörténeti kutatásokkal lehet megállapítani.

SZNL-P, BMH-eln. Bizottságok, P-X-10-eln.

SZNL-P, BMH-Titk., titk. 193/51-Titk., titk.

4. SZNT, Pozsony, MTEH, 1946. október 29-i jegyzőkönyv, int. 15871/46.
SZNT, Pozsony, BMH-eln. Kom. P-VIII-512, Eln. leg. 5-1946.

Šutaj, Štefan: Maďarská menšina. 119. p.

SZNL-P, BMH-NB, 62:1946. március 23-i jegyzőkönyv.

SZNL-P, SZTH, 6879-111/46. – A III. osztály iratai még rendezetlenek.

5. SZNL-P, FMH-A, 179:1013/1948, 1014/1948, 1015/1948, pl. a Losonci járásból.
SZNL-P, SZNL-MTEH, 631:3872/47.

SZNL-P, BMH-ÁO, 4:282-5 biz./1947-V/1.

SZNL-P, BMH-Titkárság, 105:80/3-1948, Titk.

6. SZNL-P, BMH-Titkárság, 107:80/192-1948-Titk.-int. és 1902/48-Titk.

7. SZNL-P, SZTH, 68/III-48.

SZNL-P, MTEH, 9:1946. június 4-i jegyzőkönyv.

SZNL-P, BMH-NB, 488:7392/1-II/1-45-ben: 1095/1-II/1-46, 362:882/1-II-45.

SZNL-P, FMH-B, 424:5335/45, 458:305/46, 308:sign. nélk.

ÁJL-VS, JNB-Somorja, 4907/1945.

8. ÁJL-Ro, JNB-Rozsnyó, 31: D-1230/45.

ÁJL-VS, JNB-Somorja, 1:143/45 eln.

SZNL-P, MTEH, 1:1945. május 17-i jegyzőkönyv.

SZNL-P, FMH-B, 423:4900/45, 427:7166/45, 436:3299/45, 463:4990/46, 4944/46.

Janics Kálmán: A hontalanság évei. 162. p.

SZNT, Pozsony, FMH-B, 16, konfiskálások. – A Lučanský családnak 3 község határában összesen 16 hektár földje volt.

A zsidó polgárokat pl. Biccsen, Trencsénben, Pöstyénben, Nyitrán, Érsekújvárott következetesen magyarnak tekintették.

Cambel, S.: Revolučný rok 1945. Bratislava 1965, 161. p.

SZNL-P, FMH-B, 424:5335/45, 458:68/46. A többi járás jelentése feltételezhetően az SZTH III. osztályának rendezésre váró anyagában található.

9. ÁJL-VS, JNB-Somorja, 48:1975/47, 53:10453/47.

SZNL-P, FMH-B, 464:6980/46-eln.

SZNL-P, BMH-Titkárság, 821835/47-titk.

SZNL-P, BMH-ÁO, 4:783-2/1947-V/1.

SZNL-P, FMH-B, 119:Konfiskálások.

SZNL-P, ABK, 50:30416/47-S, pl. Csécs, Szepsi, Perény, Bodoló.

ÁJL-VS, JNB-Vágsellye, 1/48-eln.

SZNL-P, BMH-ÁO, 5:295-1 biz./1948-V/1, 485-1. biz./1948-V/1, 159-1 biz./1948-

V/1, 499-1 biz./1948-V/1.

SZNL-P, SZTH-II. oszt. 26473/5-47-biz.: 1977/II-48.

10. SZNL-P, BMH-ÁO, 2:409-1 biz./1946-III/2 76: JNB-Ógyalla

SZNL-P, BMH-ÁO, 76:JNB-Ógyalla, az 1948. január 20-i jegyzőkönyv.
SZNL-P, FMH-B, 119:60298/48. – A tervezet szinte fele-fele arányban érinti a nyugat-szlovákiai és az Ipolyságtól keletre eső járásokat, valamint az elkobzásra felterjesztett földeket, de továbbra is vezet a Somorjai, a Dunaszerdahelyi, a Tornaljai és a Szepsi járás.

SZNL-P, ÁBK, 105, faszcz., Fülekkovácsi és Cselár.

SZNL-P, FMH-B, 464: 5381/46-eln.

SZNL-P, FMH-B, 458: 221/46-eln.

SZNL-P, ÁBK, 2:63/46-S-eln. – Nem magyar nyelvterületen történt, de jellemző eset: A Kiskárpátok egyik híres bortermelő községében, Limbachban a németek szőlőit 80, a szőlészethez nem értő telepesnek utalták ki. A Borászati Felügyelőség a helyzet rendezésére az új szőlősgazdák részére kötelező tanfolyamot szervezett.

11. SZNL-P, FMH-A, 176: 583/1948.

SZNL-P, SZTH-III. oszt. 539/III-46.

SZNL-P, PMH-eln. 587: A 101/1959.

Az egyházi birtokok értéke a következő (csak a magyarlakta járások):

Galántai	40 654 455,-
Komáromi	12 623 000,-
Kassai	54 591 393,-
Királyhelmecei	22 579 000,-
Korponai	24 233 000,-
Lévai	31 035 232,-
Losonc	32 997 620,-
Nagy Mihályi	nincs adat
Érsekújvári	55 607 767,-
Párkányi	36 788 346,-
Rimaszombati	32 922 893,-
Szlovákiai összeg:	1 407 605 992 korona

ÁJL-VS, JNB-Galánta, 11:198881/1946.

SZNL-P, BMH-ÁO, 6:746-13 biz./1948-III/1.

12. SZNL-P, MTEH, 21:az 1947. március 25-i ülés jegyzőkönyve, határozat: 5057/47.

SZNL-P, FMH-B, 457:5201/45, 467:7146/46-eln.

Purgat, J.: Prvé kroky. 146. p.

13. SZNL-P, SZNT-EH, 930:faszc. Földreform.

SZNL-P, BMH-Titk., 1316/48-titk.

SZNL-P, ÁBK, 100: Ógyalla, Csicsó, 101: Bátorkeszi és mások. A Trugly család megyercesi birtokát, kb. 160 kat. holdat 547 965,20 koronára értékelték, a Csiba

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

család tejfalusi birtokát 298 118 koronára, míg dr. Tihanyi J. csicsói gazdaságát 1 142 282 koronára. Az eladási ár ismeretlen. A gazdaság értékének felmérése előtt osztották ki pl. többek között Végh M. Vereknyei, Balogh J. izsai gazdaságait is.

Az ismertetett konfiskálási rendeletek alapján az 1948 decemberéig elrendelt elkobzásokat összegzi az alábbi táblázat:

Járás	Elkobzott föld ha	Kiutalásban részesültek száma
Galántai	3390,6864	1436
Nagykaposi	565,5000	376
Kékkői	8074,0000	1985
Kassai	4013,0000	2156
Korponai	7213,0000	735
Komáromi	13020,0000	488
Királyhelmeci	4647,1000	1100
Lévai	4185,0000	1313
Losonci	13,812.00	1273
Ógyallai	11.149,0000	1868
Feledi	11.814,2204	589
Párkányi	6383.0000	251
Dunaszerdahelyi	10.610,0668	712
Somorjai	9.408,0000	570
Vágsellyei	2367,6733	1229
Érsekújvári	6951,0000	n. m.
Verebélyi	7722,0000	2582
Zselízi	10357,0000	1353
Rócei	967,0000	128
Tornaljai	13,801,0000	698
Rozsnyói	2594,0000	177
Szepsi	2721,0000	291
Töketerebes	2373,0000	1707
Nagymihályi	4358,0000	2667
Rimaszombati	4011,0000	305
Összesen	166 628,2460	25233

14. SZNL-P, FMH-B, 304, szign. nélk. „Dél-akció”.
SZNL-P, FMH-B, 304, szign. nélk. „Dél-akció”.
SZNL-P, 61562/1948.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a rezlovakizációig

Az 1948 őszeig elkönfiskált kiscgazdaságok száma:

Galántai járás			Galántai járás		
Község	Könfisk. száma	A terület ha	Község	Könfisk. száma	A terület ha
Abrahám	2	20	Gány	n.m	n.m.
Magyarbél	12	38	Vezekény	37	25
Nagyborsa	1	58	Hasvár	3	25
Királyrév	6	36	Összesen:	825	1133
Pusztafödemes	2	1	Vágsellyei járás		
Nagyfödemes	8	14	Község	Könfisk. száma	A terület ha
Galánta	5	57	Deáki	119	96
Kajal	6	1	Vághosszúfalu	4	14
Hidaskürt	64	87	Királyrév	11	27
Kosút	–	–	Vágkirályfa	77	158
Papkörmösd	–	–	Mocsonok	1	14
Kismácséd	5	2	Vágsellye	25	30
Nagyácséd	127	160	Sopornya	2	Házak
Nádszeg	57	40	Vágtornóc	3	4
Tósnyárasd	21	26	Vecse	13	41
Nemesnebojsza	9	48	Negyed	127	209
Feketenyék	1	11	Sók–Szelőce	80	121
Alsószei	4	n. m.	Pered	88	74
Felsőszei	183	67	Zsigárd	6	25
Réte	7	28	Farkasd	218	511
Szenc	23	25	Összesen:	774	1324
Szered	5	2	SZNL–P, 120:61356/48.		
Vágszerdahely	2	11			
Sáp	3	n.m.			
Taksony	126	90			
Tallós	50	164			
Diószeg	7	14			
Vága	4	18			
Dunaujfalu	3	14			
Vízkelet	42	55			

A magyar kisbirtokosokat és a birtokaikat érintő konfiskálás végeredménye a következő:

A birt. nagysága	Községek száma	Tulajd. száma	Tulajd. művelés	Bérlet	Elkonf. ha összesen
1. 0–5 ha	509	7700	6431	1269	11534,4030
2. 5–10 ha	349	1464	1342	122	11453,6653
3. 10–20 ha	289	857	788	69	11640,9571
4. 20 ha-on fel.	171	430	386	44	14457,4351
Összesen:	–	10451	8947	1504	49086,4605

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Az elkobzás indoka a következő:

	1/a	1/b	1/c	1/d
1.	4	3657	3992	47
2.	-	443	1015	6
3.	-	207	645	5
4.	-	112	307	11
Összesen:	4	4419	5959	69

- SZNL-P, FMH-B, 119:Konfiskálások.
15. SZNL-P, FMH-A, Titkárság, 182/47-Titk.
Janics Kálmán: A hontalanság éve. 135. p.
16. SZNL-P, az SZNT jegyzőkönyvei, 1945. május 25.
SZNL-P, FMH-B, 116:856/45.
17. ÁKL-Pr, BM-B 1383, 1720:13 faszcz., B 1383-4/12, B1383-24/1-641/2.
ÁKL-Pr, BM-B 1383, 1716:3 faszcz., B 1383-2017-1945, B1383-12/12/45.
18. ÁKL-Pr, BM-B 1383, 1716:3 faszcz., az 1945. november 28-i ülés jegyzőkönyve,
B 1383-6/2 és 1383-28/1.
Purgat: Prvé kroky. 167. p.
KEH-Pr, 1023:1361/1/2-II, határozat: 79/biz.-1947.
ÁKL-Pr, MEH, 78: III-1, a kormány 1947. január 10-i ülése.
SZNL-P, FMH-A, Titk. 182/47-Titk.
ÁKL-Pr, BM, 109:1361/1/2.
19. SZNL-P, SZNT-EH, jegyzőkönyv 1945. május 25.
SZNL-P, BMH-eln. Legisztatív osztály, 5478/45.
SZNL-P, SZTH, III. oszt. jegyzőkönyv.
SZNL-P, SZNT-EH, 935:6 faszcz. 1946–1948-jegyzőkönyv.
SZNL-P, BMH-Titk., 105:80/50-1948-Titk.
SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, titk. GT, 2194-515/11.
ÁKL-Pr, BM, 2:T-1023/7-26/5-48.
KML-Pr, Kabinet-Főtitkár, 58:T-1023/2-2815/1948.
20. SZNL-P, FMH-B, 463:4971/46-augusztus 19.
SZNL-P, FMH-A, Titk., 183/46-Titk.
SZNL-P, FMH-B, 464:5119/46.
SZNL-P, FMH-A, Titk., 12/1946, 164:2018/47.
SZNL-P, SZFESZ, 22:5530/1946.
SZNL, FMH-A, Titk., 1463/47.
SZNL, BMH-elnöki, Komissziók, P-IX.4/418-48.
SZNL, BMH-NB 62: Járási Közig. Bizottság, Dunaszerdahely, Az 1947-es jegyzőkönyvek, 67. old. és 9492/1946. – A kolonisták többsége szegény ember volt, vagyont akartak, tisztességes munkát, de akadtak közöttük „spekulánsok” is, akik ki akarták használni az adott lehetőségeket éppúgy, mint a zsidók elhurcolását követően. Ilyen volt például Somorján az az Árva megyei kocsmáros, akinek odahaza földbirtoka volt, felnőtt, önálló keresettel bíró gyermekei voltak, egyikük pl.

alezredes volt a csehszlovák hadseregben. Anyagi biztonsága ellenére a Somorjai járásban iparendély alapján pálinkafőzdet üzemeltetett. Saját honfitársai jelentették fel, az egyik kolonista partizán, aki a 255/1946. számú törvény alapján „tartott igényt az ellátásra”. A feljelentő szerint az iparendély tulajdonosának csendestársa a „fasiszta rezsim ismert tiszttségviselője”. Az eset érdekessége, hogy a feljelentő nyíltan szól arról, hogy volt fasiszták kapják meg a déli betelepítési övezetben az ipari üzemek egy részét, s élvezik a kolonista státus minden előnyét, amit még az ipari tevékenység is növel. „Az üzemeltetési jog” körüli vita rendezése 1948 márciusáig elhúzódott, amikor a partizán elérte a célját, s megkapta az üzem üzemeltetési jogát, míg az előző üzemeltető visszatért régi otthonába.

ÁJL-VS, JNB-Somorja, 1947, jegyzőkönyvek.

21. ÁKL-Pr, BM, B-1389, 2. fasz. SZNL-P, BMH-Titk., 2162/47-Titk. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 21347/III-45. SZNL-P, FMH-B, 157:1643/47. SZNL-P, MTEH, 46:1949. augusztus 8-i ülés jegyzőkönyve, a határozat száma 11.138.
22. SZNL-P, BMH-ÁO, 1:383-1, biz./45. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 21084/45, 2:biz./1946-III/2. SZNL-P, FMH-B, 463:11980/45:5588/46 eln. 464:802/46-eln. SZNL-P, BMH, 460:20590/47, 443:8977/1945. SZNL-P, FMH-A, Titk., 152/1948-Titk. SZNL-P, ÁBK, 62: 3805/46-S.
23. SZNL-P, SZNT-EH, 633:1409/47. SZNL-P, SZTH, Reszlovakizációs Bizottság, 25:6205-RL-47. SZNL-P, FMH-B, 426:6576/45, augusztus 24. SZNL-P, SL, 71., kérvények, indoklások, nemzetiségi kérdés, szign. nélk. SZNL-P, SZNT-EH, 633:1409/47. Vadkerty Katalin: A deportálások. 67. p. SZNL-P, SZNT-EH, 415:1945, szign. nélk. SZNL-P, BMH-ÁO, 4:657-1, biz./1947-V/1.
24. SZNL-P, ÁBK, 62:62208/47-s. ÁJL-VS, JNB-Somorja, 124:16310/47 és 16369/47. SZNL-P, BMH-NB, 32:Járási Közigazgatási Bizottságok jegyzőkönyvei 1946. április 11. és 519/1946. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 16335/III-47. SZNL-P, ÁBK, 101:Karva-fasz. I. SZNL-P, MTEH, 10:1946. június 23-i jegyzőkönyv, rövid határozat, a jegyzőkönyv nincs az iratban.
25. SZNL-P, ÁBK, 51:37074/47-s. ÁKL-Ni, SZTHTH-Érsekújvár, 127/47-eln. SZNL-P, ÁBK, 49: 3427/47-s.
26. SZNL-P, BMH-ÁO, 3:622-biz./47-V/19. (A Lévai Járási Rendőrparancsnokság jelentése 1947. szeptember 1.)

- ÁJL-VS, JKB-Dunaszerdahely, 163/47-eln.
SZNL-P, SZTH-III. oszt. 1634-III/1946. február 28.
27. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 4161/III.-48/Ba, 1948. április 11.
SZNL-P, BMH-ÁO, 1:25 l/biz.-1945; 637/biz.-1945.
SZNL-P, BMH-ÁO, 3:657/1 biz./47-V/1.
SZNL-P, BMH-NB, 62:JKB-Dunaszerdahely, 1946. november 7-i jegyzőkönyv, 64:JNB-Galánta, 216-os jegyzőkönyvi határozat.
28. SZNL-P, FMH-B, 304:szign. nélk. A kimutatás további adatokat nem tartalmaz. A modori németek helyére 40 család érkezett Északnyugat-Szlovákiából, a Korponai járásból, Besztercebánya és Zólyom környékéről.
29. SZNL-P, MTEH, 1947. július 17-i ülés jegyzőkönyve.
SZNL-P, FMH-B, 304:”Orava” faszcz.
SZNL-P, MTEH, 1947. július 17-i ülés jegyzőkönyve.
SZNL-P, FMH-A, 496:6180/31/46-eln.
SZNL-P, FMH-B, 422:4026/45.
SZNL-P, SZTH-III. oszt. 21347/45. A jegyzék 1501 családot mutat ki, bár az iratok következetesen 923 családot jeleznek.
30. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 21347/III-45.
ÁJL-VS, ONV-Somorja, 66:18653/46.
SZNL-P, BMH-Titk. 18:3421/46-2 faszcz.
SZNL-P, BMH-ÁO, 4:282 2 biz./1947-V/1.
SZNL-P, BMH-eln. 3421/46-eln.
SZNL-P, FMH-A, 496:6180/31-46-eln.
31. SZNL-P, FMH-A, 469:6180/31-46-eln.
SZNL-P, MTEH, az 1946. június 25-i ülés és az 1946. október 1-jei ülés jegyzőkönyve. Int. 14170/1946.
32. SZNL-P, SZTA-III. oszt. 2944/III-47; 5736/III-48.
SZNL-P, MTEH, 33:jegyzőkönyvek, 1948. május 14-i jegyzők. Int.: 13768/1948-I.-Gottwald J., Dióspatony, 156 hektár; Weis-Wetzer, Nagylúcs, 240 hektár; Baklanov J., Apácaszakállas, 190 hektár; Dr. Balay J., Hidaskürt, 118 hektár.
SZNL-P, BMH-ÁO, 482:573/1948.
ÁKL-Pr, MEH, 1029:341-I/1,1361/45.
SZNL-P, FMH-B, 304:Lešt²-Orem Láz faszcz.
33. SZNL-P, 92:71/eln.-1945. SZTSH, 40:XVIII/1.
SZNL-P, FMH-A, 499: 7648/1-46 eln. Kb. 300 családról volt szó.
SZNL-P, ÁBK, 101:Semerovo faszcz. – Az Állami Birtokok Kezelőségének levéltárában található iratanyag – több száz karton – átnézésével feltárható a romániai szlovákok betelepítésével kapcsolatos minden anyagi és erkölcsi probléma.
34. SZNL-P, ÁBK, 162:962/1947.
SZNL-P, BMH, 4:410-1 biz./1947.
SZNL-P, SZTH-III. oszt. 562-II/1946.
SZNL-P, BMH-ÁO, 5:Komáromi járás rendőrparancsnoka, jel. a Dunaszerdahelyi járási rendőrparancsnok jel. 159-1 biz./1948 V./1.

SZNL-P, SZTH-II. eln. 535/II-46.

Vadkerty Katalin: A deportálások. 68-69. p.

35. SZNL-P, FMH-A, Titkárság, 139. 2071/1948-Titk.
36. Vadkerty Katalin: A deportálások. 69. p.
KEH-Pr, 1029:1361/29-II-3347/47.
37. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 21347/III-45. A lengyelországi szlovákok sorsát a fond rendezését követően lehet rekonstruálni.
38. SZNL-P, BMH-NB, 580:5468/47.
Rendelet: 41556/3-VI/1-1947 (december 13.).
39. SZNL-P, FMH-B, 304:szign. nélk.
(Ju = Jugoszlávia, Ro = Románia, Le = Lengyelország, Mo = Magyarország, Bu = Bulgária, Ka = Kárpátalja).
40. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, 2194:GT-515/11. – A bizottság munkáját csak a főhivatal levéltári állagának rendezése után lehet feltárni. Az állag jelenleg „ömlesztett” állapotban várja a rendezést.
ÁTL-Ni, TTH-Vágsellye, 2/1947-eln. biz.
41. SZNL-P, FMH-A, 949: 6180631-46. eln.
ÁTL-VS, TTH-Vágsellye, 2/1947-eln. és 3/1947-eln. biz.
ÁTL-VS, TTH-Léva, 6:223/47 eln. 1947. február 14., jegyzőkönyv.
43. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 6606/1947.
SZNL-P, SZTH-III. oszt. 3286/III-47.
ÁTL-VS, TTH- Léva:270/47-eln.
44. ÁJL-VS, JNB-Somorja, 26:1146/1-1945-adm.
ÁJL-VS, JNB-Vágsellye, 5:600/48.
Vadkerty Katalin: A deportálások. 13., 37. p.
SZNL-P, SZNT-EH, 554:Konfiskálás:9655/1946.
SZNL-P, FMH-A, Titkárság, 182/47-Titk.
45. ÁJL-VS, JNB-Somorja, 2:49/2-46-eln. – A levéltárakban több hasonló eset dokumentumai találhatóak.
ÁJL-VS, ONV-Somorja, 1:383/1945-eln.
46. SZNL-P, ÁBK, 20:467/1946 és 447:216/46.
ÁJL-VS, JNB-Somorja, 90/1-1946 és 1:268/45-s/eln.
SZNL-P, FMH-B, 458:56/46.
SZNL-P, BMH, 4:282-2 biz./1947-V/1.
SZNL-P, SZFESZ, 20:68/1946.
SZNL-P, ÁBK, 3:680/S eln.-ben: 2. 34/46-S-eln. és 168:JI-Léva, Területi Könyvelés.
SZNL-P, BMH-eln. (Legiszlatív oszt.) 5478/45.
Kvetko, M.: Pödoshospodárska reforma [A földreform], Bratislava, 1947, 32. p.
47. Rudé Právo, 1946. november 28.
SZNL-P, MTEH, jegyzőkönyvek, 1947. március 28. és 1947. április 9.
ÁJL-VS, JNB-Somorja, 73 12470/48.
SZNL-P, ÁBK, 168. fasz. Lévai Járási Felügyelőség, Központi Képviselet.
48. SZNL-P, MTEH, 31:jegyzőkönyvek: 1947. október 3.,1947.október 17.

1947. november 15. (rendelet 238244/47-IV.) és 1948. március 8.
SZNL-P, SZTH-III. oszt. 1946-os faszcz., szign. nélk.
SZNL-P, ÁBK, 7:4142/4-S-eln.
SZNL-P, FMH-B, 464: 5319/46-eln.
49. SZNL-P, BMH-eln. 3261/46-eln.
SZNL-P, BMH-Titk., 2723/48-Titk. – A további fejleményeket nem ismerjük. A feljelentésben a következő személyek szerepelnek: Pap J. református lelkész, Pásztor Gábor – feltételezhetően szintén lelkész – látogatja az elítélt magyarokat, Simon R. katolikus lelkész magyarul misézik. Az értelmiségiek támogatója Galambos Béla volt magyar tanító, Pásztor K. volt leventeoktató pedagógust a fasiszta milícia elnökének nevezik, s felháborítja őket, hogy a nevezetteket a rendőrség szabadlábra helyezte.
50. ÁJL-VS, JNB-Somorja, 24:486/48-eln.
51. SZNL-P, BMH-Titk., 146/46-Titk.
SZNL-P, ÁBK, 8:81/48-S-eln.
SZNL-P, ÁBK, 2:668/45-S-eln.
SZNL-P, ÁBK, 44: 6829/46-S.
52. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 4365/II-48.
SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, GT-2195-517/5.
SZNL-P, ÁBK, 44:4077/46-S.
53. ÁKL-Pr, MEH, 1029:211318-II/2.
54. SZNL-P, BMH-Titk., 1806/47-Titk.
SZNL-P, BMH-ÁO, 4:783-2 biz./1947-V-1.
SZNL-P, ÁBK, 60:12283/47-S.
SZNL-P, BMH, Titkos iratok, 218/48-titk., Államvédelmi jelentés.
55. ÁJL-VS, JNB-Vágsellye, 1:120/45 eln. 1945. augusztus 21-i jel.
SZNL-P, FMH-A, 492: 5387/1-45 eln.
ÁKL-Ni, TTH-Léva, 1:32/45, 40/45, 58/45.
56. SZNL-P, BMH-Titk., 631/46-titk.: 1547/48-titk.
SZNL-P, BMH-Titk., 1547/48-Titk.
SZNL-P, FMH-A, Titk., 1229/48-Titk.
SZNL-P, BM-Titk., 979/1950-Titk.
SZNL-P, FMH-A, 237:573/1950.
SZNL-P, BMH-Titk., 979/50-Titk.
Vadkerty Katalin: A deportálások. 85. p.
57. SZNL-P, FMH-B, 417:1327/47.
Kvetko, M.: A földreform. 26. p.
58. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 1945. november 19-i jelentés.
SZNL-P, FMH-B, eln. 464:6641/46 eln.
SZNL-P, SZTH-III. oszt. 3383/III-46.
59. SZNL-P, SMPR, 1:471/45 prez.
SZNL-P, FMH-3 eln. 464:5540/46-eln.
SZNL-P, FMH-3 eln. 467:7499/46-eln.
60. SZNL-P, SZTH-III. oszt. 12493-III/46.

- SZNL-P, FMH-B, 458:68/46-1945. december 2-i jelentés.
SZNL-P, ÁBK, 48:9443/46-S.
ÁJL-VS, JNB-Somorja, 2:326/46-eln.
61. ÁJL-VS, JNB-Galánta, 2:49/46-eln.
ÁTL-Ka, TTH-Királyhelmec, 1:7/1946, 92/1946, 93/1946, 98/1946.
SZNL-Pozsony, FMH-B, 308: szign. nélk. A birtokok nagysága 36 151 hektár, átlagosan 15 807 hektár.
62. SZNL-P, FMH-A, 513:135412-IV/48, KP-1:1949. szeptember 9-i jegyzőkönyv.
SZNL-P, ÁBK, 179:2268/1947.
SZNL-P, ÁBK, 8:5516/4-S eln.-ben: 561/1947 eln.
63. SZNL-P, BMH-ÁO, 2:10biz./1946-III/2.
ÁTL-száma ha Ka, TTH-Kassa, 14:7623/1948.
1945 őszén és telén Várgedéről 14 ONCSA-házban lakó magyar családot utasítottak ki az országból.
SZNL-P, MTEH, 46:1949. szeptember 12-i ülés jegyzőkönyve.
SZNL-P, BMH, 1339:777/1960.
64. SZNL-P, SZLKP KB, FT-2194, GT-515/11 és 516/2.
65. SZNL-P, ÁBK, 50:32935/47-S.
SZNL-P, FMH-A, A megbízott kollégiuma, KP/16-1949, jegyzőkönyv.
SZNL-P, BMH-eln. 25:1853/46-eln.
ÁKL-Pr, MEH, 1009: 1651/1 VI. 1946.
66. SZNL-P, FMH-B, 305: szign. nélk. határozatok. Uo. 326. 427:7746/45.
SZNL-P, MTEH, 10: 1946. július 23-i ülés jegyzőkönyve. Uo. 458: 425/46-eln.
SZNL-P, ÁBK, 1:75/1946-SI/eln., 2:274/46-S/eln., 45:11 099/46-S, 93:Étrekarcsa, fasz., Mliečno 104:Füge, fasz. 107:V 1486/46-S. Uo. ÁBK, 43:3765/46-S, 64:33961/47-S, 98:faszc. I. „Gýmes” 16.276/46-S. Celkový prehľad, 03-St. Ďala – az Ógyallai Felügyelőség összegző jel. ÁJL-VS, JNB-Somorja, 935/1946. június 12. – A kolonistáknak kiutalt gazdaságok nagyságát pontosan meg lehet állapítani az FMH B szekciójának levéltári anyagából, ahol a földekre és a betelepítésre vonatkozó anyagokat községenként tárolják. Az idézett adatok csak szerény dokumentumok. – SZNL-P, FMH-B, 32/fasz. St. Ďala, 1946. november 6.
Uo. ÁBK, 43:3765/46-S, 64:33961/47-S, 98:faszc. I. „Gýmes” 16.276/46-S. Celkový prehľad, 03-St. Šala – az Ógyallai Felügyelőség összegző jel. ÁJL-VS, JNB-Somorja, 935/1946. június 12.
67. ÁTL-VS, TTH-Komárom, 4:47/1947-eln.
SZNL-P, FMH-A, Titk., 182/47-titk.
SZNL-P, SZFESZ, 22:5782/1946-titk.
ÁTL-Ni, SZTH-Érsekújvár, 8:224/1947 eln.
Vadkerty Katalin: A deportálások. 61. p.
68. ÁKL-Pr, CSKP KB, Főtitkár, 100/1, 19/119.
SZNL-P, SZL, 71:”Národnostné pomery” (Nemzetiségi viszonyok) feliratú doboz.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24-es fond, 96/1126 „Maďarsko”.
KML-Pr, 39:1945/1-es fasz., Nemzetgyűlés, 1945. november 14-i ülés jegyzőkönyve.

- Purgat, J.: Prvé kroky. 164. p.
69. ÁTL-Ni, JNB-Somorja, 1:144/1-45-eln.
ÁKL-Pr, BM, Nosko hagyaték, 255:7.faszcz. 5.
ÁKL-Pr, MEH, 710:III-741/7.
70. Kvetko, M.: A földreform, 30. p. – A Korponai járáshoz tartozott az Ipolysági járás is, melyet a későbbiek során Ipolyság-Korponai néven említenek.
71. ÁKL-Pr, CSKP KB, J. Ďuriš személyi iratai, 15:Belső kolonizáció. Csak a magyarlakta járásokat közöljük.
72. SZNL-P, SZNT-EH, 1949. január 28-i ülés jegyzőkönyve.
Vadkerty Katalin: A deportálások. 65. p.
SZNL-P, ÁTSH 40:XVIII/1-1-2-es melléklet.
SZNL-P, BMH-Titk., 56:1096/1948-titk. – A párizsi békeszerződésben a Csehszlovákiának ítélt ún. Dunai hídfő lakossága nemzetiségi megoszlását a következő adatokkal szemlélteti:

Község	Szlovák	Cseh	Magyar	Német	Horvát	Szerb	Összesen
Oroszvár	182	6	619	12	71	12	902
Járfalu	61	-	135	6	671	-	873
Dunacsúny	10	-	121	15	520	1	667
Összesen	253	6	875	35	1262	13	2442

A pozsonyi hídfő szlovákokkal történő betelepítését is az SZTH végezte. A 69 családból 13 családnak a Csallóközben, többek között Dióspatonyban utaltak ki földeket, s az 56 családból négyen Dunacsúnyban, a többiek Oroszvárott telepedtek le. Családonként 18 kat. hold földet kaptak. A háborúban megrongálódott 27 házat a NÚA kijavíttatta és másoknak kiutalta. Az SZTH tiltakozott, mert a házakat egyezményeseknek minősítette, és a saját fennhatósága alá akarta vonni, majd kiutalni.

73. SZNL-P, FMH-B, 305:Akcia Juh, szign. nélk.
74. SZNL-P, FMH-B, 117:1296/45: 4027/45, 4155/45-V/B, 425:6216/45, 431:9758/45,464:5126/eln.46.

Belső telepítés			Belső telepítés		
Hová	Családok száma	Honnan	Hová	Családok száma	Honnan
Abafalva	9	H. Tisovník		4	Dubákovo
	3	Lučatin		10	Sihla
	5	Detva	Alsóbalog	13	Rimaszombati járás
	9	Tuhár		15	Románia
	25	Románia		8	Hriňova
	17	Szovjetunió-Opt.	Alsókálos	2	Sihla
Ajnácskő	11	Babinec		7	Dubákovo
		Kojatice		10	Šoltyska
	2	Rim. Baňa	Alsópokrágy		Néhány körny. szl. tel.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Hová	Családok száma	Honnan	Hová	Családok száma	Honnan
Alsószeli	6	Východné	Bodrogszög	23	Nagykaposi járás
Alsóvály	1	Závadka	Bogya	11	Rybjaj
	17	Hriňová	Bolyk	10	Cinobaňa
		Vlachovo		1	Krna
		Dedinky		2	Látky
Amadékarcsa	43	Dubová	Bős	16	Unín
Apácaszakállas	15	Maríkova		18	Hlboké
	12	D. Maríkova	Bubenec	20	Románia
	10	D. Kamenec	Beje	19	Chvalová
Apátfalva	5	Málinec-Látky			Spanie Pole
	4	Detva			Polianka
	2	Mýtna	Beretke	2	Málinec
Apátújfalú	12	Ksiná	Buzita	27	Ploské, V. Hutka,
	4	Hr. Příbelce			Prachovany
Bagota	Több	N. Trstená		2	Bystré
Balázsfalva	13	Málinec-Látky		7	Budimír
	3	Drahovce		6	Északkelet-Szlovákia
	3	Janová Ves	Csákányháza	45	Breznica
Bala	12	Klenovec	Csalár	12	Partizán
Barca	10	Románia		6	Árvából
		Szovjetunió	Csallóközaranyos	5	Maríková
Bátka	16	Rat. Zdýchava		1	Lysá p. Makytou
Bátorkeszi	5	Szemet		33	Biccse-járás
	4	Turá Lúka	Csallóközkürt	2	Partizán
	25	Mor. Liesková	Csenke		Árvából
	9	Románia	Csicser	4	Nagykaposi járás
Battyán	3	Zvala	Csicsó	60	Lipt. Lužná
	19	Svidník		75	a szlovák község nincs
Béke	5	N. Lehota			megadva
Bél	15	Hrabec			a szlovák község nincs
Béla	28	Kamienka		87	megadva
Bély	11	Filiar			a szlovák község nincs
	7	Palota			megadva
	19	Nagymihály		97	a szlovák község nincs
	12	Sihla			megadva
Berzété	44	Rejdová		20	a szlovák község nincs
Benkepatony	3	N. Lehota			megadva
Bodrog-szerdahely	23	Nagykaposi járás	Csíz	10	Ľubov-Hodrušb.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Hová	Családok száma	Honnan	Hová	Családok száma	Honnan
	10	Teplý Vrch	Felsőbár	5	Kostelec
	18	Románia, Szovjetunió	Felsőfegy- vernek	10	Hrabičov
	10	Románia	Felsőjánok	10	Zsolnai járás
Csúz	20	Papradno		2	N. Bystrica
	17	N. Lipnica	Felsőlánc	9	környékbeli szlovákok
	5	Teplý Vrch			
	16	Románia, Szovjetunió	Felsőpatony	6	Dúbrava
				1	Mojin
Déménd	2	Románia		5	V. Oslabice
	13	Zólyom környéke		20	Chynorany
Dénesd	50	St. Bystrá	Felsőrás	?	Lipt. Slatina
		Radoska		2	Románia
		Tucová	Felsőszeli	3	Miloslavov
Dióspatony	5	Balázsfá		1	Jugoszlávia
	?	(átirányítás)		36	Hrušov
	37	Románia		35	bizalmi
Diószeg	1	Opatová	Felsővály	3	Lom n/Rim.
	1	Klačany		1	Sihla
Dunacsúny	4	(nincs megadva)		17	Románia, Szovjetunió
Dunaszerdahely	1	Hruština			
	2	Dežnice	F. és Alsóvály	17	Szovjetunió, Románia
	6	(Iparosok, keres- kedők)	Füge	11	Nový Klenovec
Dunatókés	?	Lipt. Mikuláš Žarnovica		1	Šoltyska
				1	Dubákovo
Ebed	5	Privigyei jár.		12	Szovjetunió, Románia
	8	Partizán			
	2	Mor. Lehota	Fülek	22	Detv. Huta
Ekecs	5	Terchová		4	Mašková-Lehôtka
	15	Podolie		5	Čakanovce
	30	nincs megadva		3	Zelené
Ekel	13	Fryvald	Für	9	Kližs. Hradište
	3	St. Hradište		11	Šipkov
	53	Bošáca		13	Oščadnica
Endréd	2	Plav. Vozokany	Galánta	4	Jugoszlávia
Etrekarcsa	20	Slatina	Garamszent- györgy	(?)	Trencsényi járás
Farkasd	1	Močonok			
	35	nincs megadva	Garammíkola	1	Lovčice
Farnad	27	Románia	Geszte	3	Sihla
Felsőbalog	62	Bradno			

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Hová	Családok száma	Honnan	Hová	Családok száma	Honnan
Gice	7	Revichov		2	Északkelet-Szlovákia
	16	Mikolčany			
	17	Mor. Zdýchava	Kálaz	20	Lutiša
	35	Rőcei járás	Karva	40	Partizán
	2	Breznói járás	Keszegfalva	12	St. Bytčice
Gomba	2	Mýtna N. Ves		1	Mor. Lieskové
Gömör	16	Hriňová	Kispaka	2	Nová Baňa
	2	Románia		1	Hr. Breznica
Gömör-panyit				2	Trebastovo
	13	Hriňová	Kisudvarnok	(?)	Žarnovica
Gýmes	94	Árva és Trencsén			Lipt. Mikuláš
Hanva	2	Rőce	Királyfia-		
	22	Románia,	Karcsa	?	Žarnovica
		Szovjetunió	Királyi	9	Rejdová
Hidas	250	Námestovo	Kisabony	21	St. Tura
		Čičmany	Kisgéres	14	V. Driečna
		Frývaldov		5	N. Sedlice
Hódi	(?)	Nové Mesto n/	Kiskeszi	35	Mor. Lieskové
		Váhom	Kiskér	4	Habrušice
		Nitra	Kislúcs	6	Podbiel'
Hodos	13	Nové Mesto n/			H. Breznice
		Váhom	Kismuzsla	20	Šajba
		a környékbeli tel.	Kolon	24	Helybeliek
		átirányítva	Kola	50	Papradno
Iolykeszi	21	Lešť		4	Zsolnai járás
Illésháza	3	Románia	Komárom	22	Vysoká n/Kys.
Izsa	24	Jasenice	Komárom-		
	13	Bobrovo	Szemere	14	Románia
	1	Bulgária	Komárom-	15	Zupkov
	3	Koplohovce	szentpéter	5	Románia
	8	Skalité	Köbölkút	?	Bánovce n/B., Szovjetunió
Izsap	29	Bobrov			
	7	Síhelné	Kövecses	4	Nový Klenovec
Jánok	55	Árva	Krasznahor-	11	Pača
	12	Kráľovce	ka váralja	2	Dedinky
		Budimir		28	Rozsnyó és környéke
	2	K. Hámre			
	2	Rozhranice		3	Vlachovo
	1	Boliarov	Krasznahorka		
	Prachovany	hosszúrét	5	Dedinky	

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Hová	Családok száma	Honnan	Hová	Családok száma	Honnan
	6	Északkelet-Szlovákia	Nagyfödémés	1	Švehlovo
		Paca	Nagygéres	4	St. Tura
Kurtakeszi	10	Ašakert		3	Ruské
Lakszakálás	20	Bobrov		2	Dasa
		Lipt. Opatovice		45	Pčoliné
	22	Hodrušovice		26	N. Sedlice
		D. Maríková		2	Kolášov
Lenke	9	Szovjetunió		9	Palota
Léva	1	Podlužany	Nagykálós	1	M. Driečná
	20	N. Baňa	Nagykálna	3	Víglašská Huta
Lászlóműve	3	Neverice	Nagykeszi	1	M. Lehota
Lice	6	Mur. Dlhá Lúka		6	Terchová
	3	Telgárt	Nagylég	5	Chudá Lehota
	17	Lomná		12	St. Bystrica
Lontó	5	Lipt. Lužná	Nagymagyar	12	Beza
Losonc	3	Karviná-Frýdek	Nagymegyer	16	Lipt. Sliache
	9	Praha	Nagysalló	20	Klubína
		Polichno	Nagysáró	24	Bulgária
		Romhán		120	Pov. Bystrica
	5	Hriňová	Nagyod	62	H. Maríková
	3	Madačka	Nagyszarva	3	Repište
	4	Látky	Naprágy	18	Liesk
Lök	1	Mor. Lehota	Nyék	2	Szovjetunió
Lukanények	16	Málinec-Látky		1	Breznany
	10	Sásovské	?Románia	8	Dačolom
		Podhradie	Nemeskosút	(?)	
	4	Bzovník	Nemesócsa	7	Svrbice
Madarász	1	Rubovec		25	Poltár
Marcellháza	10	Ašakert			D. Sebnice
	7	Tekoldány		11	Závada
Megyercs	12	Šipkov	Negyed		Hozsafalva
	15	Bánovce n/B.	Oldalfalva	?	Pov. Bystrica járás
Méhi	3	Filiar		15	Polianka
	7	Mur. D. Lúka			Chvalová
Mokcsa	2	Ruské			Spinie Pole
	2	Nagykapos	Ógyalla		Rokytník
Nagyabony	13	V. Rovné		32	Nincs megadva
	2	Cífer		2	Drnava
Nagycsalomja	12	Lešť			Radvany
Nagydaróc	12	Málinec		7	H. Lehota
				18	Málinec-Látky

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Hová	Családok száma	Honnan	Hová	Családok száma	Honnan
	2	D. Zelenice	Sajószentkirály	4	Lučatin
	2	Čabaj		3	Rejdová
Ooszka	12	Levice		31	N. Klenovec
Oroszvár	52	Pöstyéni járás		35	Szovjetunió, Románia
	11	N. Bystrica			
	?	Nižná n/Váhom	Sánkafalva	12	Szovjetunió
Örsújfalu	1	Klačany	Sárkány	15	Tura Lúka
	30	M. Lehota	Síd	4	Handlová
		Klišské Hradište	Szádok	12	?
	20	Jedl. Kostolany	Szécésénke	16	Očová
	24	Skýcov			Kost. Moravce
Osgyán	11	Sučany			Šudmice
	4	Krušno	Szenc	6	Helybeli
	27	Kokava n/Rimav.	Szentkirályfa	1	Sebadražie
Palást	7	M. Franková	Szepsi	2	Kečkovce
	11	H. Rokynčice		?	Dúbrava
Péder	10	Töketerebesí,	Szkáros	4	N. Klenovec
		Varannói jár.		2	Klenovec
	1	Girált		4	Chvalová
	4	Kavačany		6	Helybeli
	6	Északkelet- Szlovákia		4	Románia, Szovjetunió
Perbenyik	2	Klenová		2	Polina
		Ruský Potok	Szlovákgyar- mat	27	Lešť
	12	Szovjetunió		14	Szovjetunió
	13	Svidníki jár.	Sztárnya	9	Rejdová
Perény	3	St. Huta	Taksony	20	Brezovce-Fanyák
	9	Ruskov	Tany, Füss	13	Ošcadnica
Pinc	3	Detva		24	Pribylina Prietrž
Pódatejed	8	Kolarovice		10	Lutov
Pozsonypüs- pöki	3	Čela	Tardoskedd	16	Šutovce
Réte	50	Svidník		33	N. Lehota
	3	Jugoszlávia		8	Č. Vršok
	49	Nem. Grob		8	Helybeli
Rimaszombat	15	Krušno	Tárkány	15	Svidníki járás
	12	Klenovec	Tejfalva	2	Belová Ves
Runya	14	N. Klenovec			Kšiná
	12	Szovjetunió, Románia	Terbeléd	9	Jugoszlávia
		Zubák	Tompa	3	Hriňová
Sajtókeszi	10	Szovjetunió	Tornalja	3	Zolná
	5			18	Rejdová

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a rezlovakizációig

	4	Chvalová		Štrba, Štôla	
Töhöl	15	Verebélyi járás	47	Tabaň	
Töre	3	Trnava	5	Močonok	
Udvard	8	Kokava n/Rim.	2	Komárom	
	1	Izbeğ		Szentpéter	
	5	Románia	Vízkelet	4	Papradno
	7	Turč. Sv. Martin	Zétény	25	Szúd
	2	Pl. Podhradie	Zselíz	1	Hr. Benedík
Vágsellye	12	Trebíčov		5	St. Tekov
Vágtornóc	20-25	család nincs	Zsély	15	Románia
		megadva		2	Lešť
Vaján	5	Nagykaposi járás		2	Suché Brezovo
Varbó	15	Románia	Zsitvabesenyő	3	Verebélyi járás
Vecse	15	Mengušovce			

Néhány, a belső telepítésre 1945-ben kijelölt gazdaság:

Járás	a birtok tulajdonosa	község	a gazdaság nagysága	a betelepítendő családok száma
Lévai	Schoeller és Tsa	Vámosladány	500*	n. m.
	Révay	Kiskálna	478*	
	Schoeller	Kiskálna	225*	
	Schoeller	Génye-Major	400*	
	Ált. Biztosító	Sándor-major	500*	
Kisgazdák:	Kiskálna			
	Szűcs B.		27**	
	Gubík L.		6**	
	Molnár A.		6**	
	Török I.			14**
	Szabó L.		5**	
	Vanger I.	Nagykálna	25**	
	Nehéz I.		17**	
	Várady N.		57**	
	Palástyak	Vámosladány	63	
Korponai	Horn-Adler	Felsőszemeréd	280	44
Kékkői	Bruckner	Alsószemeréd	150	épületek lakatlanok
Ipolysági	Jancsó J.	Déménd	235	10
	Tahy L.	Százd	220	10
	Bruckner	Ipolyvisk	350	45
	Vilczér	Horváti	370	17

* katasztrális hold, ** magyar hold

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

90	Szabados-Tóth 3	Tompa	Középtúr	55	5
	Több Kisbirtokok			Berger, Ivánka	Palást
	Ipolyság nincs megadva	1		250	Hegyi szlovákok művelik (1200 erdő)
	Somogyi, Vámos			Bruckner	
85	Ruttkay, Sággy Kistúr 4		Mézőgás	571	
	Stojanovics, Vida,		Somodi	Berger	n. m.
Madarovec 7		660		Hirschfeld	
	Somogyi		Ipolynyék		400
	Link, Hámos		39		
Felsőtúr	445	10		Hajdin, Fischer	
	Link, Sággy			Somsich	
Szécsénke					
		Ipolynagyfalva		280	23
	Folkusztházy	Tesmag		13	1
	Triangi	Egyházasmarót			
	Hoffer	Mere		80	Szlovák falu nem kol.
Komáromi Galántai	Rutkay Kajus és Tsa	Örsújfalu n.n. Alsószeli		24 110	m. m.

75. A belső telepítés és a reemigráció következtében a következő családnevek jelentek meg a déli magyarlakta övezetben:

Adame, Adamec, Alax, Antalec, Babela, Bahala, Bagoňa, Baliga, Baťko, Belanský, Bičan, Bitala, Blaho, Branek, Brčik, Brigant, Bríja, Briňák, Brtkovič, Bubeľa, Bumbalág, Cabadaj, Cukan, Čabrak, Čičel, Čiernik, Čunan, Čuporál, Čutík, Debnár, Djubošák, Domko, Dorčiak, Dzurio, Duda, Ďuriš, Firic, Franc, Gajdoš, Gardian, Gatriak, Govenčiak, Grancík, Grman, Guža, Halon, Hamža, Hečko, Hladiš, Holík, Horák, Horečný, Hoško, Hruboš, Hrubý, Hrnčiar, Hudec, Chamura, Chovane, Ilčík, Jušek, Kášák, Kolárik, Korčák, Korečák, Kokavec, Konválik, Kojš, Konevalík, Kotoňák, Kravarík, Krejčák, Krčmendy, Krnašovič, Križán, Križanovský, Krištof, Križiak, Krížik, Krkoš, Kubinec, Kuric, Kurek, Kysel, Kurta, Kurhajec, Kurtalík, Lajda, Lapšanský, Loziňák, Lukačko, Lušák, Luščan, Machala, Machatý, Majchrát, Malík, Maňura, Maršálek, Mašán, Mašár, Mat'ovčík, Mend'an, Michajlovič, Michálik, Michalko, Mihál, Mlynarik, Mirkušiak, Molčan, Moronka, Obraniak, Pndrašik, Páder, Pálik, Paluga, Papajčík, Pastva, Pavľak, Pavlička, Petričak, Pitončík, Podhora, Podnický, Podolanský, Prudkypčák, Pucovský, Puchol, Rašik, Ridzoň, Romaňek, Rudavský, Sihlovec, Spevák, Sproch, Stolarík, Strapač, Strunár, Surový, Šajbaniak, Šalka, Šimáček, Šimulčík, Šinkovič, Škorec, Škorvagen, Škvarca, Švajka, Švantner, Šuba, Šurina, Timek, Tunjak, Trijak, Tuzinský, Ujniak, Urbanek, Vaculčík, Vašečka, Vavreček, Važan, Veta, Veter, Vietor, Vráť, Zaššák, Zaťko, Znášik, Zošák, Zvolenský,

Zudášik, Zvora, Žabka, Žemľa, Žofaj, Žrimar.

76. Vígh Károly: A szlovákiai magyarság kálváriája. Budapest, 1998. 15. p.
Beneš, Edvard: Šest' let v exilu. Praha, 1946. Idézi Janics Kálmán: A hontalanság évei. 58. p.
77. Janics Kálmán: A hontalanság évei. 70. p.
Gottwald, Klement: Spisy. [Művei], IX. köt., Praha, 1955, 108. p.
Kaplan, Karel: Csehszlovákia igazi arca 1945–1948. Pozsony, 1993. 97. p.
Purgat, Juraj: Prvé kroky. 150. p.
Gulyás L.: A csehszlovák–magyar lakosságesere moszkvai előjátéka. Kapu, 1993, 72–75. p. – A szerző először közli magyarul a Beneš 1943. december 14–18-a közötti moszkvai tárgyalásain készült jegyzőkönyvek szövegét, amelyet a csehszlovák delegációnak a háborút követően nyugatra távozott tagja, Jaromír Smutný helyezett el New Yorkban a Columbia Egyetem Orosz és Kelet-Európai Történelmi és Kulturális levéltárában. A cseh eredetiből angolra fordított szöveget először 1972-ben publikálta V. Masný cseh történész.
78. KLM-Pr, H. Ripka naplója. 176. p. Janics Kálmán: A hontalanság évei. 75. p.
SZNL-P, SZNT jegyzőkönyvei, 1946. május 25.
Husák, Gustáv: Svedectvo o SNP [Tanúságtétel a szlovák nemzeti felkelésről], 245. p.
Fülöp M.: A befejezetlen béke. 33. p.
79. SZNL-P, BMH, Titk., 966/180-1946, SZNL-P, BMH-eln. Komissziók, 71:P-XX-1-ben:5340/45-eln. Ilyen, 1945 májusából származó töredékes jegyzék a következő adatokat tartalmazza:

Járás	személy
Kassa város	99
Töketerebes	21
Nagykaposi	6
Királyhelmeci	121
Nagymihályi	14
Szobránci	14
Szepsi	248
Rozsnyói	544
Tornaljai	68
Rimaszombati	572
Feledi	795
Losonci	1494
Kékkői	606
Korpona-Ipolysági	381
Lévai	355
Párkányi	1009
Zselízi	752
Rőce (város)	25
Kassai	748
Összesen	7882

- SZNL-P, BMH-NB, 392:384/II-145.
80. MOL-Bp., KM, Bé.O. XIX-j-1-a, 53. doboz, 147. tétel.
ÁJL-VS, JNB-Somorja, 1:217/45-eln.
ÁJL-VS, JNB-Somorja, 27:2362/45.
ÁJL-VS, JNB-Dunaszerdahely, 1:177/1945-eln.
Debreceni Irodalmi Levéltár (a továbbiakban: DIL), DS. X. 86, 1394.
81. SZNL-P, BMH, Titk., 966/180-1946. – A levéltárakban nem lelni nyomát az alábbi – levélben leírt -brutalitásnak. A történet Kassán, a BMH jelzett körlevele előtt, egy „fagyos márciusi napon” kezdődött, miután a helyi lakosság egy részét, fejenként 20 kg-os csomaggal beszállították a volt zsidó gettóba. Ott éltek át néhány „felidézhetetlen” napot, majd azt követte egy újabb „fagyos márciusi nap”, amikor gyalog elindították őket a körülbelül 30 km-re levő határra. „Gyerekek, idősök vánszorogtak”, s közben a városi lakosok leköpdösték és „disznó magyarok”-nak nevezték őket. A kegyetlenség másik formája az volt, hogy a fegyveres milícia a lakásukat elhagyni kényszerítettekől megkövetelte, hogy az aláírásukkal igazolják, hogy vagyonukat önként adják át a csehszlovák államnak. Az események átéelője a ma Sárospatakon élő Gonda Pál. (Az idézett levél a szerző birtokában.)
Kitoloncolt kassai magyarok (töredék): Polányi Ferenc és családja, Péter Gábor és családja, Radóczy Rozália és fia, Ruzsica Lajos, Schalkház Miklós és testvére, Mittele János és felesége, Maléter Pálné, Megyeri Károly és felesége, Neuwirth Ferenc, valamint felesége és két lánya. – Az „anyások” csoportjába kerültek, illetve megjegyzés nélkül: Nátafalusy Gézné, Pauer Béla, Pálmainé Nagy Erzsébet, Popovics L. (1948-ban visszatért), Pudlis Géza, dr. Palágy Dénes, özv. Rippelné Roth Lujza, Miskóné Fábry Mária, Rózsa Ferenc, Saláta János és családja, Sima Antal mérnök, Schirokné Kászonyi Olga és fia, Schnír Lajos és felesége, dr. Skripecky Géza, Szalmásiné Hirschel Ilona és fia, Marcsicsek József és felesége, Nagyné Balázs Éva, Nagy István és felesége, Nagy Gyula, Nátafalvy Gyula. Voltak, akik önként távoztak.
SZNL-P, SZTH, rendezetlen iratok, NB, 11: szign. nélk.
82. Dimenzió, 1993. 1–2. sz. 84–89. p.
83. SZNL-P, BMH, 569:16/45-eln.
SZNL-P, BMH, 490:1636/1-45.
ÁJL-Ro, JNB-Rozsnyó, 1945. július 12-i jegyzőkönyv
Purgat, J.: Prvé kroky. 171..172. p.
A magyar–szlovák lakosságcsere-egyezmény előzményei. Acta Archivistica 1995. 32–89. p.
84. ÁKL-Pr, BM-titk. 2:T-1023/7-26/5-48.
SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, GT-512/1, 2194.
Szabó Károly: A kitelepítés. 23. p.
85. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 140/1494, az ülések jegyzőkönyvei.
Purgat, J.: Prvé kroky. 169. p.
Čierna-Lantayová, Dagmar: Podoby. 80. p.
Kaplan, Karel: Csehszlovákia... 113. p.
Fülöp M.: A befejezetlen béke. 37. p.

- Janics Kálmán: A hontalanság évei. 110. p.
86. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 94/1494, az ülés jegyzőkönyve.
Fülöp M.: A befejezetlen béke. 116. p.
MOL-Bp., KML-Bé. O. XIX-j-1-a, 42:136-139.
KML-Pr, Nemzetgyűlés, 1945. november 21 -i ülés jegyzőkönyve, 39:1945/9 – az amerikai nagykövet, J. Hodža levele.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 139/1949-ben, jegyzőkönyv.
87. KL-Pr, BM-Sajtófigyelő, II. 293.
SZNL-P, PIO, 37:2229/46,49:10818/47-IV, a külföldi sajtókivágások, pl. Gazette de Luosanne, Le Mond, Combat és mások.
88. SZNL-P, SZNT-EH, Jegyzőkönyvek, az 1945. szeptember 15-i plenáris ülés jegyzőkönyve.
MOL-Bp., KML-BÉ.O. XIX-j-1-a, 44:6/res.
1945 őszén Szalatnay Rezső úgy látta, hogy a magyar kormány „dilettáns módon” kezdett hozzá a csehszlovákiai magyarkérdés megoldásához. A pozsonyi megbeszélésekre olyan munkatársakat delegált, akik „képtelenek megoldani a problémát, kompromittálják a magyar kormányt... információik és terveik derűt keltenének, ha nem a deportálásokról, az elhurcolt magyarokról lenne szó”. DIM, DS X. 91, 1452.
Purgat, J.: Prvé kroky. 29. p.
MOL-Bp., KM-Bé.O. XIX-j-1-a, 42. doboz, Be-Pol-St-Me/III-27/1844.
89. KML-Pr, Főtitkár-Kabinet, Clementis iratai 168:szign. nélkül.
Balogh Sándor: Magyarország külpolitikája. 112. p.
Čierna-Lantayová, Dagmar: Podoby. 88. p.
90. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 139/143.
KML-Pr, Kabinet-Főtitkár, Clementis személyi iratai: 168, szign. nélkül.
MOL-Bp., KM-Bé.O. XIX-j-1-a, 43. doboz, 2124.
ÁKL-Pr, CSKP KB, Kormányülési jegyzőkönyvek, 1945. január 11.
SZNL-P, SZNT-EH, eln. 264:108/1945-ben.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 139/1949, az ülés jegyzőkönyve.
91. KML-Pr, Kabinet, Főtitkár, 168:7-es faszcz. 30067/A-1947-titk.
MOL-Bp., KM-Bé.O. XIX-j-1-a, 44. doboz, 401/pol-1946, 113/349.
92. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24; 143/1494.
93. MOL-Bp., KM-Bé.O. XIX-j-1-a, 44. doboz, 105/349.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 140/1494, az ülés jegyzőkönyve.
94. Sbírka zákonů a nařízení Republiky Československé, 1946, 1027.
Janics Kálmán: A hontalanság évei. 185. p.
95. A magyarellenes politika helyet kapott a Csehszlovákiában kiadott tankönyvekben is. A Petrenko-Hollý-Janiga: Földrajz című 1946-ban kiadott tankönyv 25. oldalán ez áll: „Dél-Szlovákia lakói szlovákok. Csupán a Duna menti Kisalföld déli részén és a déli határsáv mentén élnek nagyjából magyarok. A Kisalföld gazdag területe valamikor szlovák tulajdonban volt. A három győztes nagyhatalom (Szovjetunió, USA, Nagy-Britannia) engedélyével Csehszlovákiának joga van a magyarokat Szlo-

- vákiából Magyarországra telepíteni, s így a gazdag Alföld ismét szlovák kézbe kerül.”
96. MOL-Bp., KM-Bé. O. 42. doboz, 7/7-27, 171.
Kaplan, Karel: Csehszlovákia igazi arca 1945–1948. 42. p. – A csehszlovák–magyar lakosságcsere-egyezmény ratifikálásakor számos magyar képviselő elhagyta az üléstermet.
MOL-Bp., KM-BÉ. O. XIX-j-1-a, 42. doboz, 47/Res. Bé. O.
Balogh Sándor: Magyarország külpolitikája. 118. p.
97. KML-Pr, V. Clementis személyi iratai, 163.
KML-Pr, Főtítkár, Kabinet, 166: „Magyar kisebbség”.
ÁKL-Pr, BM, 1721:-B 1384, 1. faszcz./Védelmi miniszter, 1945. augusztus 27.
SZNL-P, SZNT-EH, jegyzőkönyvek, 1945. december 3-i jegyzőkönyv, 3:1946. március 18., 13. Dnes, 1946. március 2.
KEH-Pr, MEH-1799, D 292/46 – a csehszlovák politikai hírszerző osztály jelentése, 1945 december 21.
98. Fülöp M.: A befejezetlen béke. 77. p.
SZNL-P, SZNT-EH, eln. biz. 276:926/40, 107.
99. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/2, 15/484, Klement Gottwald, ill. Jan Masaryk véleménye.
ÁTL-Ni, SZTH-TH-Léva, 543/46-eln.
Čierna-Lantayová, Dagmar: Podoby. 89. p.
SZNL-P, SZLKP KB, FT, GT 2195 522/5.
SZNL-P, SZNT-EH, 209:78/biz.-1948.
100. ÁKL-Pr, BM, B-1383, 1720:12. faszcz. 23/11-1948.
SZNL-P, FMH-A, elnöki, 496:6180/3-46-eln.
ÁKL-Pr, CSKP KB, Nemeztgyűlési napló, jegyzőkönyv.
101. MOL-Bp., KM-Bé. O. XIX-j-1-a, 42. doboz, 50-1-7/1946.
Vadkerty Katalin: A reszlovakizáció. 51. o.
102. SZNL-P, BMH-ÁO, 4:882-2-biz./1947-V/1.
SZNL-P, SZNT-EH, 290:78 biz./1948.
ÁJL-VS, JNB-Galánta, 2:336/47-eln., 3:340/1947-eln., 351/1947-eln.
103. ÁKL-Pr, BM, B 1383, 1719:9. faszcz. 17/4.
Fülöp M.: A befejezetlen béke. 168. p.
104. Krno, Dalibor: A békéről tárgyalunk Magyarországgal. 67-79. p.
105. Visinskij, J. A.: A csehszlovák–magyar lakosságcsereéről. Századvég, 1988. 6–7. sz. 142-147. p.
Fülöp M.: A befejezetlen béke. 90. és 169. p.
106. KML-Pr, Kabinet, Főtítkár, 169: szign. nélk.
MOL-Bp., KM-BÉ. O. XIX-j-1-a, 44. doboz, 105/341.
SZNL-P, MTEH, 4:1945. december 3-i jegyzőkönyv.
SZNL-P, SZTH-rendezetlen iratok, 962/eln.-1945.
SZNL-P, BMH-eln. Komissziók, 26:P-VIII-5-2-ben 157/1946.
107. SZNL-P, SZNT-EH, 3:1946. március 18-i jegyzőkönyv, 13.
SZNL-P, BMH-eln. 71:256/48.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/1, 49/371, Július Ďuriš iratai.

- SZNL-P, SZNT-EH, 1947. január 25-i jegyzőkönyv, 275:226/el. biz./1946-szigorúan titk.
- ÁLJ-VS, JNB-Dunaszerdahely, 736/46-el. – Dunaszerdahelyen 20, Balonyban 21, Bősön 10, Felbáron 9 és Nyékvárkonyban 10 családot töröltek.
- SZNL-P, SZNT-EH, 290:76/biz.-1948-ban.
108. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, 2194:GT 509/1.
Új Otthon, 1947. augusztus 9. Hubik István cikke.
SZNL-P, BMH-elnöki, 71:256/115-46.
ÁJL-Ro, JNB-Rozsnyó, 18:4762/47-el.
ÁLJ-VS, JNB-Dunaszerdahely, 4:550/47.
109. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 96/1126.
MOL-Bp., KM-B. O. XIX-j-1-a, 53:625/Bé-6.
Čierna-Lantayová, Dagmar: Podoby. 115. p.
Kovács E.: Az első esztendő. Magyar Nemzet, 1946. október 31.
MOL-Bp., KML-Bé. O. XIX-j-1-a, 55:II-100, XXIII-38.
110. KML-Pr, Főtitkár, Kabinet, VI. Clementis iratai, 168, szign. nélk.
Balogh Sándor: A magyar külpolitika. 128–129. p.
Janics Kálmán: A hontalanság éve. 274. p.
Čierna-Lantayová, Dagmar: Podoby. 112. p.
111. SZNL-P, SL, 7: Irányelvek, utasítások feliratú fasz. szign. nélk. Titkos.
112. Vadkerty Katalin: A deportálások. 30. p.
Balogh Sándor: A Magyar külpolitika. 128. p.
Janics Kálmán: A hontalanság éve. 274. p.
Šutaj, Štefan: Maďarská menšina. 130. p.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/29, 91/1089, kormányülési jegyzőkönyv, 1947. június 17.
SZNL-P, SZNT-EH, 26:570-1947-biz.
Čierna-Lantayová, Dagmar: Podoby. 115. p.
113. ÁKL-Pr, BM-Titkos iratok, T-1028-14/3-1947.
114. KML-Pr, Kabinet-Főtitkár, 66: Clementis iratai, 297/I-47.
SZNL-P, PIO 49:10818/47-IV.
MOL-Bp., KM-Bé. O. 53:1109-Bé.
115. KML-Pr, Kabinet-Főtitkár, 87: 423/VI-3/46.
SZNL-P, BMH-el. Komissziók, 30:P-IX-2-ben: 6125/46.
SZNL-P, BMH, eln. 540:39802/46-el.
116. Gyivicsán Anna-Krupa András: A magyarországi szlovákok. Budapest, 1998, 5–11. p.
117. Lázár Gy.: A magyarországi szlovákok és a lakosságcsere Délkelet-Magyarországon. História, 1987. 1. sz. 8–30. p.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 139/1494, jegyzőkönyv.
118. Szalatnay Rezső: Kisebbségben és igazságban. Bratislava, 1970. 35. p.
Kaplan, Karel: Csehszlovákia igazi arca. 1945-1948. Pozsony, 1993, 42. p.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 139/1494, kormányülés jegyzőkönyve.
119. SZNL-P, BMH-el. Kom. P-III-1-2-ben, PV-1819/46-el.
Gyvicsán Anna-Krupa András: A magyarországi szlovákok. 15. p.

120. SZNL-Pozsony, BMH-eln. 71:928/46-eln.
SZNL-P, BMH-eln. 71:256/46-4-eln.
SZNL-P, BMH-B, 1383, 1716:3. faszcz. 1945. november 28-i ülés jegyzőkönyve.
Čierna-Lantayová, Dagmar: Podoby. 82. p.
121. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 140/1494, az 1946. február 19-i kormányülés jegyzőkönyve.
ÁKL-Pr, Ideiglenes Nemzetgyűlés, 1946. március 6-i jegyzőkönyv, Jan Masaryk külügyminiszter felszólalása, 40:26.
SZNL-P, BMH-eln. 71:103/542.
SZNL-P, BMH-eln. Komissziók, 2:P-III-1-2-*:256/46-eln.
SZNL-P, SZNT-EH, 290:78/biz.-1948.
MTA-Bp., Kézirattár, Szalatnai-hagyaték, Ms 4261/83 – napló.
122. SZNL-P, PMH, 1287:SÚA, 435/1960.
SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, GT-2195:512/3, GT-521/7.
KML-Pr, Kabinet, Főtitkár, 7:42971/1946.
Čierna-Lantayová, Dagmar: Podoby. 98. p.
123. ÁKL-Pr, BM-Titkos iratok, 4:T-1028-28/3-47-V-I.
SZNL-P, BMH-Titk., 35:93/48-titk. CSÁB.
Világosság, 1946. augusztus 2.
124. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, GT-2195:521/6, 2195:521/5.
125. Štefan Osuský a szlovák állam elkötelezett híve volt. Egy 1939-ben kiadott munkájában így jellemezte a fasiszmust: „A fasiszmust az erő, önbizalom, öntudat, energia, hit és életoptimizmus jellemzi.” Szerinte Hitler „célul tűzte ki a nemzet újjászületését, öntudatának, egységének, erejének visszaállítását”. A CSÁB másik tagja, Chladný-Hanos: A nemzet szeretete című könyvében a következőket írta 1941-ben: „Nemzetünk végre ismét megtalálta önmagát. Az egész nemzet, a központi politikai szervezet, a párt a fasiszta Hlinka-párt. A nacionalizmus nem halt meg... megújította Olaszország arculatát, s új, forró injekciót adott Németországnak, és szétzúzta a régi Cseh-Szlovák Köztársaságot”. Idézi a Szabad Nép. 1946. május 30.
SZNL-P, BMH-eln. 71:56/1961.
126. SZNL-P, IMH, 37:1848/46.
127. ÁKL-Pr, CSKP KB, Nemzetgyűlési jegyzőkönyvek, 1947. március 20.
SZNL-P, IMH, 37:1848/1946. CSÁB.
128. ÁKL-Pr, BM, B 1383, 1719: szign. nélk.
Szabó A. Ferenc: A második világháború utáni magyar–csehszlovák lakosságcsere demográfiai szempontból. Regio, 1991. 4. sz. 59. p.
129. Népszabadság, 1993. december 15., Masán M. muzeológus visszaemlékezése.
SZNL-P, IMH, 37:1848/46.
ÁKL-Pr, MEH, 1009:186/3, 1947. február 20. Főparancsnokság 10540-biz. 8/1947.
KLM-Pr, Főtitk. Kabinet, 163: V. Clementis iratai, szign. nélk. 1946. szeptember 13.
130. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, 2195:GT-521/6, 514/5.
SZNL-P, BMH-Titkos iratok, 41:227/1948-titk.
131. SZNL-P, BMH-Titk., 35:89/48-titk. CSÁB.

132. ÁKL-Ka, SZTH-TH-Kassa, 1060/el. 1948.
SZNL-P, BMH-el. 71:256/63-I/1946.
133. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, 2195:GT 521/7.
Balogh B.: Csehszlovák–magyar lakosságcsere. In.: Komárom-Esztergom Megyei Levéltár Évkönyve 1993-1994. Esztergom, 1994, 170., 172. p.
ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 97/1127. 1946. november 17.
134. Balogh B.: I. m. 136. p.
SZNL-P, BMH-Titk., 43. CSÁB – működési zárójelentés.
135. SZNL-P, BMH-Titk. 43. CSÁB – zárójelentés. Balogh B.: I. m. 170. p. A CSÁB felbuzdulva a magyarországi eredményeken, 1946 november végén a romániai Temesvárott is ún. missziót, CSÁB kirendeltséget szervezett. A magyar fél szerint ez a lépés ellentétes a lakosságcsere-egyezménnyel. A CSÁB vezetése azonban a „cseh hivatalnokok kérésére” hivatkozott, arra, hogy munkaerőt akarnak szerezni, s a kiadásokat a Szociálisügyi Minisztérium téríti. A magyar fél kérésére azonban a kirendeltséget megszüntették.
136. Fülöp M.: A befejezetlen béke. 169. p.
SZNL-Pr, IMH, 37:1848/46.
137. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 96/1126/2/1948. 25. old.
138. Szobek András – 1946-ban Békés megye kommunista főispánja – így emlékezik vissza a csehszlovák propagandisták megjelenésére: „...nagy hírveréssel, dérral-
dúrral érkeztek meg Csehszlovákiából a szlovák küldöttek, legionaristaszerű egyen-
ruhákban. Nagyon gögősek voltak... Amikor a vezetőjük jelentkezett nálam, azonnal
összerúgtam vele a patkót, mivel minden bevezető nélkül elleneztem ezt a kato-
nánsági formát. Gögösen a fejemhez vágta, hogy ő a győztes hatalom jogán van itt.
Ezt nem hagyhattam szó nélkül. Neki is nyíltan megmondtam, amit már koráb-
ban Širokóynak, miszerint módszerük a kapitalistákat is megszégyeníti. Ebből az-
tán jegyzékváltás lett, s én is megkaptam a magamét. Mindez azonban semmit
sem jelentett, változatlanul folyt a szlovák agitáció, s még a helybeliekből is je-
lentős létszámú agitátorcsoportokat tudtak összeverbuválni. Békéscsaba, Szarvas,
Tótkomlós, Mezöberény, a szlováklakta településeket jó előre feltérképezték. Ne-
künk az esett nagyon rosszul, hogy a nyilvános gyűléseken megengedhetetlen
hangon szóltak Magyarországról és a magyar népről. A magyarellenes agitációt
keményen visszautasítottam. Sajnos, az önként jelentkezők száma – a nagy ígére-
tek folytán – egyre növekedett. Szívfacsaró munka volt ez, hiszen családok sza-
kadtak szét. Megdöbbentő volt látni, hogyan hagyta itt öregedő szüleit a gyer-
mek. Egyéni tragédia. Drámai események szemtanúi lettünk akaratumk ellenére.
Egy év alatt 33 család írt nekem, tegyem lehetővé visszatelepülésüket. A cseh-
szlovák megbízottak nagy elbizakodottságukban még arról is megfélemdtek,
hogy a kitelepítési határozat ellenőrzési jogot biztosít számunkra. Azt sem vették
figyelembe, hogy a határig Magyarország törvényei vonatkoztak a kitelepülőkre
is. Egymás után kapom a jelentéseket arról, hogy (a kitelepülésre jelentkezték)
vágják a disznókat, sütik a zsírt, hordókba rakják a zsírral leöntött húsokat. Szek-
rényekbe rejtik a liszttel teli zsákokat, s viszik magukkal. Sok mindent megaka-

dályozhatnánk, de nem mindent. Itt nem lakosságcsere-ről, hanem »vagyoncseréről« van szó”. – Szobek A.: Egy munkásélet emlékei. Budapest, 1968. 138–139. p. Idézi Szabó K.: I. m. Regio, 1991. 4. sz. 70. p.

139. SZNL-P, eln. 71:256/85-eln.
SZNL-P, BMH-Komissziók, 29:P-VIII-7-2-ben 8527/46-eln.
ÁKL-Pr, BM, B 1338, 1720:14-es faszcz. szign. nélk.
SZNL-P, BMH, eln. 526/167-2-1946.
140. SZNL-P, BMH-Titkos, 39:5/48-ČPK, 1948. június 11.
Schlanch Lőrinc (Arad, 1824–Nagyvárad, 1902) bíboros, nagyváradai püspök. 1847-ben szentelték pappá, 1852-től Temesvárott tanított egyházjogot és egyháztörténetet, 1873-tól Szatmár megye püspöke. Ekkor szerezte meg a híres Török-féle nagykönyvtárat, melyet Laurentium néven a szatmári egyházmegyének ajándékozott, s melyet maga is gyarapított. A könyvtárat az IMH a pozsonyi Egyetemi Könyvtárnak adományozta, ahol 1973–1978 között 8800 darab 16–19. századi nyomtatványt katalogizáltak. (In: Révai Nagylexikona, 16. köt. Bp., 1936, 16 p.; Ecker, J.: Dejiny UK)
141. SZNL-P, SZNT-EH, L-5, 18/1946. november 2-i ülés jegyzőkönyve.
SZNL-P, SZNT-EH, 277:elnöki iratok, jelentés 390–391.
A CSÁB 1946. november 1–30-a közötti gazdasági jelentése a kormány álláspontját igazolja.

Bevétel:

Pénztári állag az előző hónapról	33 687 forint
49 020 dollár forintban	569 705 forint
Cukoreladás	4320 forint
Más jövedelem (árukért)	8061 forint
Összesen:	615 774 forint
Kiadások összesen:	581 219 forint
Bérelőlegek	10 700 forint
Pénztári állomány	23 885 forint

1946. november 31-én a CSÁB számláján 142 976 dollár volt, ebből a hónap végére a kiadások leírását követően 93 820 dollárt mutattak ki. Ebből 27 820 dollár a CSÁB pénztárában, 66 000 dollár a SZEB csehszlovák delegátusánál volt letéve, de ebből 5772 dollár az Iskolaügyi Megbízotti Hivatal tulajdona volt. Így a CSÁB csupán 88 047 dollárral rendelkezett.

A CSÁB gazdasági osztálya 1946. november 1–30-a között a következő árumozgást mutatta ki:

	Bevétel	Kiadás
Húskonzerv	2460 db	51 db
Szardínia	312 db	126 db
Zsír	175,07 kg	14,10 kg
Margarin	197,87 kg	14,10 kg
Ecet	37,40 lit.	12,50 lit.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

Gersli	230,90 kg	19,10 kg
Tésztafélék	191,55 kg	31,20 kg
Hüvelyesek	150,00 kg	29,20 kg
Grizesliszt	1086,76 kg	264,50 kg
Búzaliszt	1851,20 kg	270,75 kg
Cukor	1002,25 kg	523,25 kg
Lekvár	194,75 kg	77 kg
Kétszersült	33,63 kg	14,25 kg
Keksz	78,60 kg	21,45 kg
Gyufa	9857 db	1952 db
Cukorka	166,48 kg	71,55 kg
Kávé	86,21 kg	35,99 kg
Tea	15,99 kg	1,95 kg
Pótkávé	93,17 kg	15,68 kg
Gyümölcsle	127 liter	82 liter
Só	284,29 kg	92,30 kg
Élesztő	5 kg	4 kg
Műméz	261,87 kg	40,05 kg
Sajt	465 kg	94 kg
Zsíros tej	322 doboz	79 db
Tojás	70,40 kg	18,50 kg
Bor	409,90 liter	–
Likőr	218,10 liter	53,50 liter
Cigaretta	265 678 db	107 358 db
Toalettszappan	600 db	506 db
Mosószappan	217,13 kg	124,98 kg
Paprika	27,88 kg	0,40 kg
Bors	6,43 kg	0,50 kg
Mosópor	296 kg	5 kg
Citrom	30,50 kg	–
Kenyér	72,50 kg	–

SZNL-P, SZNT-EH, eln. 276:403/2-eln. 11. melléklet.

142. Mivel a CSÁB „kereskedelmi” tevékenységet is folytatott, elszámolásaikban a kiadások mellett bevételek is szerepelnek. Az 1946-os eredményeket többféle pénznemben mutatták ki.

Dollárban:

Bevétel	334 000 dollár
Kiadás	276 190 dollár
Jövedelem	57 810 dollár

Magyar forintban:

Bevétel	3 227 334 forint
---------	------------------

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

	Kiadás	3 200 498 forint
Csehszlovák koronában:	Jövedelem 2	6835 forint
	Bevétel	605 557 korona
	Kiadás	533 017 korona
Jövedelem		72 540 korona

Az 1947-es bevétel 61075 USA-dollár és közel 10 millió korona. Az 1948-as eredményeket csak forintban közük:

Bevétel	9 894 893 forint
Kiadás	9 835 055 forint
Jövedelem	59 838 forint

- SZNL-P, BMH-eln. 71:256/55-I/2.
SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, 2195:GT 521/7.
143. SZNL-P, SZNT-EH, eln. 97:84/titk.-1948.
SZNL-P, BMH-Kommissziók, P-XXV-6-ban:813/1-1950.
144. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, 2195:GT 515/II-3.
145. MOL-Bp., KM-Bé. O. 42. doboz, 32/Bé. O.-1946. február 23.
146. DIM, DS. X. 92. 1635/1-2. – Dr. Wágner 1948. november 2-án Kanadába emigrált. Az 1993-ban Clevelandban kiadott, A nemzetiségi kérdés megoldása Közép-Európában című munkájában közli Seton-Watsonnal folytatott beszélgetését. S.-W. „megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy az általa egynek és oszthatatlannak vélt csehszlovák nemzet a valóságban nem létezik”. Mivel 1946-ban Párizsban csehül beszélt, a szlovákok „mértéktartóak” voltak vele szemben, s felrötták neki, hogy propagandamunkájáért rendkívül nagy összeget kapott a Beneš-kormánytól.
147. SZNL-P, BMH-eln. Kom.: P-XXI-4, 5606/48-eln.
KLM-Pr, Kabinet-Főtitkár, 163: Clementis iratai, szign. nélk.
148. SZNL-P, SZTH-rendezetlen iratok, 99. faszcz.
149. SZNL-P, SZTH, NB, 27. szign. nélk.
150. SZNL-P, SZNT-EH, eln. biz. 276:926/46-401/3-151-eln. biz.
151. ÁKL-Pr, BM-Titkos iratok, 2:T-1023/7-26/5-1948.
SZNL-P, BMH-Titk. 219/48-CSÁB.
KML-Pr, Kabinet-Főtitkár, VI. Clementis személyi iratai, 163. faszcz. szign. nélk.
152. SZNL-P, BMH-Titk. 40/277-1948-titk.
153. SZNL-P, SZTH, NB, Lévai járás, 14.
154. SZNL-P, FMH-A, eln. 496:6180/36-1946 eln.
155. KML-Pr, Főtitkár, Kabinet, 40:114028/A47.
156. ÁKL-Pr, CSKP KB, 100/24, 140/1949.
157. SZNL-P, SZNT-EH, eln. 275:926/21n-1947.
SZNL-P, FMH-A, Titk. 144:182/1947-os.
KML-Pr, Kabinet-Főtitkár, 163:Clementis iratai, szign. nélk.
158. SZNL-P, BMH-Titk. 40:158/1948-CSÁB.

159. SZNL-P, BMH-Titk. 24148-CSÁB.
160. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, 2194, GT 515/II-2.
161. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitkár, 2195, GT 521/7.
162. SZNL-P, SZTH- Rendezetlen iratok, 9:20845-I-48. A Dunaszerdahelyi járásból 144 család, a Komáromi járásból 23 személy.
163. SZNL-P, BMH-Titk. titkos, 197:247/49-Titk.-biz.
Sipos P.: Rákosi Mátyás és a szomszéd országok. Világosság, 1992, 715. p.
164. Purgat, Juraj: Prvé kroky. 167. p.
SZNL-P, SZTH-rend. irat. 99. fasz. szign. nélk.
165. SZNL-P, BMH-Eln. 71:256/134-1946-eln.
SZNL-P, IMH, 70:429/1948-ban; SZÁH jelentése, 411/1947.
SZNL-P, BMH-Titk. 43:CSÁB – zárójelentés.
166. DIM, DS X. 91, 1547.
SZNL-P, SZNT-EH, 276:403/2-eln. 476.
167. SZNL-P, SZTH, NB, 27:22531/I-48 és szign. nélkül.
ÁJL-VS, JNB-Galánta, 3:340/1947.
168. SZNL-P, BMH-Titk. 43:CSÁB, Zárójelentés.
169. SZNL-P, SZTH-Rendezetlen iratok, Statisztikák.
170. SZNL-P, SZTH-Rendezetlen iratok, 34-35-ös doboz. A rendezést követően további tényeket is megismerhetünk.
171. SZNL-P, BMH-Titk. 3182/49-Titk.:5/50-Titk.
SZNL-P, SZTH-Rendezetlen iratok, Statisztikák. Az 1948. november 27–december 22-e között távozott „rezsimista” transzportok 173–174. p.
172. ÁKL-Pr, BM, B 1383:1716, 3. fasz. B-1383-21/6-46-I/2, 1946. június 26.
ÁTL-Nyitra, TTH-VS, I.b.7-biz/1946-eln. 1946. augusztus 19.
SZNL-P, SZTH, NB-30,361.
173. ÁKL-Pr, BM, Václav Nosek iratai, 254:37/102/1946.
SZNL-P, SZNT-EH, eln. biz. 275/926/46-eln. biz. 204-205.
ÁJL-VS, JNB-Galánta, 15-ös doboz, szign. nélk.
174. SZNL-P, BMH, Titk. 966/180-1946-titk.
KML-Pr, Kabinet-Főtitkár, 163:Vladimír Clementis iratai, szign. nélk.
MOL, Budapest, KM-BÉ.O. XIX-k-i-a, 39. doboz, 1595.
175. Národný vestník, 1947, 231.
176. Teleki László Intézet, Budapest, Visszaemlékezések.
177. SZNL-P, SZTH-Rendezetlen iratok. Statisztikák, 5 fasz. szign. nélk.
178. DIM, DS, X. 93, 1764 és 1764/7.
179. SZNL-P, BMH, Titk. 43:678/48-Titk., CSÁB, 701/48-titk. CSÁB.
180. SZNL-P, SZTH-NB 38. (* = nem jelzik a földtulajdonosokat és a föld nélkülieket, sem a szőlőt.)
181. SZNL-P, SZLKP KB, Főtitk. 2194:GT 515/II-2.
SZNL-P, BMH, Titk. CSÁB:28/1948, 35:27/1948.
ÁTL-Nyitra, TTH-VS, 24/1947-eln.-biz.-ban az 1947. augusztus 25-i utasítása.
ÁTL-Ka, TTH-Kassa, 7:1177/eln.-1947.

182. SZNL-P, BMH-Titk. 44:181/48-titk.-biz.
A háborús bűnösök jegyzékében szerepelt a Dunaszerdahelyi járásból egy zsidó vallású asszony, a Zselízi járásból 13-an túl korosak voltak, az Ipolyság-Korponai járásban 37-en voltak betegek, a Rimaszombati járásból 3 antifasisztát, a Feledi és Tornaljai járásból jóformán csak betegeket jelöltek, a rozsnyóiak közül hatan meghaltak. Az egyetlen tóketerebesi jelölt 1876-ban született, s nem volt elítélve. Sok volt a „nem létező személy”, s kb. 30 esetben hiányzott a népbíróság ítélete. – ÁJL-VS, JNB-Somorja, 18721097/1948.
183. SZNL-P, SZTH-Rendezetlen iratok. Statisztikák – a menetrend nem teljes.
184. ÁTL-Ka, SZTHTH-Kassa, 13:5202/1948.
SZNL-P, BMH-Titk. 44:181/48-titk. biz., 40:210/48-CSÁB, 43:603/48-titk., 45:236/48-titk.
185. SZNL-P, SZTH-Rendezetlen iratok. Statisztikák.
186. SZNL-P, SZTH-Körlevelek-Elnökség, 28506/el.-1947.
ÁJK-VS, JNB-Galánta, eln. 3:406/47.
187. ÁKL-Pr, BM, B-1383, 1716:28/3, 1720:12. faszcz.
SZNL-P, BMH-ÁO, 4:410-1 biz. § 1947-V/1.
188. SZNL-P, FMA-A, 496:6180/31-46-el.-
SZNL-P, SZTH, Rendezetlen iratok. 99. faszcz. 1946. október 25-i iratban.
189. SZNL-P, BMH-Titk. 35/202/48-titk. CSÁB.
SZNL-P, BMH-ÁO, 449-2 biz./1948-V/1.
ÁJL-VS, JNB-Galánta, 128/1947-el.-
ÁTL-Ni, SZTH-TH Léva, 6:1272/47 eln.
190. ÁJL-VS, JNB-Galánta, 3:340/1947-el.-
SZNL-P, SZTH-II. oszt. 1405/II-48.
SZNL-P, BMH-Titk. 2157/1948-titk.
191. SZNL-P, BMH eln. Kommissziók, P-XXI-3,123/5.
SZNL-P, SZLKP KB, FT, 2195:GT-521/4.
SZNL-P, FMA-A 161:2236/47.
SZNL-P, SZNT-EH, 963:1947. január 25-i ülés jegyzőkönyve.
Vadkerty Katalin: A csehszlovák–magyar lakosságcsere. Regio, 1993. 129. p. Daniel Okáli 1946. július 2-án a magyarországi szlovák egyetemisták nyaralásának költségeire kért anyagi támogatást. Zsebpénzre fejjenként 1000 koronát számolt.
192. SZNL-P, SZLKP KB, FT, 2195:521/2.
193. SZNL-P, PF, FNO-435/1960. Közzétéve: Vadkerty Katalin: A csehszlovák–magyar lakosságcsere hivatalos szlovák értékelése. Regio, 1993. 3. sz. 119–139. p.

III. könyv

1. Státní ústřední archiv, Praha (Állami Központi Levéltár, Prága, a továbbiakban: ÁKL), 100/24-es állag – Klement Gottwald iratai, 41. köteg, 837-es egység.
Az egyes törvények: Sbírka zákonů a nařízení, Praha (Törvények és rendeletek tára, Prága), rendeletek: Zbierka nariadení Slovenskej národnej rady, Bratislava (A Szlovák Nemzeti Tanács rendeleteinek tára, Pozsony), megfelelő évfolyamokban.
A Kassai Kormányprogram teljes, szlovák nyelvű szövege: Pravda 1968. március 15., 6–7. old.
L. még: Janics Kálmán: A hontalanság évei. Budapest 1989; Gyönyör József: Mi lesz velünk, magyarokkal? Pozsony 1990; Molnár Imre–Varga Kálmán: Hazahúzott a szülőföld... Budapest 1992.
2. Slovenský národný archív, Bratislava (Szlovák Nemzeti Levéltár, Pozsony, a továbbiakban: SZNL), Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy – B (Földművelés- és Földreformügyi Megbízotti Hivatal – B részlege). Általános iratok 305. karton.
3. ÁKL – fond 100/24, 139. köteg, 1494-es egység. A csehszlovák kormány 11. ülésének jegyzőkönyve.
Uo. – Ministerstvo vnútra – tajné spisy (Belügyminisztérium – titkos iratok, a továbbiakban: BM-T), 4. karton, T-1028-26/3-47-I/1.
SZNL – Povereníctvo vnútra – sekretariát (Belügyi Megbízotti Hivatal – Titkárság, a továbbiakban: BMH-T), 92. karton, 865/48-sekr.
Uo. 93. karton, 1316/48.
SZNL – Povereníctvo financií (Pénzügyi Megbízotti Hivatal, a továbbiakban: PMH), 1287. karton, Fond národnej obnovy (Nemzeti Újjáépítési Alap), 435/1960.
SZNL – Slovenská liga (Szlovák Liga, a továbbiakban: SZL), 7. karton, faszcikulus (a továbbiakban: f), Odvoz II.
4. Szalatnai Rezső: Memorandum. In Regio 1990. 2. sz.
5. SZNL – PV – Národné výbory (Nemzeti Bizottságok Osztálya, a továbbiakban: NB), 86. karton, ONV Košice (Járási Nemzeti Bizottság, Kassa), az 1946. február 24-i ülés jegyzőkönyve.
Uo., 522. karton, 2661/46-os iratban 3165-1946.
Uo., 64. karton, ONV Galanta (Járási Nemzeti Bizottság, Galánta), az 1946. február 7-i ülés jegyzőkönyve.

- SZNL – Osídľovací úrad (Telepítési Hivatal, a továbbiakban: TH), Reszlovakizációs bizottság (Reszlovakizációs Bizottság, a továbbiakban: RB), 1. karton, jegyzőkönyvek 1946.
6. ÁKL – fond 100/24, 1494-es köteg, a kormány 66. ülésének jegyzőkönyve.
SZNL – TH-RB, 49. karton, 5.f, 1946. június 21-i jegyzőkönyv.
SZNL – SZL, 7. karton, f: Pokyny k reszlovakizácii (Reszlovakizációs utasítások). 1–2. és 7. 1.
Uo. 71. karton, f: Národnostné problémy (Nemzetiségi problémák).
Almanach oslobodeného juhu (A felszabadított Dél almanachja). Nyitra 1946.
Anton Granatier cikke, 327–328. 1.
7. ÁKL – Ministertstvo zahraničných vecí (Külgügyminisztérium), 293. karton.
SZNL – Slovenská národná rada – Úrad predsedníctva (Szlovák Nemzeti Tanács – Elnökségi Hivatal, a továbbiakban: SZNT-EH), 953. karton, Daniel Okáli beszámolója.
SZNL – Štátny plánovací a štatistický úrad (Állami Terv- és Statisztikai Hivatal, a továbbiakban: ASH), 40. karton, XVIII/1-1947/, 6650/47-RB/.
SZNL – SZL, 7. karton, f: Pokyny k reszlovakizácii (Reszlovakizációs utasítások), és a 70. karton, f: Reszlovakizáció – vegyes, 1946. november 17.
Uo. TH-RB, 13. karton, 61/1946.
8. ÁKL – 100/24, 139 köteg, 1494-es egység, a kormány 23. ülése, 1946. január 15.; 31. ülése, 1946. április 12.; 66. ülése, 1946. június 21.; 415/1946.
9. BM, A-1143, 277. karton, f: A-1143-22/1; 277. karton, 9/8-1946.
Uo. B-1383, 1719. karton, 10. f. 10. pont; Reszlovakizáció.
SZNL – BMH, NB, 490. karton, 4255/orez-1946.
10. SZNL – TH-RB, 1. karton, Jegyzőkönyvek 1–9/1946.
SZNL – BMH – Nemzeti Bizottságok Osztálya, 1946. március 14-i jegyzőkönyv.
11. ÁKL – BM, A-1143, 276. karton, A-1143-9/8.
SZNL – TH-RB, 39. karton, f: 5 és 7, Smernice (Irányelvek); SZL, 70. karton, f: Reszlovakizáció – vegyes, 4355/prez-1946.
12. ÁKL – BM, B 1383, 1716. karton, 3.F, B-1383-21/6-46-I/2;
A-1143, 276. karton, A-1143-4/6-47.
SZNL – SZNT-EH, 29. karton, 78/dôv-1948.
TH-RB, 1. karton, Zápisnice (Jegyzőkönyvek) 1–9/1946.
SZL, 6. karton, f: Zápisnice (Jegyzőkönyvek).
13. ÁKL – BM, Elnöki iratok, 8591. karton, 116/12 (P-1631/12-31/3-47?-P/1);
BM-T, T-1028-14/3-47, 1947. március 7.
BM, A 1143, 276. karton, 4/6-47.
100/1 – Csehszlovákia Kommunista Pártjának iratai (Slánsky-iratok), 180. köteg, 1122-es egység.
SZNL – SZNT-EH, 33. karton, az 1948. május 14-i ülés jegyzőkönyve és határozata: 13819/1948-I.
BMH-T, 13. karton, 80/192-1948; 753/49-sekr.
BMH, Elnöki iratok, P-x-10-prez, Bizottságok-10 (1948-1949).

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

- TH–RB, 29. karton, 552–48/RB.
SZL, 6. karton, RB üléseinek jegyzőkönyvei, 1–30.
14. SZNL – BMH–T, 45. karton, 2545/47-sekret.
FMH–A, 149. karton, Titkárság, 746/47.
TH–RB, 49. karton, 10. f, 86/k846; 13. karton, 40/II–1946. Érsekújvári járás.
SZL, 7. karton, f: Reszlovakizációs irányelvek.
15. SZNL – TH–RB, 49. karton, f: Irányelvek, 1655/46, körlevél és a 2. f: Felhívás.
SZL, 7. karton, Reszlovakizációs irányelvek, 1–2. 1., 71. karton, f: Nemzetiségi kérdés, benne kézzel írott fogalmazvány: Národnostné pomery na Južnom Slovensku po roku 1945 (Nemzetiségi viszonyok Dél-Szlovákiában 1945 után).
16. SZNL – TH–RB, 29. karton, 54/RK–48: 49. karton, f: 5–6, a központi számlálóbizottság jegyzőkönyvei.
17. SZNL–SZNT–EH, 290. karton, 78 dôv/1948, 3.1.
ASH, 40. karton, XVIII/1–1946-ban: 6630/47–RB.
SZL, 70. karton, f: Reszlovakizáció – vegyes.
18. SZNL – BMH–Nemzetvédelmi biztonságpolitikai osztály (a továbbiakban: NVO), 2. karton, 370-dôv-III/2–1946-ban: 63-6/dôv–1946, 251-dôv/1946, 1–6 dôv/1946 108/1946–dôv, 94 dôv/1946–prez.
Szabad Szó 1946. július 13. és 1946. július 14.
19. SZNL – BMH–T, bizalmas, 25/1948.
BMH–NVO, 4. karton, f: Statisztikák 1947.
SZL, 70. karton, f: Összeírások.
ÁKL – BM, 4600, 619. karton, IV–2142–91/8–46.
20. SZNL – TH–RB, 52. karton, f: Poznámky k reslovakizácii (Jegyzetek a reszlovakizációhoz);
Uo. 49. karton, 1946. március 4-i jegyzőkönyv.
Uo. TH–Elnöksége, 540/prez–1946.
Oktatási és Művelődési Megbízotti Hivatal (a továbbiakban: OMMH), 260. karton, 1930/1946.
21. ÁKL – BM, Elnöki iratok, 8591. karton, 116/12–prez.
SZNL – SZNT–EH, 290. karton, 78/dôv–1948.
SZNT–EH, 7. karton, Jegyzőkönyv, 1946. április 2.
TH–RB, 49. karton, Jegyzőkönyv, 1947. július 7.
SZL, 7. karton, Reszlovakizáció: 70. karton, f: Nemzetiségi kérdés.
22. ÁKL – BM, A–1143, 276. karton, 6/6–1946.
SZNL – TH–RB, 49. karton: A reszlovakizáció eredményeinek összegezése; 52. karton: Megjegyzések a reszlovakizációhoz.
SZL, 7. karton: A reszlovakizációról; 70. karton: Elmagyarosodott települések; 71. karton: Nemzetiségi kérdés.
23. ÁKL – BM, E–8591. karton, 1/6/12–Šebestfk jelentése 1947. július 17-én.
24. SZNL – BMH–T, 2043/48-sekret.
BMH–NVO, 2. karton: rendőrpáncsnokságok jelentései, 370-1 dôv-III/2–1946-os iratban: 611 dôv/1946; 1–6 dôv/1946; 194–8–dôv/1946; 194–10–dôv/1946;

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

94 dõv/1946–prez.; 63–5–dõv/1946.

TH–RB, 49. karton, f: 5.

25. SZNL – TH–RB, 6. karton, Záverechná správa (Zárójelentés) – fogalmazvány, 182/47–dõv; 53. karton: Písomnosti predsedu komisie – 1948 (A bizottság elnökének iratai – 1948), f: II. etapa reslov. (A reszlovakizáció második szakasza), körlevél: 604/1948–RB; 2350/1948–RB; 10 000/1948–RB.

SZL, 6. karton, 14–dõv/1948–RB; 154/1948–sekr–dõv;.

26. ÁKL – BM, Új regisztratúra. A–1143, 276. karton: Zpráva o výsledku reslov. k l. lednu 1948 (Jelentés a reszlov. eredményeirõl 1948. január 1-jéig).

SZNL – BMH–NVO, 6. karton, 159–2–dõv/1948–/1.

TH–RB, 29. karton, 543–48/RB; 53. karton, 604/1948–RB.

27. ÁKL – BM, A-1143, 276. karton, 2/1948 RB.

28. ÁKL – BM, 20. köteg, 145-ös egység.

29. SZNL – BMH–NVO, 3. karton, 546–1/dõv/1947–V/1; 35. karton, Bizottságok, P–x–10.

TH–RB, 29. karton, 546/48–RB; 48. karton, 1549/49–RB; 74. karton, f: Lévai járás.

SZL, 70. karton, f: Reszlovakizáció – vegyes 1948; 6. karton, 6 dõv/1947 RB.

30. SZNL – BMH–T, 570/48; Bizalmas iratok, 25/1948–dõv.

BMH, Általános iratok, 6. karton, 609–610/V–1/515.

BMH–NVO, 662. karton, 2 dõv/1947–V/1; 6. karton, 159–2 dõv/1948–V.

TH–RB, 25. karton, 5487–47/RB; 5498–47/RB; 29. karton 592–48/RB.

SZL, 5. karton, 9/1948–dõv;–RB–1; 70. karton, f: Reszlovakizáció – vegyes.

31. SZNL – BMH, Általános iratok 35. karton, 215/–1949–II/1-es iratban: 25844/1948–IV–2–412/28.

Uo. 619. karton, 562–1950.

Uo. NVO, 5. karton, 845/dõv–1948–V.

SZNT–EH, 747. karton, 1050/49.

32. SZNL – BMH–T, 86. karton, 2/1918–sekret, bizalmas.

Uo. TH–RB, 29. karton, 10 dõv/1946 /8554/8–3/5–1948–IIIS/

33. SZNL – PF, 843. karton, 7530/1946–VII/21.

Uo. IMH, 260. karton, 8272/1948 és 10897/1948.

Uo. TH–RB, 29. karton, 603–48/RB.

34. ÁKL – 100/24, 140. köteg, 1494-es egység. A kormány 66. ülésének jegyzõkönyve, 1946. június 21.

ÁKL – BM–T, 2. karton, T–1026–29/6–1946; T–1025–Zs 3161–46; T–1023/3–20/11–47.

35. SZNL – SZNT–EH, 564. karton, 14967/46; 31. karton, 1948. március 15-i ülés határozata: 201912/1948.

SZNL – TH–RB, 49. karton, jelzet nélkül 1946. augusztus 3-án keltezett irat.

36. SZNL – BMH–NVO, karton 32880/1 – VUU/2–1947.

SZNL – TH–RB, Písomnosti predsedu komisie (A bizottság elnökének iratai), 52. karton, 1947. január 6.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Vadkerty Katalin: A kitelepítéstől a reszlovakizációig

SZNL – ASH, 40. karton, XVIII/1–47-ben 6650/47–RB – bizalmas.

SZNL – SZL, 70. és 71. karton, mindkettőben: Národnostné problémy (Nemzetiségi problémák).

37. ÁKL – BM, A–1143, 286. karton, A-1143–4/6–47.

SZNL – SZNT–EH, 25. karton, az 1947. június 13-i ülés határozata; 8946/47.

38. SZNL – SZNT–EH, 25. karton, az 1947. június 13-i ülés jegyzőkönyve;

Uo., 31. karton, az 1948. március 15-i ülés jegyzőkönyve.

SZNL – BMH–NVO, 4. karton, 282–2 dōv/1948–V/1.

SZNL – OMMH, 88. karton, Sekretariát, dōverné spisy (Titkárság, bizalmas iratok), 91/1948.

SZNL – SZL, 6. karton, 9/1948–dōv/RB–1; 70. karton, 2901/1948, és f: Reszlovakizáció.

39. SZNL – SZNT–EH, 2. karton, 1945. október 18-i jegyzőkönyve; 37. karton, 1948. szeptember 21-i ülés jegyzőkönyve.

BMH–T, 4055/49–sekret.

BMH–NVO, 4. karton, 783–2/47–V/1 dōv.

40. SZNL – SZL, . karton, f: Akčný výbor (Akcióbizottság)); 70. karton, f: Reszlovakizáció – vegyes, benne TH, Výsledky inšpekčnej cesty OV–SNR (Jelentés a Szlovák Nemzeti Tanács Szervezési Bizottága ellenőrző útjának eredményeiről).

SZNT–EH, 1948. március 15-i jegyzőkönyve, bizalmas.

BMH–T, 865/48–sekr.

BMH–NVO, 6. karton, 159-2 dōv/1948–V/1 és 449-2 dōv–1948–V/1.

41. SZNL – BMH–T, 251/49–sekret-tajné; 446/49–sekr.

BMH–NVO, 5. karton, 485–1–dōv/1948–V/1.

Kalvínske hlasy 1948. május 15. – idézi Štefan Šutaj: I. m. 52. 1.

42. SZNL – GMH–T, bizalmas, 250/49–sekret–tajné.

BMH – E, Bizottságok: P–X–10/prez: 10–1948/1949.

43. SZNL – TH–RB, 49. karton, 6. f, és telefonjelentések, táviratok.

Uo. TH–Elnöki iratok, 12943/prez–1948; TH–RB 1/dōv–1947.

SZNL – SZNT–EH, 33. karton, 1948. május 4-i ülés jegyzőkönyve, 13–819/1948–I.

SZNL – BMH – Elnöki iratok – RB karton, P–X–12/prez., 1948. december 16.

44. SZNL – BMH–T, bizalmas, 30/1948, sekr., dōv.

SZNL – TH–RB, 7. karton, Elnöki iratok, 1948. január 20; 29. karton, 348–48/RB, 555/48–RB és 581/48 RB.

SZNL – SZL, 6. karton, 6 dōv/1947–RB; 7 dōv/1947–RB.

45. ÁKL – BM, Új regisztratúra, A–1143, 279. karton.

SZNL – BMH–T, 411/1950–sekret.

OMMH, Általános iratok, 16. karton, 213/49.

SZL, 71. karton, f: Kurzy slovenčiny (Szlovák nyelvtanfolyamok).

FELHASZNÁLT IRODALOM

Munkánkat a pozsonyi Szlovák Nemzeti Levéltárban és a prágai Állami Központi Levéltárban elhelyezett központi hivatalok és egyesületek anyagainak alapján készítettük.

A csehszlovákiai magyarság 1945 utáni történelmének ma még csekély az irodalma. E munkák között kiemelt hely illeti meg *Janics Kálmán: A hontalanság évei. A szlovákiai magyar kisebbség a második világháború után 1945–1948* című munkáját, melynek harmadik, javított kiadása 1989-ben Budapesten jelent meg. Janics a szlovákiai magyarság 1945–1948 közötti történelmét taglalva levéltári adatok nélkül is kiválóan elemzi és értékeli a reszlovakizációt. Ugyancsak kitűnő összefoglalást talál e tárgykőről az olvasó *Gyönyör József: Mi lesz velünk, magyarokkal? Fejezetek a csehszlovákiai magyarság történetéből 1918-tól napjainkig* című kötetében (Pozsony 1990). A szlovák nyelvű történeti irodalomban mindössze egy munka jelent meg erről a kérdéskörrel: *Štefan Šutaj: Reszlovakizácia. Zmena národnosti časti obyvateľstva Slovenska po II. svetovej vojne* (Reszlovakizáció. Szlovákia lakossága egy részének nemzetiségi megváltozása a II. világháború után) című dolgozata, amely a Szlovák Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Intézetének belső kiadványaként jelent meg Kassán 1991-ben 150 példányban. Bár a szerző számos megállapítása vitatható, könyve mindenképpen az első lépést jelenti a reszlovakizáció szlovák szempontból is objektív megítéléséhez.

Balogh B.: Csehszlovák–magyar lakosságcsere. Ki- és betelepítések Komárom-Esztergom vármegyében a második világháború után. In: Komárom-Esztergom Megyei Levéltár Évkönyve 1993–1994. Esztergom, 1994.

Balogh S.: Magyarország külpolitikája 1945–1950. Budapest, 1988.

Beneš, E.: Šest let exilu a druhé světové války [A számkivetés és a második világháború hat éve]. Praha, 1947.

Cambel, S.: Revolučný rok 1945 [Az 1945-ös forradalmi év], Bratislava, 1965.

Čierna-Lantayová, D.: Podoby česko-slovensko-maďarského vzťahu 1938-1949 [A csehszlovák–magyar kapcsolatok formái 1938–1949]. Bratislava, 1992.

Falt'an, M.: Prvá časť pozemkovej reformy [A földreform első szakasza]. Bratislava, 1945.

- Fülöp M.: A befejezetlen béke. Budapest, é. n.
- G. Jakó M. – Hőgye I.: A magyar–szlovák lakosságcsere és előzményei. 1945–1948. Acta Archivistica 2. Miskolc, 1995.
- Gulyás L.: A csehszlovák–magyar lakosságcsere moszkvai előjátéka. Kapu, 1993. 6. sz.
- Gyivicsán A.–Krupa A.: A magyarországi szlovákok. Budapest, 1998.
- Janics K.: A hontalanság éve. Pozsony, 1992.
- Kaplan, K.: Csehszlovákia igaz arca 1945–1948. Pozsony, 1993.
- Klímeš, M. et al.: Cestou ke Květnu I. [Útban Májushoz I.]. Praha, 1965.
- Krno, D.: A békéről tárgyaltunk Magyarországgal. Budapest, 1990.
- Kugler J.: A magyar–csehszlovák lakosságcsere délkelet-alföldi története és népeségföldrajzi vonatkozásai. Kézirat Budapest, 1992.
- Kvetko, M.: Poľnohospodárska reforma [Mezőgazdasági reform]. Bratislava, 1946.
- Lázár Gy.: A magyarországi szlovákok és a lakosságcsere. História, 1987. 29-30. sz.
- Purgat, J.: Čo prechádzalo Dohode o výmene obyvateľstva medzi ČSR a Maďarskom? [A Csehszlovákia és Magyarország közötti lakosságcsere-egyezmény előzményei]. Revue dějin socialismu, 1969, 507. p.
- Purgat, J.: Prvé kroky [Az első lépések], Bratislava, 1970.
- Sipos P.: Rákosi Mátyás és a szomszédos országok magyarságának ügyei 1945–1948. Világosság, 1992, 711. p.
- Šutaj, Š.: Maďarská menšina na Slovensku v rokoch 1945–1949 [A magyar kisebbség Szlovákiában 1945–1949], Bratislava, 1993.
- Szabó K.–Szőke I.: Adalékok a csehszlovák–magyar lakosságcsere történetéhez. Valóság, 1982. 10. sz.
- Tóth L. szerk.: „Hívebb emlékezésül...”. Pozsony, 1995.
- Vida M.: Az amerikai diplomácia és a csehszlovákiai magyar kisebbség (1945–1947). Jelenkor, 1985. 1114. p.